

scilicet nimio calore ad interitum tendunt. Mercurius & in hac re communis dicitur. Hæc autem omnia in sequenti figura patet. H U σ & \odot masculini dicuntur Luna, & Venus fæminini, quod illi ad agendum, & hi ad patiendum sint promptiores, uel illorum effectus magis referunt mares, & hi fæminas: φ communis.

DE APOGAEIS, PERIGAEIS, ET MEDIIS MOTIBUS PLANETARUM. Cap. II.

DE Apogæis, & perigæis Planetarum locuti sumus superius ubi de theoricis planetarum scripsimus: hic autem cum nostrum consilium in hoc secundo libro sit ita planetarum uires ante oculos legentibus ponere, ut nullo labore cerni possint; eorum auges in sequenti tabella ad annum 1588. computatos posuimus, qui cum lento gradu profiscantur, iis multis annis absque errore uti poteris. De usu igitur figuræ nobis loquendum est, quod antequam explicemus sciendum est, duplex esse tum Apogæum, tum perigæum, tum in eccentrico, tum in epiciclo, ut supra dictum est. at primū de Apogæo, & perigæo in eccentrico. Sciendum igitur est, quod cum quis planeta est in suo auge, uel opposito, quod idem est, cum apogæo, & perigæo, in figura sequenti statim eius uis patet, quod si secundum ordinem signorum erit inter eius augem, & augis oppositum tunc dices ab Apogæo ad perigæum descendere, & ut eius uim deprehendas debes animaduertere, num propior sit augi, an opposito illius, & ex hac uicinitate, uel longinquitate facile illius uim cognosces: quod si erit inter oppositum augis, & eius augem ascendit Planeta, & uim aquirit, & quo magis ad augem accedit eo maiorem uim acquirit, uel saltem purior evaudit, de quibus uiribus alio loco: hic enim nihil aliud quærimus, nisi planetæ situm. Rem autem exemplis illustremus scire uostro situm Plane tæ hodie, qui est dum hæc scribo 29. Iunii 1586. uideo in ephæmeridibus Solem esse in G. 7.69. hunc gradum reperio in dorso sequentis figuræ, & uideo Solem ad suum apogæum ascendere imo penè illud tene re. Luna uero est in Grad. 19. Sagittarii, & non multum distat ab oppositione Solis inde fit, ut nō multum distet ab auge: cū in auge sit semper in σ , & \odot Solis, & in \square sit in opposito augis. H autem est in Gra. 1. \odot hunc gradum in dorso figuræ reperio unà cum loco augis, & eius oppositi, descendit igitur, cum eius oppositum augis sit penè in ultimo Grad. II distat igitur ab opposito augis sextam Zodiaci partem, qui sunt Grad. 60. y , est in Grad. 27. II. Ascendit igitur ad augm, cum eius aux sit penè in

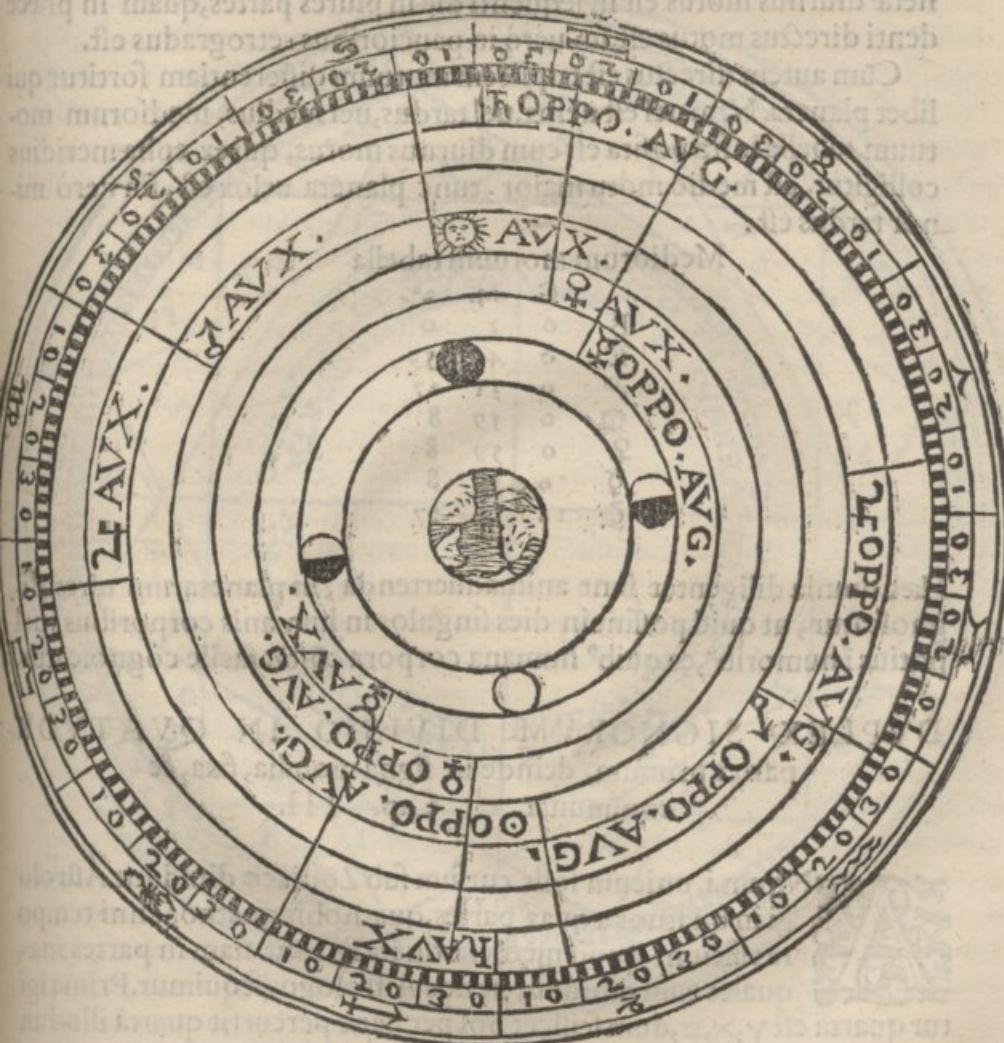
8. Grad. & est fere in media distantiā inter augem, & eius oppositū, & est in Grad. 12. II. eius aux in Grad. 29. Quid igitur ascēdit ad augem, & ab eo distat Grad. 76. & est in Grad. 18. 69. & eius aux in Grad. 17. II descendit igitur ab auge, & ab eo distat tantum Grad. 31. & est in Grad. 24. II. discedit igitur a suo perigēo, qui in Grad. 1. est II ut ascendendo ab eo distet Grad. 24. fere, quod est in primis tantummodo primi gradus minutis. Hæc igitur omnia unico penē intuitū figuræ usū cognito intueri poteris.

Reliquum est, ut uideamus quando Planeta est in Epicycli uel apogēo, uel perigēo, ut hanc materiam absoluamus. quandoque in mediis partibus uersatur, quod ex tabulis ad unguem cernitur, sed hic nō opus est omnia ad unguem inuestigare, cum uiam planam omnibus, & mediis præsertim reddere uelimus. Hi enim omnes temporis in opia conqueruntur, licet omnibus satis sit, si uti sciant, at ipsi uideant, quantum officii sustineant, & quantopere illis elaborādum sit, ut ueritatem agnoscant, & eam pro uiribus consequantur, sed iam ad propositum reuertamur. Quando in Apogēo, perigēo, & mediis locis sui epicycli uersetur planeta cognosci ex ephæmeridibus potest, si quantum distat planeta a sole animaduerteris, & num sit dexter, an sinister a Sole. Quod ut planū sit, intelligendum est prius quisnam sit dexter, & quis sinister. Cum quis planeta erit post solem secundum signorum ordinem, ut si Sol sit in V, & planeta quis in ♈ erit a sole sinister, si uero cōtra, ante solem, ut si Sol esset in tauro, & planeta in V erit ille planeta dexter. h. n. 17. & σ cum sunt iuncti in sui epicycli Apogēo reperiuntur, & iam descendere incipiunt, cum Sol ab illis discedit, id eo fit ordine, ut quot gradibus sol a planeta distat secundum signorum ordinem, tot & ipse planeta ab Apogēo, uel ab auge sui epicycli distabit. Cum uero planetæ soli sunt oppositi, tunc in augis opposito uersantur. Hæc hactenus de superioribus. & uero, & ♀ aliter se habent. Nam ubi mane desinunt apparere, (quod ex ephæmeridibus cognosci potest) quod fit cum ☽ secundum signorum ordinem precedit planetæ, id est magis distat ab aliquo Zodiaci puncto) & soli iuncti sunt, tunc in Apogæi epicyclo sunt; ubi uero uesteri apparet desinunt, quod accedit cum sequuntur solem, & deinde illi iuncti sunt, tunc in augis epicycli opposito uersantur, quod licet in superiori libro etiam dictum sit, hoc loco non inutiliter sit repetitum.

Planetarum etiam uires modo augmentur, modo minuuntur ratione sui habitus ad eclipticam, cum igitur ab ecliptica uersus nostrum polū declinant, tum septentrionales dicuntur, & eius uis augetur ratione nostri, qui in hac parte Septentrionali sumus, si uero ab ecliptica uersus

sus

**FIGVRA AVGVIVM PLANETARVM
ET EORVM OPPITORVM.**

Nunquid nosti ordinem celi, & ponas rationem eius in terra?
Job. 28.

fus polū antarcticum declinat minuuntur illorum uires nobis. Hoc ex ephemeridibus dignosci potest, & ex figura nostra nodorum, & limitem Planetarum.

Mutantur etiam illorum uires ratione motus cum scilicet est uel directus, uel retrogradus, quod idē ex ephemeridibus dignoscitur: nā si planetæ diurnus motus est in sequenti die in plures partes, quām in praecedenti directus motus est, sin uero in paucioribus retrogradus est.

Cum autem directus est triplicem motuum differentiam sortitur qui libet planeta. Nam uel est uelox, uel tardus, uel medius, mediorum motuum, tabella infra posita est cum diurnus motus, qui ex ephemeridius colligitur, est medio motu maior, tunc planeta uelox est, sin uero minor tardus est.

Mediorum motuum tabella

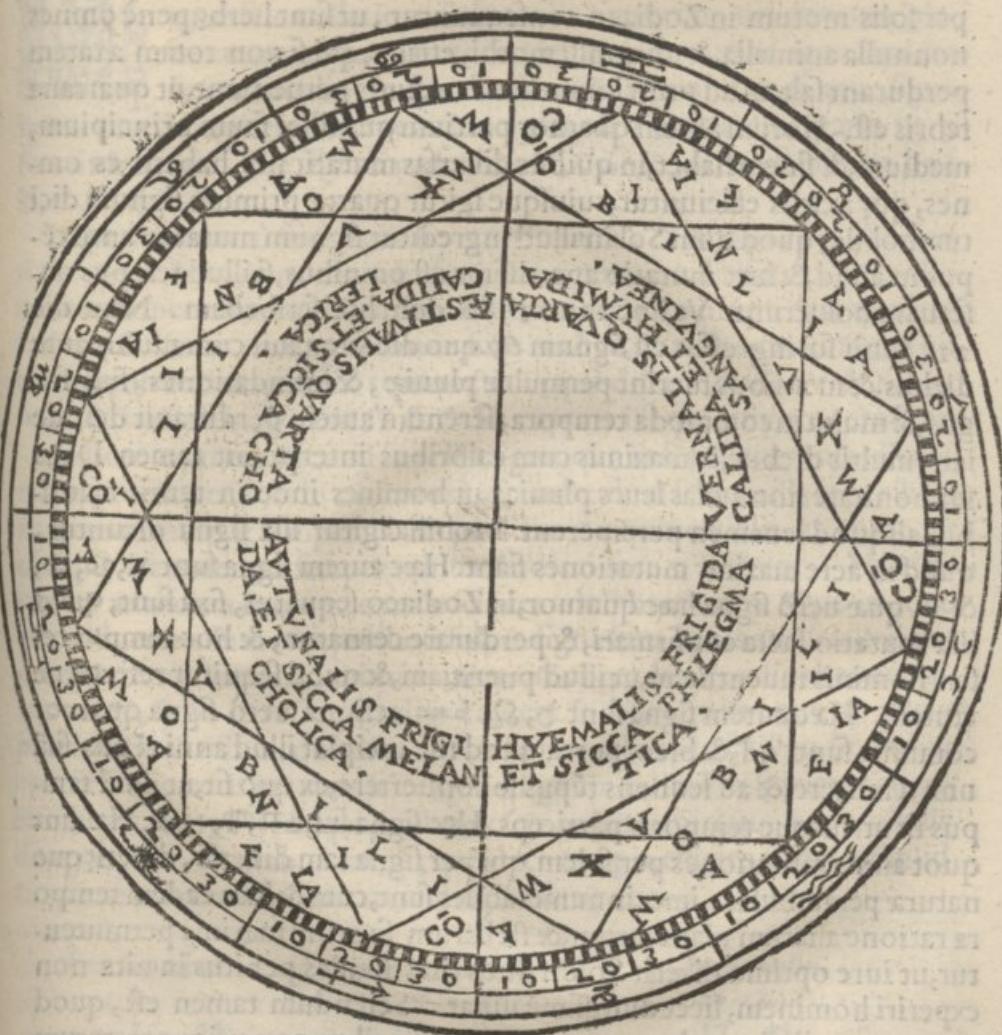
	G.	M.	2 ^a .
☿	○	2	○
♃	○	4	59
♂	○	31	27
☉	○	59	8
♀	○	59	8
☽	○	59	8
⊕	12	11	27

Hæc omnia diligenter sunt animaduertenda, ut planetarum uires diagnoscatur, ut quid possint in dies singulos in humanis corporibus, uel potius in humorib⁹, ex quib⁹ humana corpora constat facile cognoscatur.

DVPLEX SIGNORVM DIVISIO IN QVATVOR partes primum, deinde in signa mobilia, fixa, & communia. Cap. III.

Annum i. unicum solis cursum sub Zodiaco diuidunt Astrologi in quatuor æquas partes, quæ nobis quatuor anni tempora efficiunt, quod medici non ita faciunt. nam in partes inæquales eum diuidunt, at nos Astrologos sequimur. Prima igitur quarta est V, ♈, II, dum scilicet Sol per hanc percurrit quartā illud anni tempus efficit, quod uer dicitur, quod cum sit calidum, & humidum temperatè hac ratione hæc quarta calida, & humida, habetur & temperata, ob id sanguinea, & pueritie quām simillima. Secunda quarta, quæ Aestivialis dicitur est VI, ♉, VII, calida, & sicca est, & cholericā, & iuuentu tem referens, dumq; Sol hæc tria signa perambulat Aestas efficitur. Tertia

FIGVRA OSTENDENS SIGNA QVA-
TVOR ANNI TEMPORA EFFICIENTIA, ET SI-
GNA MOBILIA, FIXA, ET COMMVNIA.

Tu fecisti omnes terminos, terre æstatem, & uer tu plasma-
 sti ea. Psal. 73.

tia quarta: est ☽ ♫, & dum sol per illa deambulat signa efficitur Autumnuſ frigida, & ſieca eſt, melancholica, & uirile Aetatem refert. Quarta pars eſt ☽ ☽ ☽, qua signa dum a ſole peragratur hyems efficitur, qua frigida, & humida eſt Flegmatica, & ſenilis ætatis ſinilis. Quæcunque uiuus anni uitam ſortita ſunt ea apertam uariabilitatem, & mutationem per ſolis motum in Zodiaco confequuntur, ut ſunt herbæ penè omnes nonnulla animalia, & nonnulli morbi, etiam, qui ſi non totam ætatem perdurant ſaltem ad principium ſuæ ſenectutis perueniunt, ut quartana febris eſt. Horum autem quatuor partium quælibet ſuum principium, medium, & finem habet, in quibus diuerſas mutationes habent eſt omnes, que a cælis efficiuntur, cuiusque igitur quartæ primum ſignum dici tur mobile, quod dum Sol in illud ingreditur ſignum mutatur anni tēpus in aliud, & hæc mutatio apertissima eſt omnibus, ſi illud tempus obſeruare uoluerunt. Ut hoc anno 1586. dum hæc ſcribebam. Nam die 21. Iunii ſol ingressus eſt ſignum 69. quo die ſerenauit cum multis ante diebus, & mensibus fuerint permulta pluuiæ, & inundationes, fuit fri-
giſus, & multa in commoda tempora, ſerenum autem perdurauit deinde ſatis multis diebus, & maximis cum caloribus interposuit tamen Deus ſua bonitate nonnullas leues pluuiias, ut homines inde in tantis caloribus aliquod leuamen perciperent. Mobilia igitur illa signa dicuntur, quod in aere maximè mutationes fiant. Hæc autem signa ſunt ☽, ☽, ☽, & ☽, qua uero signa hæc quatuor, in Zodiaco ſequuntur, fixa ſunt, quod illa mutatio ſæta confirmari, & perdurare cernatur, & hoc tempus re-
fert hominis iuuentutem, ut illud pueritiam, & quod ſequitur refert ſene-
tutem. Hæc autem signa ſunt ☽, ☽, ☽, ☽. reliqua uero signa quatuor
cōmunita ſunt, qđ, & bicorporea quod tūc incipiat illud anni tēpus ſuā
uim remittere, & ad ſequens tēpus ſe conuertere, ex quo fit, ut illud tem-
pus ſit utriusque temporis particeps. Hæc signa ſunt ☽, ☽, ☽, ☽. Hæc ſint
quot annis mutationes per ſolem, qui per signa tam diuerſa, diuerſe que
naturæ perambulat. imo innumerabiles ſunt, cum & hæc eadem tempo-
ra ratione aliarum planetarum, & stellarum fixarum maximè perimten-
tur, ut iure optimo dixerit Solon duos dies ſimiles penitus in uita non
experiri hominem, licet diutissimè uiat. Sciendum tamen eſt, quod
quæcunque diximus de quatuor anni temporibus non utique terrarum
uera ſunt. Nā hæc uera ſunt tantū in locis Septentrionalibus, in australi-
bus uero contrafe habent cū illis ſi hyems cū nobis eſt eſtas, & illis eſtas
cū nobis hyems, iis uero qui ſub æquatore uerſantur neq; hoc neq; mo-
do ſe habent cum duplē hyemen, & a ſtate habeant imo perpetuum
uer, & ſe mper ſit illis equinoctium.

MA-

DE SIGNIS MASCULINIS, FOEMININIS, IMPERANTIBUS, OBEDIENTIBUS, & SE ODIOSÈ CONVENTIBUS.

Cap. IIII.

MASCULINUM, & FEMININUM TĀ IN SIGNIS, QUAM IN PLANETIS ēST QUÆDAM COLLATIO, UEL DUORUM SIGNORUM, UEL DUORUM PLANETARUM, UT QUOD MAIOREM QUANDAM UIM AD AGENDUM HABEAT MASCULINUM, QUOD MINOREM FEMININUM DICATUR, SIGNA Igitur OMNIA IMPARIA SI NUMERARE INCIPIAS AB V. MASCULINA, PARIA UERO FEMININA SUNT. HÆC Igitur MASCULINA V, II, III, Δ, +, ≈, ≈, FEMININA HÆC Θ, Φ, Π, Ω, Λ, Χ.

IMPERANTIA UERÒ SUNT SIGNA SEPTENTRIONALIA V, Θ, II, Φ, III, Δ, Ω, Π, OBEDIEN-
TIA Δ, Π, +, ≈, Λ, ≈, Χ, NON TAMEN SINGULA SEPTENTRIONALIA SINGULIS MERIDIO-
NALIBUS IMPERANT, NEQUE HÆC ILLIS OBEDIUNT, SED EA TANTUM, QUÆ QUADAM
RATIONE SIBI INUICEM OPPONUNTUR, SUNT AUTĒ EA, QUÆ AB AQUATORE, UEL PO-
TIUS, QUÆ AB EODUM PUNCTO EQUINOCTIALI QUÆ DISTANT, & SUNT V, & Χ, &
≈, II, & Π, Φ, & +, Δ, & ≈, Π & Δ. HÆC APERTĒ SEQUĒTI FIGURA CERNŪTUR.

ODIOSÈ UERÒ CONVENTIA SUNTILLA SIGNA, QUÆ RECTA, & TORTUOSA DICUN-
TUR, QUODILLA RECTE, & HÆC TORTUOSÈ ASCENDAT, DUM SCILICETILLA SUPER HORI-
ZONTEM ASCENDUNT SEMPER SECUM PLUS LINEÆ AQUINOCTIALIS ASCENDIT, UT
OBliquè ASCENDENTIA SEMPER MINUS ZODIACI SECUM TRAHUNT. HÆC DI-
CUNTUR ANTIFIA A PTOLOMEO male SCILICET ADUMBRATIONES. QUO IN LOCO
ANIMADUERTENDUM EST, QUOD NÔ SOLUM SIGNA SUNT SIGNIS ANTIFIA, SED GRA-
DUS GRADIBUS, & MINUTA MINUTIS, UT PRIMUS GRADUS V, ODIOSÈ CONTE-
TUR 30. Π, & SIC IN RELIQUIS, ODIOSÈ AUTEM SE CONVENTUR, QUÆ AB ISDEM
PUNCTIS SOLISTICALIBUS QUÆ DISTANT, FIGURA HOC TIBI APERTÈ OSTENDIT, SED CÙ
NON SIT SATIS MULTIS IN REBUS SCIRE, QUOD SIGNUM ODIOSÈ RESPICIATUR AB AL-
TERO, SED SCIRE OPOREAT, QUI GRADUS, & SCRUPULUS RESPICIATUR, APPONUI-
MUS DUAS TABELLAS, EX QIBUS FACILE, QUOD SCIRE CUPIS, ELЛИCIES, ALTERA ENIM ID
EST PRIMA PRO GRADIBUS UTERIS, ALTERA PRO SCRUPULIS.

Pro Gradibus

0	30
1	29
2	28
3	27
4	26
5	25
6	24
7	23

Pro minutis.

0	60
1	59
2	58
3	57
4	56
5	55
6	54
7	53

Pro minutis.

16	44
17	43
18	42
19	41
20	40
21	39
22	38
23	37

N. Pro

minutis.

Prægradibus	Pro gradu	Pro minutiis	Pro minutis.
8	22	8	24 36
9	21	9	25 35
10	20	10	26 34
frigida.	19	21 49.	27 33
12	18	12 48	28 32
13	17	13 47	29 31
14	16	14 46	30 30
15	15	15 45	

Iam rem ipsam aliquo exemplo illustremus. Die 7 Julij 1586. $\textcircled{5}$ est in grad. 1. m. 34. Scire uolo, quo suum antiscium mittat: hic tria inquire da sunt, Signum, Gradus, & Minutum: signum reperies in superiori figura, gradum in prima tabella, minutum in secunda, inquire igitur in figura Tauri signum, & linea transuersales tibi ostendent quæ esse antiscium. Primum deinde gradum quære in prima Tabula, & hic ostendet tibi e regione 29. quære postremum 34. minuta, & e regione inuenies 26 qui postremus numerus est gradus uigesimi noni. Primus enim gradus respondit gradui 30. id est a fine 29. usque ad finem 30. & minuta 34 respondet minutis 26. gradus 29. ex quo fit, ut $\textcircled{5}$ antiscium sit in gr. 28. & M. 26. Hoc etiam hac ratione reperiri potest, locus planetæ subducatur de toto signo, quod reliquum est, eius antiscium est, sed illius signi, quod illi antiscium est. hoc modo.

Quæ antiscium

G. 30

Locus $\textcircled{5}$ in tauri

G. I

34.

Locus antisciū

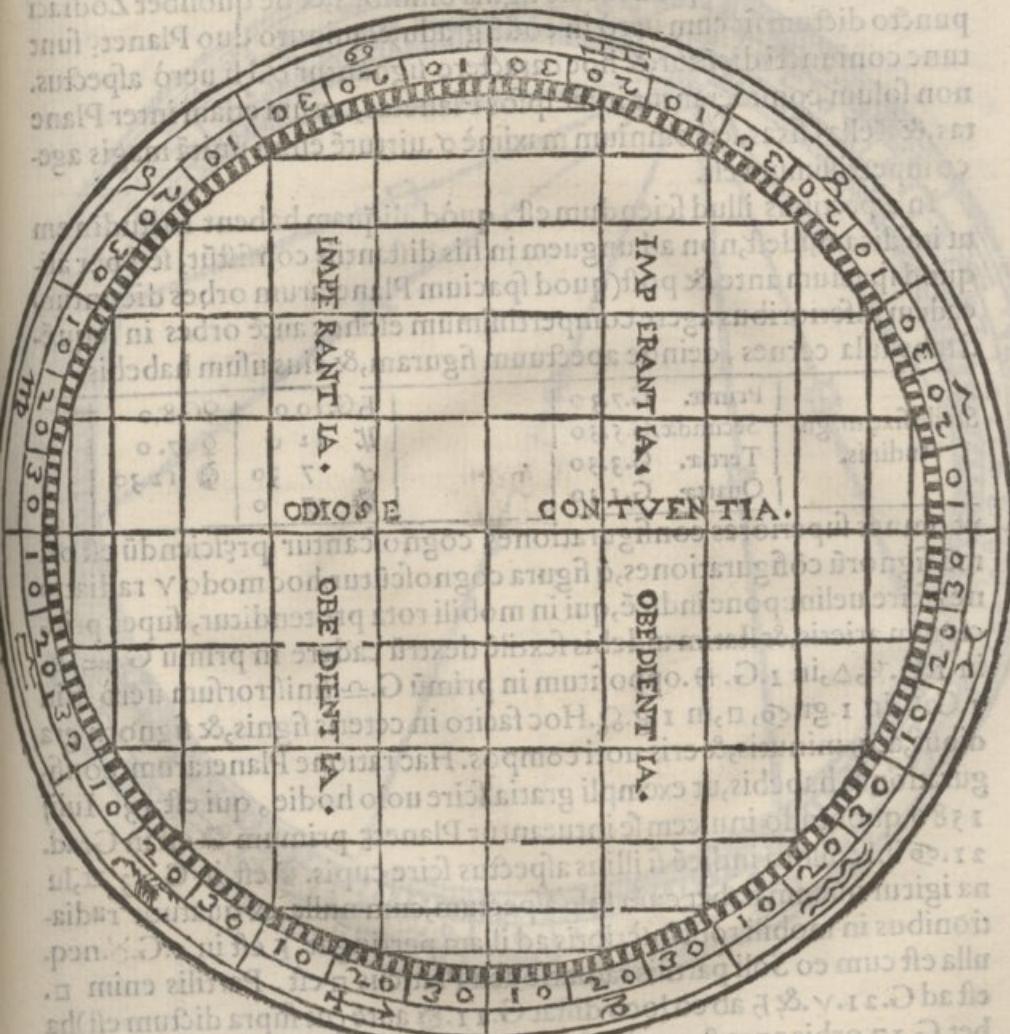
G. 28. m. 26 $\textcircled{5}$.

Quantas opportunitates afferat hæc cognitio, alio loco tibi descendū est: hic enim (ut sèpe diximus) non uerborum significationem, sed tantum huius mundi litterarum Dei digito inscriptarū lectionē docemus.

DE PLANETARVM RADIATIONE. Cap. V.

Duturna prudentissimorum virorum obseruatione comper-tum est, alios effectus in his inferioribus fieri, cum planetæ certo quodam spatio sunt in unicem distantes, alios uero cù alio spatio sciunguntur, quas inter se distantias radiationes dicunt, nonnumquam uero, quod hīs rationibus non distant, uel nihil, uel parum agere cernuntur. similitudine fidium nonnulli hanc rem exponunt, que si inter se quadam ratione tonorum distant, suaves concen-tus emittunt, sin contra penitus dissonare sentiuntur: at hæc nostro proposito aliena sunt, qui rem describere tantum, & sub oculos ponere ueli mus omnibus penè rationibus omissis. Planetarum igitur, & signorum radia-

FIGVRA OSTENDENS SIGNA IMPERANTIA OBEDIENTIA, ET SE ODIOSÆ
CONTVENTIA.

Ecce luna etiam non splendet, & stelle non sunt mundæ in conspectu eius. Job. 25.

radiationes quatuor sunt, quae & aspectus dicuntur, sextilis, quadratus, trinus, oppositio, qui his caracteribus breuitatis causa scribuntur *. □. Δ. ♀. sextilis Planetarum aspectus est cū aliquis Planeta ab alio Planeta duorum signorū spacio idest, 60.G. distat, cum trium signorū, uel Gra. 90.est □. cum quatuor signorum, uel grad. 120. Δ. est. cum per sex signa, uel Grad. 180.est ♀. quod idē de signis omnibus, & de quolibet Zodiaci puncto dictum sit cum uerò in eodē gradu, & minuto duo Planetę sunt tunc coniuncti dicuntur, & hoc caractere signantur ♂. Hi uerò aspectus non solum considerantur inter ipsos Planetas, uerum etiam inter Planetas, & stellas fixas, sed omnium maximè ♂. uirtutē enim unitā magis aequaliter compertissimum est.

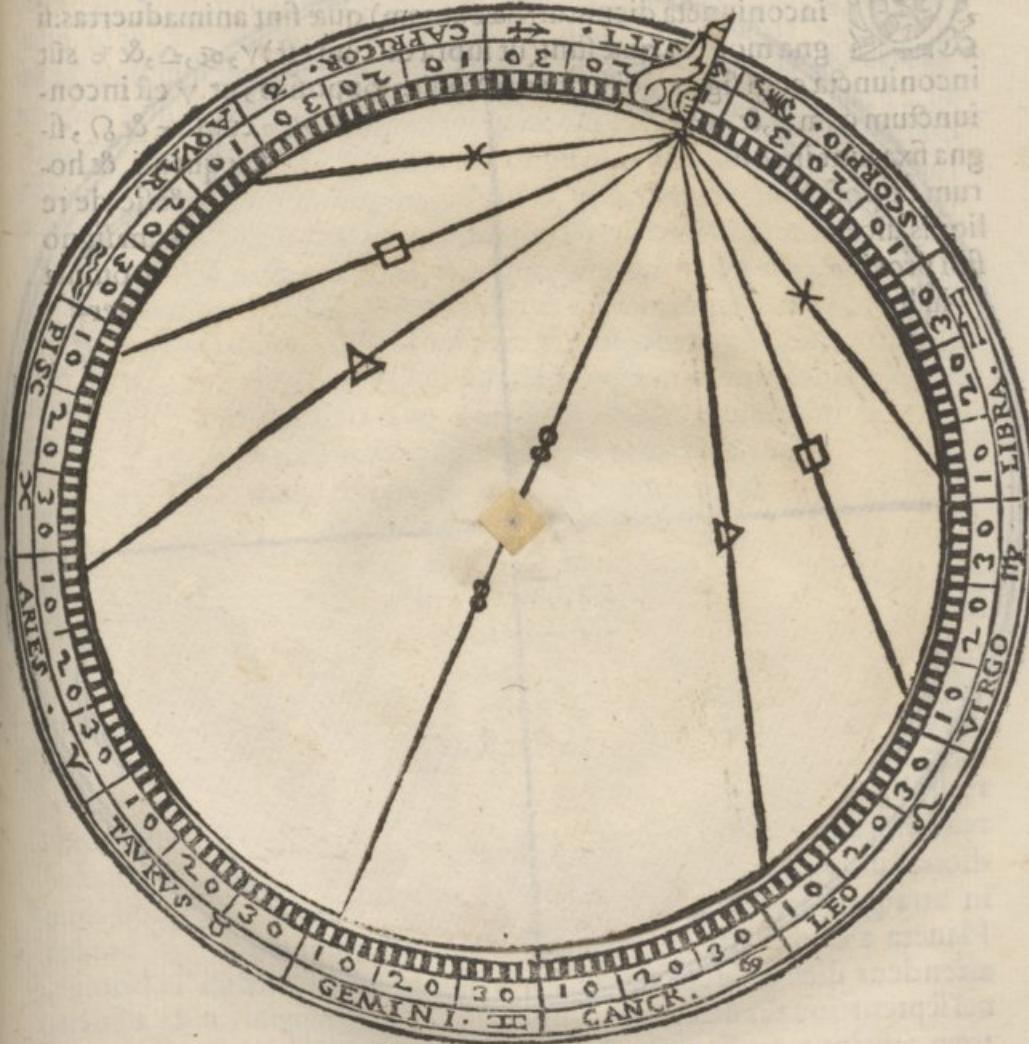
In aspectibus illud sciendum est, quod aliquam habent latitudinem ut ita dicam, idest, non ad unguem in his distantia constitūt, sed per aliquod spacium ante, & post (quod spacium Planetarum orbis dicuntur) eadem inferioribus agere compertissimum est. hos autē orbēs in sequenti tabellula cernes, deinde aspectuum figuram, & eius usum habebis.

Stelle fixe magnitudinis.	Prima. G.7.30	5 G.10.0	♀ G.8.0
	Secundæ. G.5.30	♀ 12.0	♀ 7.0
	Tertiæ. G.3.30	♂ 7.30	♂ 12.30
	Quartæ. G.1.30	⊙ 17.0	

ut omnes superiores configurationes cognoscantur praesciendū est primum signorū configurationes, q̄ figura cognoscuntur. hoc modo V radiations scire uelim: pone indicē, qui in mobili rota protenditur, super principium arietis, & statim uidebis sextile dextrū cadere in primū G. ☽, □, in 1.G. ☽, Δ, in 1.G. ♠. oppositum in primū G. ☉. sinistrorum uerò * in 1.G. □, in 1.gr. ☽, □, in 1.g. ♀. Hoc facito in ceteris signis, & signorū gradibus, atq. minutis, & eris uoti compos. Hac ratione Planetarum configurationes habebis, ut exempli gratia scire uolo hodie, qui est 13. Iulij 1586. quomodo inuicem se intueantur Planetę primum ☽ est in Grad. 21. ☽ ibi colloca indicē si illius aspectus scire cupis. ♀ est in G. 13. II, luna igitur nullum habet cum sole aspectum, cum nulla ex quatuor radiationibus in mobili rota inscriptis ad illam pertingat. ♂ est in 2.G. 8. neque ulla est cum eo Soli partilis radiatio, sed Platicus □ est. Partilis enim □. est ad G. 21. V. & ♂ ab eo loco distat G. 11. ☽ autē (ut supra dictum est) habet G. 17. orbis ante & retro, est igitur □. ad orbem Solis, nō autē ad orbē Saturni, cum tantum ♂, 10.G. orbis habeat, ♀ est in G. 30. II, cum ☽ igitur nullum aspectum: ♂ in 21.G. II nullum eidem aspectum. ♀ in Gr. 5. ♀ est igitur ☽ cum ♀. platicè iunctus, cum ab eo distet tātum G. 14. ♀ in G. 30. II nullū aspectū igitur si ☽ aspectus ad reliquos planetas scire cupis, similiter operaberis.

DE

PLANETARVM ASPECTVS.

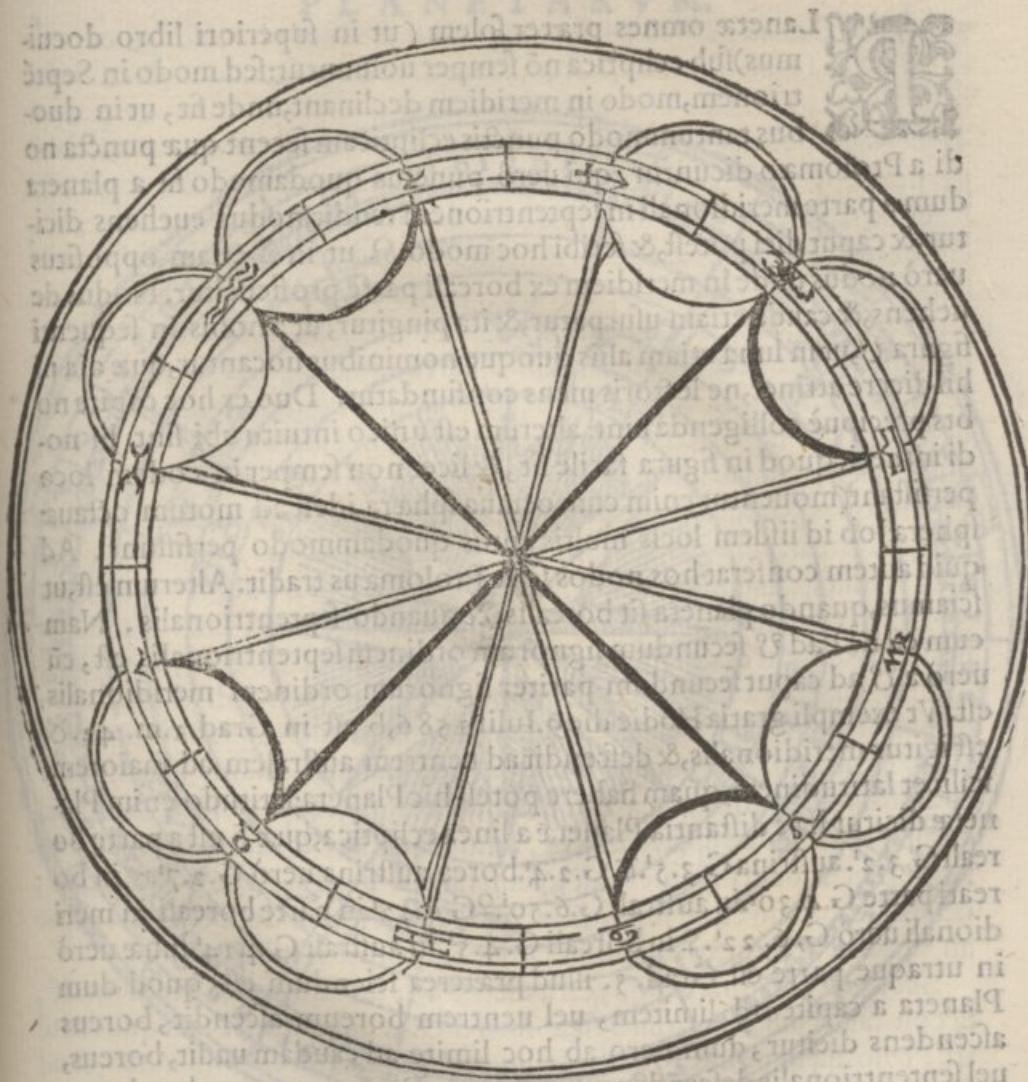
Nunquid coniungere ualebis micantes stellas Pleiades, aut
gyrum Arcturi poteris dissipare. Job. 38.

Qvæ signa neque imperantia, neque obedientia, neque antiscia, neque ullos inter se superiores aspectus habere possunt, inconiuncta dicuntur (hæc autem) quæ sint animaduertas: si gna mobilia, quæ sunt (ut supra dictum est) \vee , σ , π , & τ sūt inconiuncta cum signo sibi sequenti, & illius opposito, ut \vee est inconiunctum cum σ , & π : σ , cum π & τ : τ cum σ & π , signa fixa sunt inconiuncta cum signo sibi antecedenti, & sequenti, & horum oppositis, ut σ cum \vee , & π , & horum oppositis τ & τ , & sic de re liquis dicendum est: signa uero communia sunt inconiuncta cum signo sibi proximè antecedenti, & eius opposito, ut π cū σ , & τ , & hæc omnia in huius capitinis figura unico intuitu cernes. si illud animaduertieris, quod signa inconiuncta cum mobilibus crassiori linea significantur, cum signis fixis duplice, cum signis communibus subtiliori, sed cum quæ transuersales sunt necessariò sint duplices pro aliis inconiunctionibus i[n] [] lis addidi apud signum qua[ndam] par- uam linea m, quæ docet illic pro unica haberri pro sci licet si- gnis communibus.

Mundum continente circunspicitas musicantes festivas p[ro]cessus, aut salutem Africam portantes diligentes top. 3. igitur ex nullis aspectu regulari sicut signis ad reliquos planetas forcit, nimiriter operabera.

SIGNA INCONIUNCTA

Omni negocio tempus est, & opportunitas.

Eccl. 8.

A DE PLANETARVM NODIS, ET LIMITIBVS.

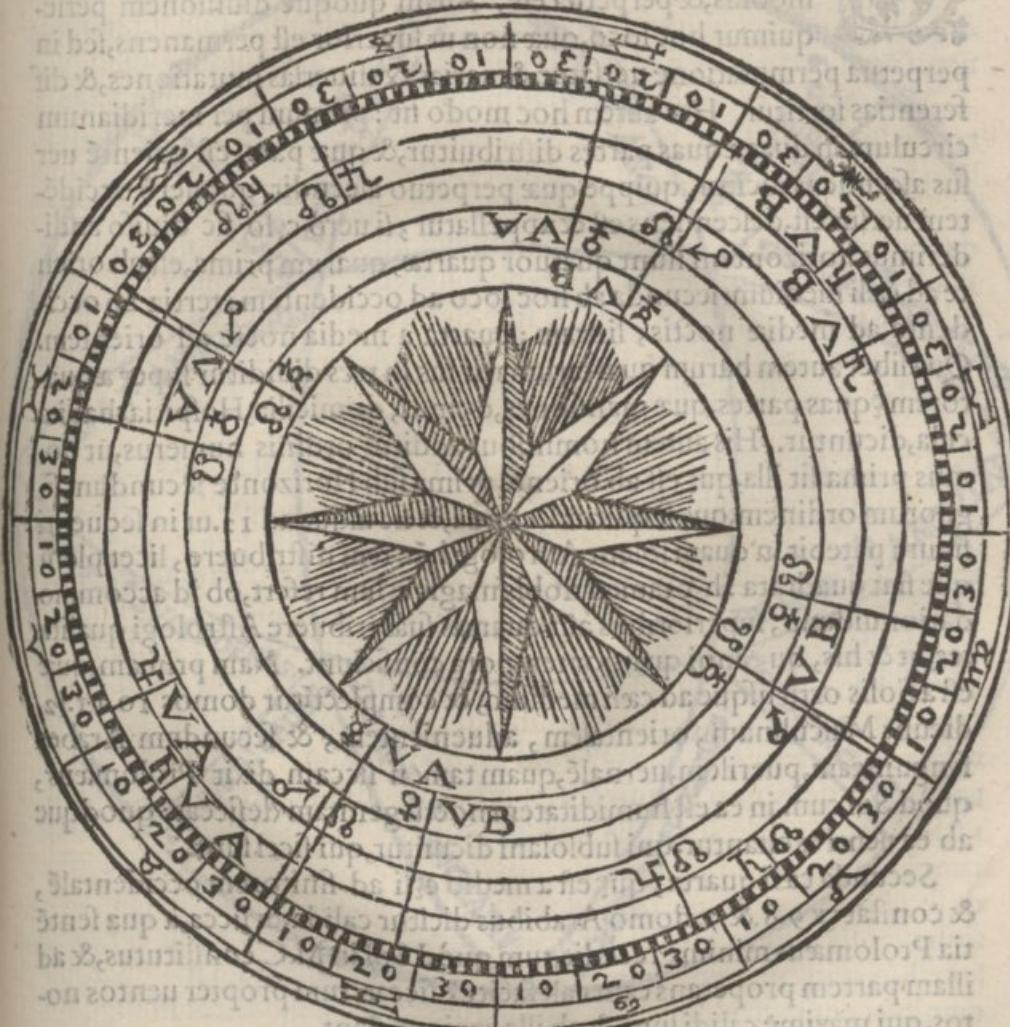
Cap. VII.

Planetæ omnes præter solem (ut in superiori libro docui-
mus) sub ecliptica nō semper uoluuntur: sed modo in Septe-
trionem, modo in meridiem declinant, unde fit, ut in duo-
bus tantummodo punctis eclipticam secent. quæ puncta no-
di a Ptolomæo dicuntur, qui uero punctus quodammodo fit a planeta
dum a parte meridionali in septentrionem tendit, nodus euehens dicitur,
& caput dici potest, & scribi hoc modo Ω ut in Θ etiam oppositus
uerò nodus unde in meridiem ex boreali parte proficiscitur. Nodus de
uehens, & cauda etiam usurpatur, & ita pingitur, ut a nobis in sequenti
figura \mathcal{V} , ut in luna etiam aliis quoque nominibus uocantur, quæ oīa ni-
hil dicere attinet, ne lectoris mens confundatur. Duo ex hoc capite no-
bts precipue colligenda sunt: alterum est unico intuitu ubi sint hi no-
di intueri, quod in figura facilè fit, & licet non semper in eodem loco
persistant (mouentur enim cum octaua sphæra, id est ad motum octauæ
spheræ) ob id iisdem locis multis annis quodammodo persistunt. Ad
quid autem conferat hos nodos scire Ptolomæus tradit. Alterum est, ut
sciamus, quando planeta sit borealis, & quando septentrionalis. Nam
cum est a Ω ad \mathcal{V} secundum signorum ordinem septentrionalis est, cū
uerò a \mathcal{V} ad caput secundum pariter signorum ordinem meridionalis
est. Ut exempli gratia Hodie die 9. Iulii 1586, h̄ est in Grad. 1. m. 42. δ
est igitur meridionalis, & descendit ad uentrem australem ad maiorem
scilicet latitudinem, quam habere potest hic Planeta: latitudo enim Pla-
netæ dicitur hæc distantia Planetæ a linea ecliptica, quæ h̄ est a parte bo-
reali G. 3. 2. austrina G. 3. 5. \varnothing G. 2. 4. borea, austrina uero G. 2. 7. σ in bo-
reati parte G. 4. 30. \varnothing iu. australi G. 6. 50. \varnothing G. 6. 22. \varnothing in parte boreali in meri-
dionali uero G. 6. 22. \varnothing iu boreali G. 4. 5. in australi G. 4. 14. lunæ uero
in utraque parte est Grad. 5. illud præterea sciendum est, quod dum
Planeta a capite ad limitem, uel uentrem boreum ascendit, boreus
ascendens dicitur, dum uero ab hoc limite ad caudam uadit, boreus,
uel septentrionalis descendens appellatur. Dum uero a cauda ad uen-
trem austrinum uadit, australis descendens est, dum ab hoc uentre ad ca-
put properat Meridionalis, uel Australis ascendens dicitur. Hæc omnia
in sequenti figura unico intuitu cernes præterquam Ω & \mathcal{V} lunæ qui
nodi cum moueantur quotidie, & nonnulla secunda, nullum certum
terminum ei assignari potest, qui diu perduratus sit, ob id ex ephæ-
meridibus petendi sunt.

DE

FIGVRA NODORVM, ET LIMITVM

PLANETARVM.

Verbo Domini celi firmati sunt, & spiritu oris omnis eius
virtus eorum. Psal. 32.

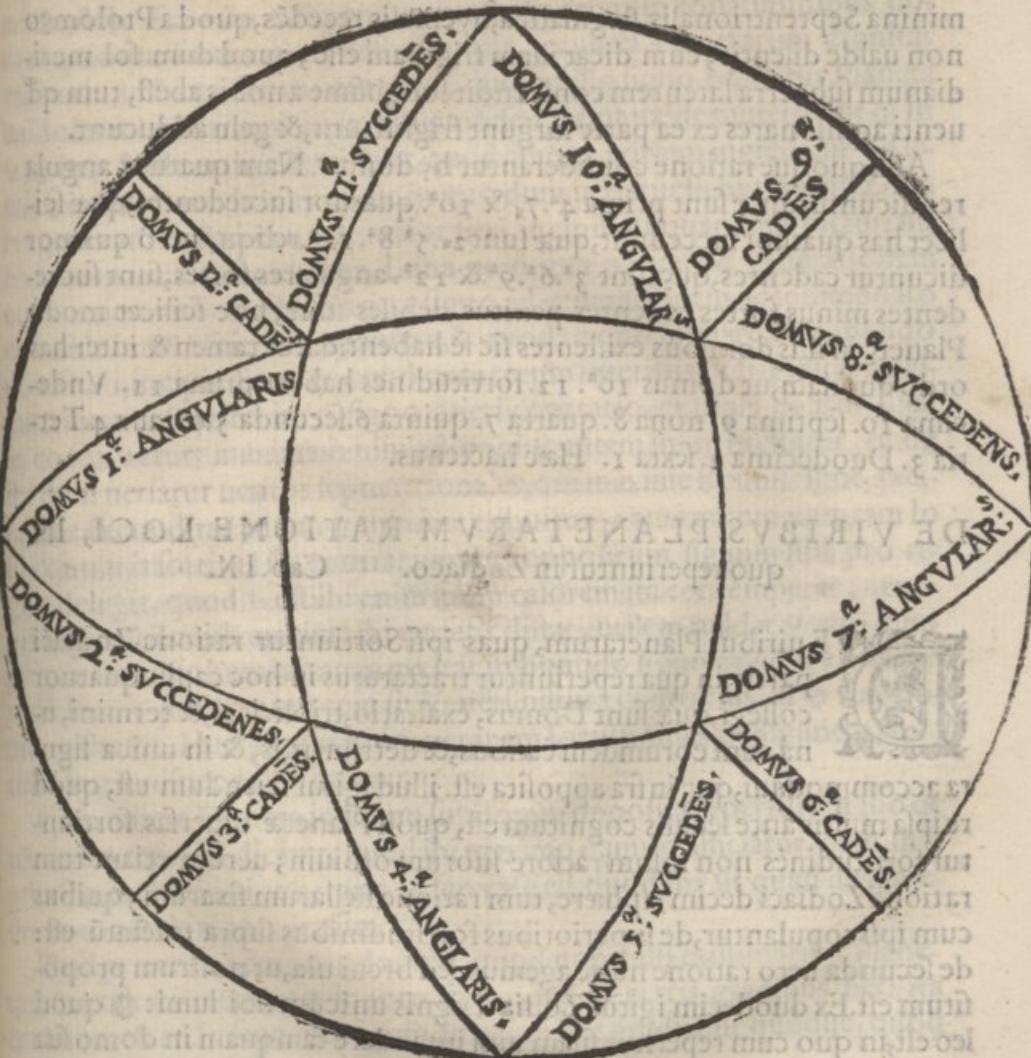
Oelum in superioribus capitibus diuisum est in duas medietates, in quatuor partes, & in duodecim signa, quæ diuisio imobilis, & perpetua est. Aliam quoque diuisionem persequimur hoc loco, quæ non ut superior est permanens, sed in perpetua permutatione uersatur, & uarias, & diuersas mutationes, & differentias fortitur. Hęc autem hoc modo fit: primum per meridianum circulum in duas æquas partes distribuitur, & quæ pars, est orientē uerius ascendens dicitur, quippe quæ perpetuo ascendit, quæ uero occidētem nerlus est, descendens est & appellatur, si uero cęlo sic diuisio addiderimus horizontem fiunt quatuor quartæ, quarum prima, est ab oriente ad cęli medium: secunda ab hoc loco ad occidentem: tertia ab occidente ad mediæ noctis, lineam; quarta a media nocte ad orientem. Quælibet autem harum quartarum rur sus in tres diuiditur super æquatorē, & quas partes, quæ mansiones, domus, domicilia, Hospitia, habacula, dicuntur. His autem nominibus additur ordinis numerus, ut domus prima sit illa, quæ est ab oriente prima sub Horizonte secundum signorum ordinem, quæ sequitur secunda, & sic usque ad 12. ut in sequenti figura patebit in quam solent Astrologi hęc rem distribuere, licet plerūque fiat quadrata: hęc tamen nobis magis cęlum refert, ob id accommodatior uidetur, superioribus autem quartas suas tribuere Astrologi qualitates, ut & his, quæ anni quatuor tempora conficiunt. Nam primam, quæ est a Solis ortu usque ad cęli medium, & complectitur domos 10. 11. 12. dicunt Masculinam, orientalem, aduenientem, & secundum Arabes sanguineam, puerilem, uernalē, quam tamen siccā dixit Ptolomaeus, quod Sol cum in ea est humiditatem noctu genitam desiccat: quodque ab ea uenti excitantur, qui subsolani dicuntur, qui siccī sunt.

Secunda cęli quarta, quæ est a medio cęli ad finitorem occidentalē, & constat ex 9. 8. & 7. domo Arabibus dicitur calida, & siccā, a qua sentia Ptolomaeus minime recedit, tum quod Sol in M.C. constitutus, & ad illam partem properans eam calefacit, & siccāt, tum propter uentos notos, qui maxime calidi sunt, & ab illa regione flant.

Tertia cęli quarta est a finitore occidentalē usque ad lineam mediæ noctis, & continet 6. & quartum domum, quæ masculina est occidentalis, & adueniens, & ut Arabes uolunt, masculina, frigida, & siccā, melancolica est. Ptolomaeus tamen, uoluit, ut esset humida: quod cum Sol ad eam peruenit humiditas, quæ interdiu exsiccata fuit incipit diffundi, &

fauo-

FIGVRA XII. DOMOS OSTENDENS

Tuus est dies, tua est nox, tu fabricetus es auroram,
& Solem. Psal.73.

fauonij ab ea parte nantes teneri sunt, & madidi.

Quarta denique quarta, quæ continet primam, secundam, & tertiam: domum est a linea mediæ noctis usque ad finitorem orientalem. est fœminina Septentrionalis, flegmatica, hyemalis recedēs, quod a Ptolomeo non ualde disentit, cum dicat illam frigidam esse, quod dum sol meridianum sub terra latenter concedit longissime a nobis abest, tum qđ uenti aquilonares ex ea parte surgunt frigidi sunt, & gelu adducunt.

Alia quoque ratione considerantur hę domus. Nam quatuor angulares dicuntur, quæ sunt prima 4^a. 7^a. & 10^a. quatuor succedentes, quæ scilicet has quatuor succedunt, quæ sunt 2^a. 5^a. 8^a. 11^a. reliquę uero quatuor dicuntur cadentes, quæ sunt 3^a. 6^a. 9^a. & 12^a. angulares fortes, sunt succedentes minus fortes cadentes penitus debiles sunt, hoc scilicet modo Planetę in illis domibus existentes sic se habent: datur tamen & inter has ordo quidam, ut domus 10^a. 12. fortitudines habeat, prima 11. Undecima 10. septima 9. nona 8. quarta 7. quinta 6. secunda 5. octaua 4. Tertia 3. Duodecima 2. sexta 1. Hæc haec tenus.

DE VIRIBVS PLANETARVM RATIONE LOCI, IN quo reperiuntur in Zodiaco. Cap. IX.

Deuiribus Planetarum, quas ipsi sortiuntur ratione Zodiaci partis, in qua reperiuntur tractatus in hoc capite quatuor collegi, quæ sunt Domus, exaltatio, triplicitas, & termini, uā cum eorumdem casibus, & detrimentis, & in unica figura accommodauī, quæ in fra apposita est. illud igitur sciendum est, quod re ipsa multis ante seculis cognitum est, quod Planetæ diuersas sortiuntur fortitudines non solum ratiore suorum orbium; uerum etiam tum ratione Zodiaci decim. sphære, tum ratione stellarum fixarum, quibus cum ipsi copulantur, de superioribus fortitudinibus supra tractatū est: de secunda uero ratione nunc agemus, sed breui uia, ut nostrum propositum est. Ex duodecim igitur Zodiaci signis unicum sibi sumit ☽ quod leo est, in quo cum reperiatur suam uim intendere tamquam in domo sua omnibus compertissimum est, luna uero eodem modo afficitur in ☽. quæ uero duo signa proximè, & ante & post hęc duo Solis, & Lunæ signa reperiut Mercurio tribuuntur, quæ sunt ☉, & ne, sed ita ut ☉ dicatur diurna domus, quod in illo signo melius afficiatur in die, quam in nocte, & ☽ dicatur nocturna, quod melius in illa in nocte afficiatur, quam in die, quæ uero hęc duo signa contingunt, & sequuntur hoc ordine Veneri adscribuntur, quæ sunt ☃, & libra sed ☃ nocturna, & ☉ diurna domus dicitur

dicitur eadem ratione, qua de ϑ dictum est, signa uero que hæc dicta complectuntur dantur σ , & sunt γ , & π . sed in die γ , & in nocte π duo itidem dantur γ in die π , & in nocte χ , reliquæ duo η relictæ sunt γ in nocte, & in die π , in colligendis autem Planetarum fortitudinibus domui quinque fortitudines adscribuntur. secunda Planetarum dignitas exaltatio, uel regnum dicitur. quod dum in illo signo reperitur Planeta ualde letatur, & in aere suam uim præfert ita, ut ualde mutetur. ut γ in γ , & illa ratio afferri solet, quod cum \odot arietem ingreditur ad semicirculum borealem ascendit, in quo dum uersatur in hac nostra Zona res generantur, & dies nocte maior fieri incipit, ut quandam uictoriâ sibi comparare Sol uideatur. Luna uero, quæ pariter ad generationem concurrit cum Sole ubi in ariete signo ad generationem accommodato cum sole iuncta fuit, in γ apparere, & quodammodo regnare, & in mundo dominari, incipit. Saturno uero cum rerum interitus, & frigiditas maxime tribuatur merito in Δ signo arietî contrario, exaltari dicitur, id est in eo suæ naturæ maximam uim adiungi: γ autem in π exaltatur, quod ibi dum uersatur uentos septentrionales, qui maxime secundi sunt, excitantur. Secunditas autem γ maxime tribuitur σ autem cum naturam Ioui contraria sortitus sit, contrarium, uel oppositum signum sibi pro regno delegit, quod π est: ibi enim suum calorem ita contemperat, ut nobis a quoruZenith maxime ibi uersans distat, utilem reddat. Verò quippe quæ maxime humiditatem excitat in humido signo quod χ est exaltari dicitur. Postremum cum sit Veneri natura contrarius in η sua domo exaltatur. Huic dignitati Planetarum fortitudines colliguntur, quæ tuor fortitudines adscribuntur.

Cum autem Planeta in domo suæ domui opposita reperitur in suo detrimento reperi*i* dicitur, quod ibi maximo damno afficiatur, cum in signo suæ exaltationi contrario in suo casu est, quod ibi sit quasi de sua seconde motus, & de regno gressus.

Illud præterea admonendum est, quod nonnulli existimarent Planetarum exaltationem non in toto signo, sed in certis gradibus fieri ita & casum, ob id in sequenti figura adcripsi hos gradus, ut quisque, quod sibi magis lubet, deligeret.

Triplicitas autem Planetarum, quædam dignitas est, quam in signis habent Planetæ, quæ trigona radiatione inter se copulantur, quæ signa licet temperatura minime conueniant, ob sexuum tamen conditionem, & trigonum radium inter se conuenienter uidentur, & ob id certorum Planetarum gubernationem, & dominium sortita sunt.

Omnia igitur signa in quatuor triangulos diuiduntur, & quilibet triāgulus

gulus tria signa continet unum mobile unum fixū, & unum commune.

Primus autem triangulus constat ex \vee , Ω , \oplus , masculinis, & diurnis signis. Arabes hunc triangulum uocant igneum, & illius imperium tribuunt \odot , & ψ , quippe qui masculi, & diurni Planetae sunt: in die tamen primum locum tenet \odot , secundum ψ , at in nocte contraria ratione se habent. Arabes hunc trigonum orientalem dicunt, sed Ptolomaeus Bor tholibicum, id est medium inter boream, & Africum, uel ex his duobus permixtum dicit. \oplus domus ψ uentos Septentrionales excitat, & \vee domus \odot Occidentales, \odot autem nullum proprium, sed omnes communiter uentos excitat.

Secundus trigonus ex tribus signis fœmininis constat, atque nocturnis, quæ sunt \circ , mp , & h , & terreum trigonum Arabes hunc dicunt, & ei cum Ptolomeo Dominos tribuunt \odot & q : ita tamen, ut in dominatione diei præcedat q . Hunc dicunt Arabes Meridionalem sed Ptolomaeus Austrisolanum: \circ enim, cui dominatur q , meridionales uentos excitat, qui cum oriente communicant propter h , cui dominatur h , qui pro \odot uentos excitat, \odot enim cum sole omnes uentos excitat.

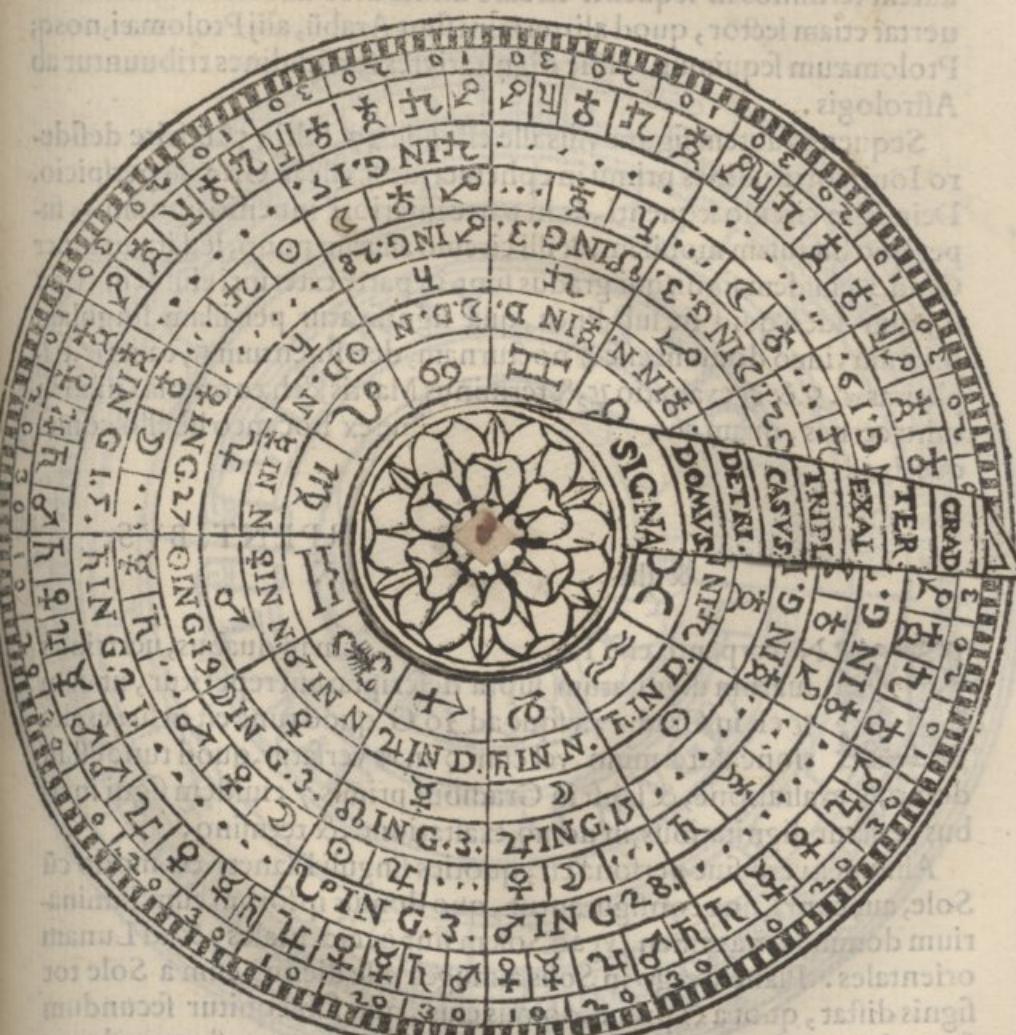
Tertius triangulus sit ex π , a , m , quæ signa masculina, & diurna diximus, hunc triangulum dixerunt Arabes aereum, & in illo dominari h , & q uoluerunt. ita tamen ut Saturnus primas partes sibi sumat interdiu, noctu uero q : censuerunt etiam Arabes hunc esse occidentalem. sed Ptolomaeus Borrapelioticū esse scriptum reliquit, id est mixtum ex borea, & subsolano. Venti enim a h prouenientes, ut superius dictum est, sunt orientales, qui tamen communicat cū borea propter ψ , qui borealis est.

Quarta triplicitas constat ex \odot , m , & x , quæ signa fœminina sunt, nocturna, & aquea. Huius autem primus Dominus est m , cui in die associa tur q , & in nocte \odot . Hunc trigonum Arabes dixerunt Septentrionalem, at Ptolomaeus Notolybicū uocat; quippe qui uentos occidentales excitat propter m dominum, ad meridiem tamen etiam declinat propter q .

Hic licet Dei omnipotentis summam sapientiam animaduertere, qui cum uoluerit omnia corporea corruptibilia ex calido, frigido, humido, & sicco constare, ita in obliquo circulo eam uires distribuit, ut planetarum motu has primas qualitates in hæc inferiora uel influeret, uel excitat, aut generaret, & nutriri et, atque conseruaret. uentique excitantur, fine quibus omnia corruperentur, nauigatio concideret, & (ut uno uerbo omnia complectar) nulla nostra uita esset.

Vt huic capiti finem imponamus, reliquum est, ut de terminis agamus, quæ sunt quedam signorum partes, in quibus planetæ alicuius non autem aliorum uires, & qualitates uigent, ut dum in illa parte uersatur il-

**DE PRAECIPVIS PLANETARVM
DIGNITATIBVS.**

Opera manuum tuarum sunt cœli. Plal. 101.

lius planetæ, cuius illa pars sit, qualitates sibi sumat, ut primi sex gradus
v sunt γ , & si in illis reperitur γ in suo termino esse dicitur, & bene af-
fectus est, sin alias Planeta ibidem erit γ qualitatibus afficietur. Hos
autem terminos in sequenti circulo distributos habebis. sed animad-
uertat etiam lector, quod alij termini sunt Arabū, alij Ptolomæi, nosq;
Ptolomæum sequimur. Huic dignitati tres fortitudines tribuuntur ab
Astrologis.

Sequentis autem figuræ usus ille est. Die 27. Iulij 1586. scire deside-
ro Iouis fortitudines primū in ephemeride γ esse in Gr. 3. & perspicio.
Deinde in circulo sequenti, & in parte interiori inuenio signum γ su-
per quo lingulam mobilem, & illi circulo affixam ponō, sed ita, ut super
Grad. 3 eiusdem signi (qui gradus sunt in parte exteriori eiusdem circu-
li) tum video quid sit sub linea, quæ significatur per illam lingulam
primum video domum esse γ nocturnam, detrimentum δ , casus σ . tri-
plicitas σ . φ . & γ exaltatio γ , & terminus Martis, & hæc omnia unico in-
tuitu cernes, quam commoditatem maxime ex hoc meo libello conse-
queris. idem de cæteris planetis dictum sit.

DE PLANETARVM

& almugea.

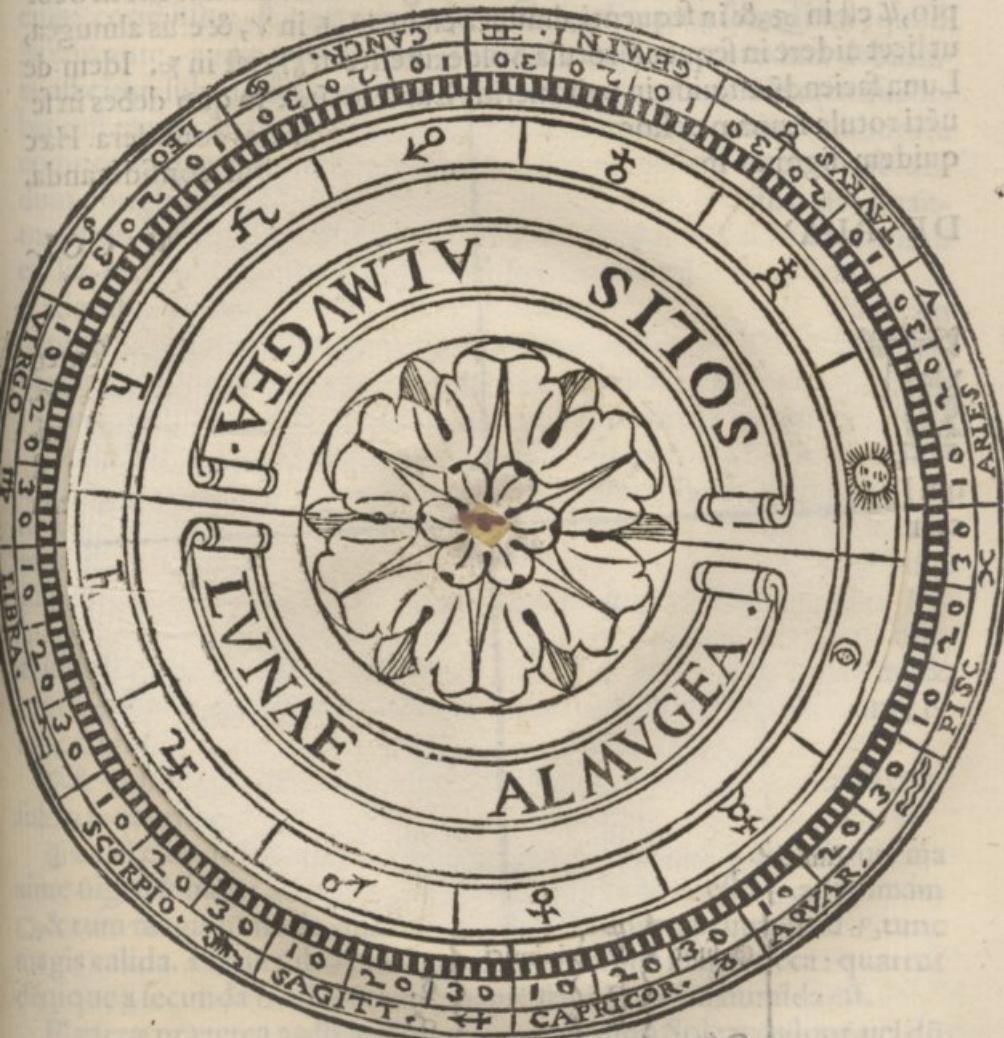
CARPENTIBVS,

Cap. X.

N carpento esse Planeta dicitur, cum in duabus, vel tribus
suarum dignitatibus supra descriptarum reperiatur, ut cum
 γ est in Grad. 13. vsque ad 20.G. quod tunc est in sua exalta-
tione, & termino. vel cum γ in γ versatur, quod tunc est in
domo, & exaltatione, & si est in Gradibus primis 7. eiusdem signi in tri-
bus versatur dignitatibus, in domo, exaltatione, & termino.

Almugea vero siue persona est, quoties singuli Planetæ eo modo cū
Sole, aut cū Luna configitantur, quo domus ipsorum cum lumina-
rium domibus, ita tamen, ut ad Solem sint occidentales, & ad Lunam
orientales. Planeta ergo in Solis almugea esse dicitur cum a Sole tot
signis distat, quot a γ prima domus cius, quæ subsequitur secundum
successionem signorum distat. In Lunæ vero almugea est, quando tot
distat signis, quot domus planetæ, quæ subsequitur contra signorum
ordinem distat, quæ omnia in sequenti volubili rotula cernuntur. Cu-
ius usus talis est. Nunc scire volo, num quis planeta sit in Solis almugea
primum video in Ephemeride Solis locum, & eum in Leone esse con-
spicio: tum Solem, qui in volubili rotula depictus est ad γ euoluo, con-
sidero, deinde singulos planetas in ephemeride, num sint in illis signis,
in quæ

**ALMVGEA, VEL PERSONAE PLANE
TARVM FIGVRÆ.**

Fecit Lunam in tempora, Sol cognouit occasum suum.

Psal. 103.

p

in quæ cadunt planetæ in sequenti rotula & figura circulari dum sol est in leone, & uideo in ephemeride ♂ esse in ☽ in sequenti rota cadit in almugea Solis in ♈: non est igitur in almugea Solis, ♀ in ephemeride est in ♈, qui debet esse in ♈ ut esset in Solis almugea, ut in rotula conspicitur ♂ in ☽, est & in almugea ut esset debet esse in Scorpio, ♐ est in ☽ & in sequenti almugea est in ♉, ☎ in ♊, & eius almugea, ut licet uidere in sequenti rotula Sole existente in ♈, est in ☎. Idem de Luna faciendū est, uide in ephemeride Lunæ locū, & in quo debes in se ueti rotula Lunam collocare, deinde singulos planetas considera. Hæc quidem dignitas maximam uim habet, diligenter igitur consideranda.

DE PLANETARVM GAVDIO, ET EORVM COL- latione ad Solem. Cap.XII.

Tunc Planeta dicitur esse in suo gaudio iuxta Ptolomæi sententiam cum est in sui amici domo, ut cum ♂ est in ♈, uel ♈ in domibus ♀, qui una illi amica est. at hæc dignitas omnium minima est. Hæ autem dignitates, ut intelligatur sciendum est qui Planetæ sint inter se amici, id quod in sequenti tabella cernitur.

		☿ sunt	☿	☿ inimici	☿
		☿ sunt	☿	☿ inimici	♀.
		☿ sunt	☿	☿ inimici	♂
		☿ sunt	☿	☿ inimici	☽.
	Amici	♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
Sole		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
riu		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
oriem		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
figuis		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
successione		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
dilecti signi		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
e. dinem dilec-		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
tus		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
primum		♀ sunt	♀	♀ inimici	♂.
		☿ sunt	☿	☿ inimici	☿ & ♀.
		☿ sunt	☿	☿ inimici	☿ & ♂.
		☿ sunt	☿	☿ inimici	☿ & ☽.

Aliud etiam est planetarum gaudium in domibus. Nam Sol gaudet in 9°. domo

9^a. dum Luna in 3^a. ♂ in 12^a. ♂ in 6^a. ♀ in 5^a. ♀ in 11^a. & ♀ in prima,

Planetarum præterea uires augentur, uel minuuntur ratione habitudinis ad Solem: Nam dicuntur combusti, sub radiis, in corde Solis, orientales, occidentales, matutini, & uesperini, aucti & diminuti lumine, quibus rationibus eorum uires, uel augentur, uel minuuntur. Planeta enim combustus est, cum minus sui orbis medietate a sole distat, quod sit tam ante, quam post Solem. Tunc autem Planeta maxima debilitate afficitur: sub radiis uero cum licet elongetur extra medietatem sui orbis, est tamen intra quantitatem, quam aggregatum orbium amborum componit, quæ debilitas minor est. In corde uero solis est, cum ei secundum longitudinem, & latitudinem tanto spacio iunctus est, quantum solis & Planetæ semidiametri conficiunt, quod spatium, ut plurimū est fer. 19. tum Planetam dicunt astrologi suas uires conduplicari.

Combustionem alii alia ratione considerant, dicunt enim Planetam tamdiu cōustum esse, dum ita est soli propinquus, ut minime cerni possit, quod diuersis Zodiaci partibus tū propter ipsius Zodiaci tū propter Horizontis obliquitatē diuersa distantia ab ipso Sole accideret solet.

Orientales præterea dicuntur ♂. ♀. ♂. cum oriuntur ante solem, quod sit a ♂. usque ad ♂. occidentales uero ab ♂, usque ad ♂, quod post solis ortum ipsi oriuntur, qua ratione quatuor sortiuntur status, quorum primus est ab eo tempore, quo incipiunt apparere mane ante Solem usq; ad primam stationem, quo tempore planetæ humidi sunt, secunda status est a statione prima, quoad incipiunt oriri noctu, quo tempore calidi sunt. Tertius est a nocturno exortu usque ad secundam stationem, & tum desiccant, quartus a secunda statione ad ortum matutinum, & tunc frigidi sunt, seruatis tamen suis propriis qualitatibus.

♀, & ♀ dicuntur orientales cum Solem præcedunt, occidentales cum solem sequuntur.

Uero est orientalis ab ♂ ad ♂. occidentalis a ♂. ad ♂. quo tempore maxime uiget, & habet ad Solem quatuor status: primus est a ♂. ad primam ☐, & tum magis humida, quam calida est, secundas a prima ☐, ad ♂, tunc magis calida. Tertius ab ♂, ad secundam ☐ & tunc magis sicca: quartus denique a secunda ☐ ad ♂ & tunc magis frigida, quam humida est.

Planetæ præterea aucti lumine dicuntur, cum a Sole recedunt, uel dum Sol ab eis recedit: minutū uero lumine, cum ad Solem accedunt, uel Sol ad eos accedit.

Multa alia considerantur in planetis, quæ consulto prætermisi, quod non possunt lineis, uel circulis ob oculos ponи, cum ea hic tantum describamus, quæ oculis absque ullo labore homines cernere possunt,

ubi semel has rotulas intellexeris.

Iā nauis ipsa mentis, & rationis, cui pixidē in primo libro dedimus, lōga nauigatione tum uela, tum malos, tum rudentes partim attritas partim fracidas habet, ex quo fit, ut hoc secundo portu con- quiescēdum sit, tum ut hēc omnia ad nouam nauigatio nem resarciantur, tum ut ego nauigando defesus aliquantulum conquiescam, non quod in quiete dum in terris uersamur, qui ad agendum, & contemplandum nāti sumus sit nostrum bonum, & nostra felicitas, sed ut robustiores ad laborem

surgamus. Hic igitur Dei auxilio uires resumus.

SECVNDI LIBRI FINIS.

THEATRIMVNDI ET TEMPORIS.

Liber Tertius.

IOANNE PAVLO GALLVCIO
SALOENSI AVCTORE.

LIBRI SVMMA.

Quo loco sit Sol, & Luna quotidie ostenditur, celeste thema sine computis erigitur, quo
ta hora Sol oriatur ad celi culmē perueniat, & occidat traditur, idque omni horarū
genere, & diuersis mundi regionibus, unācum planetarum horis, & quomodo omnes
horae inter se permutentur: & ceteri planetae pariter orientur, ad lineam meridianā
perueniant, & occident, alia ratione per tabulas, scilicet uerus Solis ortus, & meri-
dies, & tempora horaria cognoscantur. Locorum bileyalium profectiones annua, &
mensurna tredecim figuris sine computis traduntur. Quae signa humanis membris do-
minentur, facile cernuntur. De diebus criticis secundum astrologos, & de alijs multis
ad medicum pertinentibus agitur.

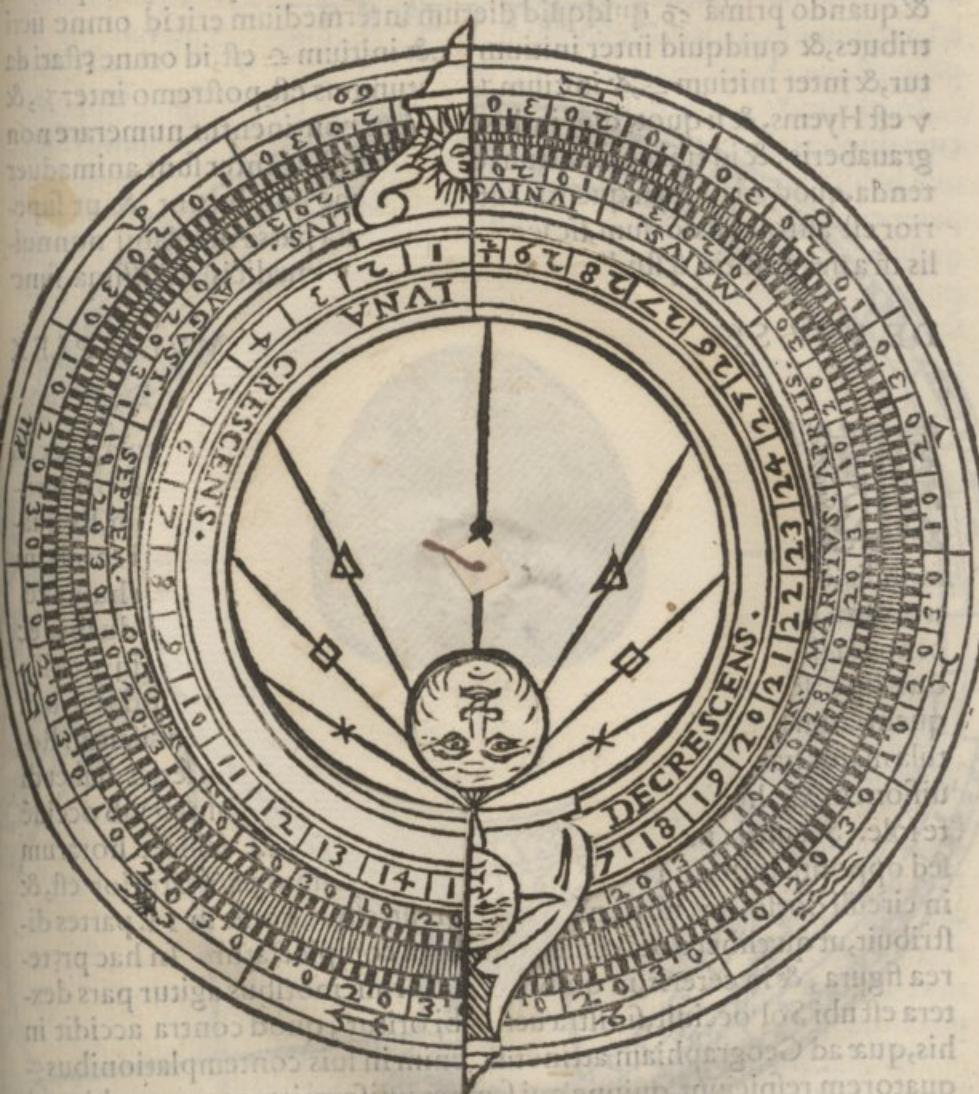
QVOMODO IN SEQVENTI ROTVLA QVO LOCO
Sol, atque Luna quotidie reperiatur, ingressus Solis in duodecim
signa, & quatuor anni tempora, & alia maxime utilia
cernuntur. Cap. Primum.

Vantas mutationes suscipiant hæc inferiora ratione
loci, in quo tum Sol, tum Luna sub Zodiaco peram-
bulant tā notum est, quā quod maxime. Hæc autem
loca non ignorare, tum ad res humanas, tū ad Deū
illorū creatorē cognoscendū conducere, quis igno-
rat? id igitur ut oēs intelligent, cum omnibus cōsul-
tum uelimus, quā facillima rōne trademus, sed prius
figuræ partes diligenter inspicias oportet, & animaduertas duo in ea
contineri

contineri Zodiacum primum, & anni menses immobiles, & duas rotulas
 in medio filo infixae sunt sed mobiles, Zodiacus est in duodecim signa
 suis characteribus inscripta distributus & quodlibet signum in triginta gra-
 dus, qui suis numeris quolibet denario inscripti sunt, ut uidere licet 10.
 20. 30. & ita deinceps. Interius uero est annus in duodecim menses di-
 uisus, & singuli menses in suos dies, quibus sui numeri respondent. Hac
 de parte immobili, mobiles duas rotulas sunt, quarum maior continet
 in extrema parte dies aetatis Lunæ, qui 19. $\frac{1}{2}$ sunt: tot enim dies elabun-
 tur inter duas Solis coniunctiones, Minor uero rotula continet indicem,
 qui locum Lunæ in Zodiaco indicat, & in rotula inest foramen, ex quo
 cernitur in rotula sequenti illâ Lunæ partem, quæ apparet hominibus
 cum ea aetate est, quam ostendunt numeri sub indice positi in maiori ro-
 tula mobili: præterea insunt lineæ, que lunæ aspectus ad Zodiaci partes
 ostendunt. ut infra explicauimus, cum igitur uis scire, quo Zodiaci loco
 sit Sol, sic agendum est. indicem, qui in maiori rotula mobili est, pone su-
 per mensis diem, in quo id scire uolueris, deinde uide, qui Zodiaci gra-
 dus sub eodem indice sit, & eris uotū compos: exempli gratia scire uolo
 die 23. Augusti ubi sit Sol, super illam diem pono indicem, sub quam, &
 initium Ψ esse contingit, ibidem igitur Solem esse eo tempore confir-
 mandum est. Anno tamen bissestili post diem intercalationis debes uti
 secundo die pro primo, & tertio pro secundo & ita deinceps usque ad fi-
 nem anni. Sin autem eodem die scire uis ubi Luna sit, Lunæ statem in
 uestiges necesse est, uel per aliquam tabulam illius anni, uel per nume-
 ros epactales, ut in calendario Gregoriano, qui in sequenti libro est,
 ut exempli gratia scire uolo die 23. Augusti 1987. lunæ statem, ut per
 illam locum in Zodiaco cognoscā video in Calendario numeros epa-
 ctales currentes esse, xxii. & hunc numerum cadere in 4. diem eiusdem
 mensis, collige omnes dies non ab illo in quo fit lunæ coniunctio, sed cu-
 illo usque ad 23. & habebis 20. super diem mensis pone indicem ma-
 iuscule rotulae, & super hunc numerum indicem minoris rotule idem in-
 dex in Zodiaco tibi ostenderet Lunam esse in Tauro: sed cum luna sit in
 suo cursu uelox, non ad unguem gradum tibi haec ratio patefacere po-
 test, sic autem ambabus rorulis existentibus si feceris, ut filum, quod in
 medio rotularum prominet, cadat super finem lunarium aspectuum singu-
 los lunæ aspectus illius diei habebis: exempli gratia, pone filum super fi-
 nem sextilis dextri, & produc usque ad Zodiacum, & videbis cadere in \square in ∞ , Δ in \circ , σ in \triangle sinist. in Ψ \square in Ω * in \circ . Aliam quoque
 commoditatem ex hac rotula percipies, quando scilicet Sol signum mu-
 tet. Nam si indicem super principium signorum collocaueris in circulo
 mensium

**ROTVLAE AD INVENIENDVM
LOCVM SOLIS, ET LVNAE IN ZODIACO.**

Luminaria diuidant diem, ac noctem, & sunt in signa, &
tempora & dies, & annos. Gen. i.

mensium habebis, quod scire desideras. Hinc etiam colligitur, quando sit Ver, aestas, autumnus, & hyems, & quot dies haec anni tempora continent. Nam si animaduertas quando Sol ingreditur primam v. partem & quando primā eo quidquid dierum intermedium erit id omne ueri tribues, & quidquid inter initium eo. & initium v. est, id omne estatatur, & inter initium v. & initium A. Autumnus est, postremo inter A. & v. est Hyems, & si quot dies in his partibus continentur numerare non grauaberis, & id tibi compertum erit, & haec diligenter sunt animaduentata, quod ad usum sequentis rotulae maxime conducunt, & ut superior est astrolabii dorsum, sic sequens est altera pars Astrolabii nonnullis tñ a me additis, q̄ studiosis oībus, & maxime medicis utilissima sunt.

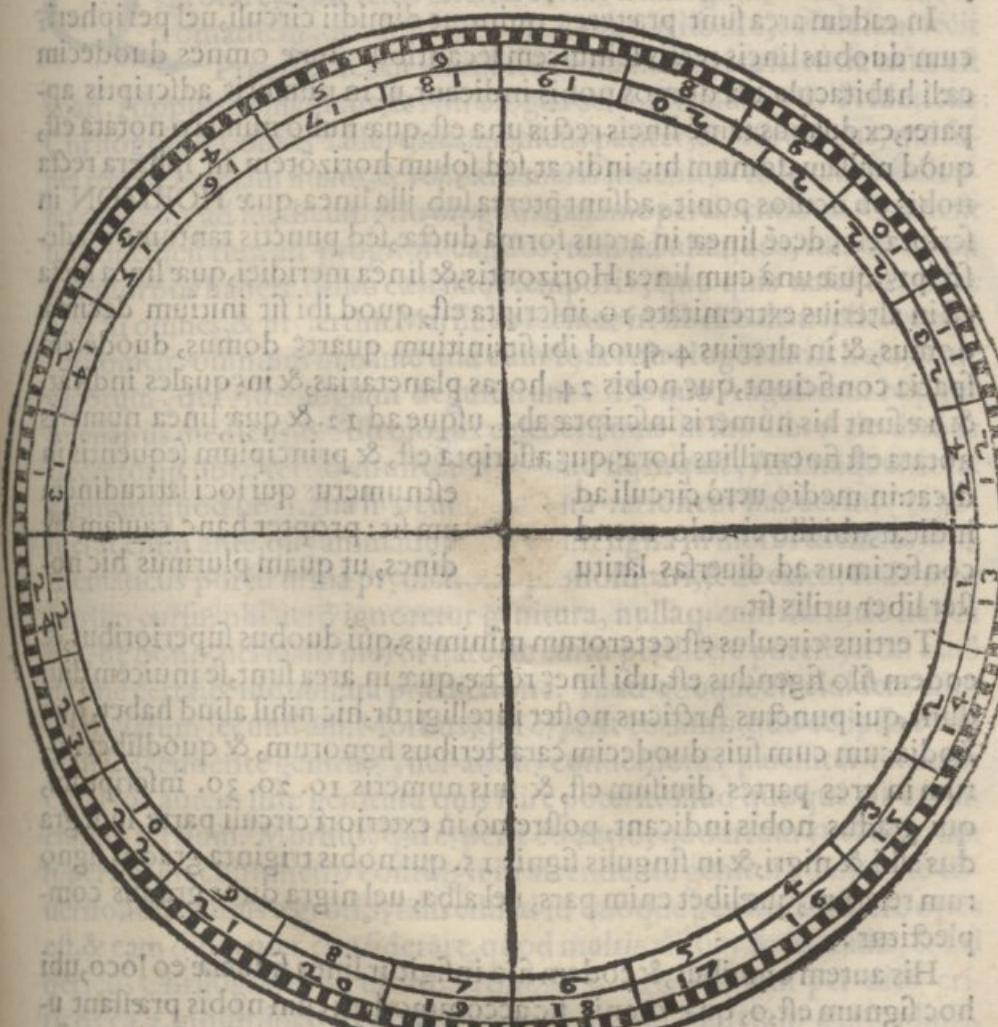
DE VSV SEQVENTIS ROTVLAE, QVI MVLTIPLEx est. Cap. II.

AM multa cognitione digna sunt in sequenti rotula, ut ex iis liber conficeretur: ea tñ paucis oīa perstringam, & prius rotule partes deiude usum explanaturus sum. Ex qua tuor partibus constat hæc figura: prima est rotula imobilis, & in libro inserta, secū da est hac minor, & in huius centro affixa, & cū illa cōcentrica, tertia minor quoq; est, & cū illis duabus eccentrica licet illorū centris affixa sit: debet enim filo affigi ubi in area illae duæ lineæ se inuicem fecant. quo loco & linea fiduciae infigenda est, tam quam enim linea utimur ea, scilicet parte, quæ a centro proficiscitur. Rotula maior habet tres partes interior pars, & numerorum series habet divisionem 24. horarum, quæ incipiunt (ut apud nos in usu est) ab occidente sole. Secunda pars est alius numerorum ordo 24. scilicet horarum sed opposita ratione a Solis ortu incipit. tercia uero pars exterior est, & in circuli dorso, quæ notis nigris, & albis utrasque horas in 12. partes distribuit, ut qualibet nota quinque minuta complectatur. In hac preterea figura, & in ceteris, in quibus de cælorum motibus agitur pars dextera est ubi Sol occidit, sinistra uero ubi oritur, quod contra accidit in his, quæ ad Geographiam attinet: illi enim in suis contemplationibus quatuorem respiciunt, quippe qui semper uniformiter mouetur: hi uero Polum intuentur, ut aliquid stabile habeant, quò suum iter dirigant.

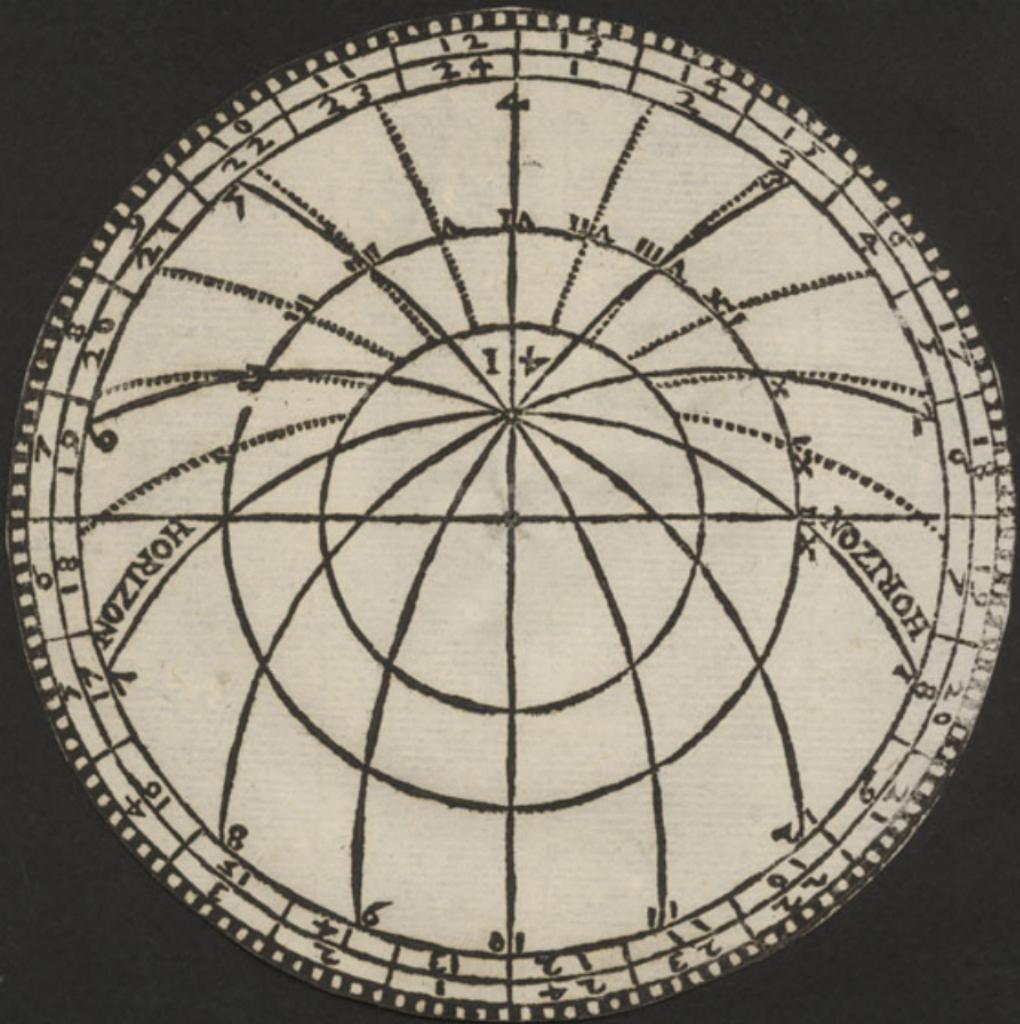
In secunda rotula, quæ huic infigenda est, in dorso pariter adeat eadem diuisio, quæ in prima, sed alteræ horæ incipiunt a meridie, alteræ a media nocte cum notis albis & nigris diuidentibus singulas horas in 12. par-

tes. Nam si inducatur per principium signorum collocaueris in circulo menium

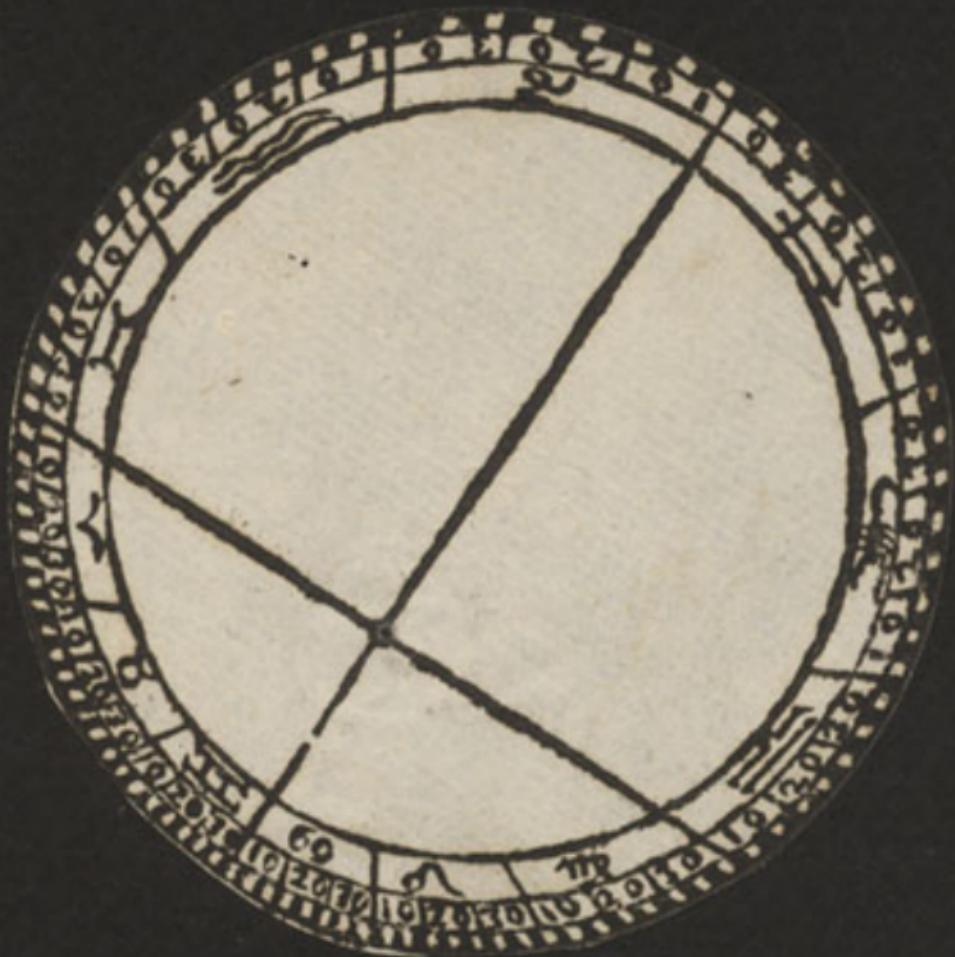
**ROTULA MVLTIPLICEM VSVM
PRAESTANS.**

Qui præcipit soli & non oritur, & Stellas claudit quasi sub signaculo. Job.9.

LINEA FIDUCIA

tes, in aerea uero circuli primū adsunt tres circuli, uel peripheriae, quarū prima est, quæ dimidiat ſeriem numerorum ab area circuli, & utriſque co-
munis est, quæ tropicus intelligitur, alia est strictior, quæ aquinoctiale
est, tertia adhuc strictior, quæ tropicus cancri est, quæ tres peripheriae su-
per eodem centro circuli descripte sunt.

In eadem area ſunt præterea quinque dimidiis circuli, uel peripheriis
cum duobus lineis rectis ſeiuicem ſecantibus, quæ omnes duodecim
cæli habitacula, uel domos nobis indicant, ut in numeris adscriptis ap-
paret, ex duabus tamē lineis rectis una eſt, quæ nullo numero notata eſt,
quod nullam domum hic indicat, ſed ſolum horizōtem in sphæra recta
nobis ob oculos ponit, adsunt p̄terea ſub illa linea, quæ HORIZON in
scripta eſt, decē linea in arcus forma ductæ, ſed punctis tantumodo de-
ſcriptæ, quæ unā cum linea Horizontis, & linea ineridiei, quæ linea recta
eſt in alterius extremitate 10. inſcripta eſt, quod ibi ſit initium decimæ
domus, & in alterius 4. quod ibi ſit initium quartæ domus, duodecim
ſpacia conficiunt, quæ nobis 24. horas planetarias, & in quales indicat,
& hæ ſunt his numeris inſcriptæ ab 1. uisque ad 12. & quæ linea numeris
notata eſt finem illius horæ, quæ aſcripta eſt, & principium ſequentis in-
dicat: in medio uero circuli ad ſit: propter hanc cauſam ſex
confecimus ad diuersas latitu- dines, ut quām plurimis hic no-
ſter liber utilis fit.

Tertius circulus eſt ceterorum minimus, qui duobus superioribus, &
eodem filo figendus eſt, ubi linea recta, quæ in area ſunt, ſe in uicem diui-
dunt, qui punctus Arcticus noſter intelligitur, hic nihil aliud habet, quæ
Zodiacum cum ſuis duodecim characteribus signorum, & quodlibet ho-
rum in tres partes diuifum eſt, & ſuis numeris 10. 20. 30. inſcriptum,
qui gradus nobis indicant, poſtremò in exteriori circuli parte ſunt gra-
duis albi, & nigri, & in ſingulis signis 15. qui nobis triginta gradus ſigno-
rum referunt, quælibet enim pars, uel alba, uel nigra duos gradus com-
pletebitur.

His autem omnibus, & eodem filo inſigitur linea fiduciæ eo loco, ubi
hoc ſignum eſt, o, quæ omnia ſic accommodata eum nobis præſtant u-
ſum, quem inſtra docturi ſumus, ſed priuatum inſpice rotulas, & cognosce
quæcumque haſtenus dicta ſunt, ne in illius uſu aberres.

*De celesti themate erigendo, & de eius necessitate
ad medendum.*

Vantam utilitatem afferat medicis & cli-
situm inspicere, cum quis
egrotare, cepit testis est Mercurius trismegistus in suo libello ia-
romathematica inscripto. Galenus in libello, cui titulum fecit

Prognostica de decubitu ex mathematica scientia testis est
Ioan. Appurtus medicus, & Astrologus celeberrimus testis Fredericus
Chrisogonus nobilis iadertinus medicus pariter, & Astrologus, qui su-
periorum rotulam fluxus, & refluxus maris intucnit, & in lucem edidit u-
na cum aliis ad medicum Astrologum maxime pertinentibus. Quam sit
utile medicū tum ad prognosticandos, tum ad uitandos, tum ad curan-
dos morbos habere situm cœli illius temporis, quo quis nascitur, testes
sunt hi omnes, & præsertim Marsilius Ficinus in libello de triplici uita, &
Ptolomæus omnium maxime una cum tota Astrologorum schola, & me-
dicum, qui Astrologiam degustarunt. De quo Augustinus Niphus
Sueßanus medicus, & Astrologus celeberrimus in suo libro de diebus
decretorijs libro tertio enunciato septimo sic inquit, Animaduersione
dignum, quod ubi signa h[abent] cum genitura rationem habuerint (expo-
suerat enim ante, que animaduertenda sint signa in morbi themate) Ma-
thematicus potest firma prædictione pronosticari, & de exitu, & de mor-
borum cursu; ubi uero ignoratur genitura, nullaq[ue] cum illa ratio habeat
ur, de bono, uel malo morbi statu, ac cursu prædicere potest, non autē
de fine certa, & indubitata prædictione. Illud quoque est eiusdem libri
enunciatum secundum. Morbus, qui c[on]perit eo anno, quo eclipsi cōtin-
git in Ascendente genituriæ, uel annuæ conuersionis partiliter exitiosus
est. Hoc autem sine genitura quis scire poterit? illud quoque est enun-
ciatum tertium. Morbus, qui c[on]perit eo anno, quo trium, uel duorum
superiorum coniunctio contingit in ascendentे genituriæ, annuæ cō-
uersionis alicuius ægroti, letalis est. Ad id quoque genituriæ habere opus
est, & eam diligenter considerare, quod multis aliis in locis tradit, & Fri-
dericus Chrisogonus in lib. de pronoſticis ægritudinum per dies cri-
ticos ca. 3. inquit, ideo ad perfectum habendum iudicium ægritudinis,
& exitus eius necesse est & ad radicē, que natuitas est respicere quā obre
hoīum genituras cōſtituere necesse est ut de morbis iudices, qui ab ipso
rum corporum habitudine pendet, non de actionibus, que ab ipsa ho-
minum libera uoluntate proficiuntur; Quod neque contra decretum
Tridentini concilij, neque Sanctissimi nostri Sixti Papæ est. Animaduer-
tant tamen medici, qui hac ratione prædicendi usuri sunt, ne plus huic

scientię tribuat, quām ei Deus tribuerit. Nam & hæc ars contingens est, ut & medicina, id docuit Ptolomæus cum de Astrologię utilitate uerba faceret, & diuus Thomas qui ambabus uut ut moderatè utamur. Vult enim ut quī morbos præuidet, ab ijs sibi cauere possit, si diligentim, & prudentiam adhibuerit; potest enim morbus accidere homini, uel imprudenti mutata uiuenti ratione, aliquo casu, mutato loco ad habitandum, & ceteris huiusmodi, potest & ipse Deus, qui omnia potest bonos, & malos influxus auertere, uel precibus motus (si hoc uerbo uti licet) uel alia de causa, quæ in cor hominis non ascendit. Hæc dicta sint pro iis, qui uel nihil, uel nimium huic scientiæ tribuunt. cœleste autem thema erigere ad aeris mutationem præcognoscendam, quod tum agricolis, tum nauigantibus utile est, maxime conduit, ut testatur Ptolomæus in quadripartito. Iure optimo igitur quaque ratione, id faciendum sit, docebimus.

Neque id facturi sumus quo modo in ephemeridibus traditur, quod illam modum medici renuunt, & non satis sibi temporis esse testantur, quo id facere possint, licet ille modus sit certior, atque tuior, sed docturi sumus. quomodo id penè subito superioribus rotulis fieri possit nullo computo, nullaque ratiotinazione, sed facili harum circulorum motu.

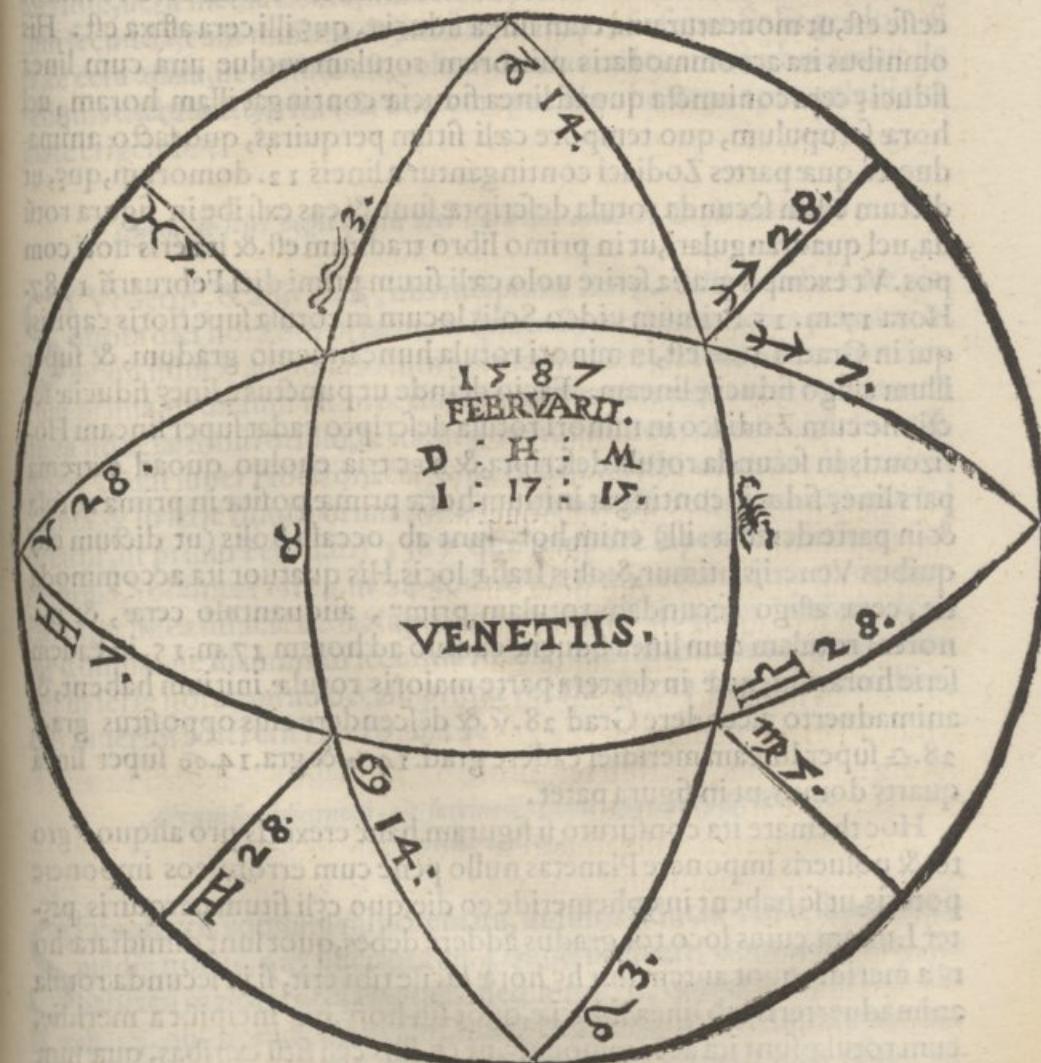
Primum igitur hæc tibi nota esse debent annus, mensis, dies, hora, & horæ scrupula, si adsunt, quo tempore cœleste thema scire cupis. his autem cognitis, uide quo loco Zodiaci sit eo die Sol per rotulam in superiori capite positam, illum locum perquire in circulo minori in hac figura super ceteros posito, super quem locum debes lineam fiduciaë aliquantulo cerę firmare. Zodiaco ita firmato cum linea fiduciaë utere, ut infra.

Debes præterea animaduertere, quo loco hæc actio fiat, tum ut rotula secunda adhibeatur, quæ ad tuam latitudinem, uel uiciniorum condita est, tum ut genus horarum scias: hic enim adsunt quatuor horarum genera, ut dictum est.

Ponamus id fieri Venetijs ad latitudinem, scilicet Grad. 45. & ubi horæ incipiunt a Solis occasu. ea igitur rotula utere, in cuius medio est 45. que cum prima sic accommodada est. Primū ille punctus ubi linea fiduciaë secat in extremitate circuli minoris Zodiaci uoluendo illâ minorum rotulam cum linea fiduci. (ut supra dictum est) iunctâ, debet cadere super lineam, quæ in area secund rotule inscripta est. HORIZON deinde hæc tria ira firmata manu mouenda sunt, quoad illa pars linea fiduciaë, quæ a secunda rotula prominet, cadat super principium

prim:

**COELI THEMA CERTO TEMPORE
CONSTITVTVM.**

Omnia tempus habent, & suis spaciis transcurrunt uniuersa
sub cœlo. Eccl. 3.

prima horæ, quæ in prima rotula est in parte dextera, & in numerorum serie interiore, quibus ita diligenter accommodatis firmandæ est secunda rotula super primam aliquantulo cerae, ut penitus hæreat, neq; dimoueatur, ut etiam curandum est, ne linea fiducie a loco Solis in Zodiaco moueat: sin aliter omnis actio inanis futura est. Tertia uero rotula ne cesse est, ut moueat unà cum linea fiducia, quæ illi cera affixa est. His omnibus ita accommodatis minorem rotulam euolue unà cum linea fiduciæ cera coniuncta quoad linea fiducia contingat illam horam, uel horæ serupulum, quo tempore cæli situm perquiras, quo facto animaduerte, quæ partes Zodiaci contingantur a lineis 12. domorum, quæ, ut dictum est, in secunda rotula descriptæ sunt, & eas exsibe in figura rotula, uel quadrangulari, ut in primo libro traditum est, & ita eris uoti compos. Ut exempli gratia scrire uolo cæli situm primi diei Februarii 1587. Hora 17.m. 15. Primum video Solis locum in rotula superioris capitæ, qui in Grad. 12. est, in minori rotula hunc inuenio gradum, & super illum affigo fiducia lineam. Facio deinde ut punctus a linea fiducia sectione cum Zodiaco in minori rotula descripto cadat super lineam Horizontis in secunda rotula descripta, & haec tria euoluo quoad extrema pars linea fiduciæ contingat initium horæ primæ positæ in prima rotula & in parte dextera: illæ enim horæ sunt ab occasu Solis (ut dictum est) quibus Venetijs utimur, & alijs Italiæ locis. His quatuor ita accommodatis, cerae affigo secundam rotulam primæ, aliquantulo cerae, & minorem rotulam cum linea fiducia euoluo ad horam 17.m. 15. in eadem serie horarum, quæ in dextera parte maioris rotulae initium habent, & animaduerto ascendere Grad. 28.v. & descendere eius oppositus grad. 28. super lineam meridiei cadere grad. 14.30' & gra. 14.55 super lineam quartæ domus, ut in figura patet.

Hoc themate ita constituto si figuram hanc erexeris pro aliquo egroto, & uolueris imponere Planetas nullo penè cum errore eos imponere poteris, ut se habent in ephemerede eo die, quo celi situm perquiris præter Lunam, cuius loco tot gradus addere debes, quot sunt dimidiatae horæ a meridiæ, quot autem sint hec horæ facile tibi erit, si in secunda rotula animaduerteris sub linea fiducia, quot sin horæ, quæ incipiunt a meridie, cum rotulæ sunt ita accommodati, ut ex illis celi situm exribas, quæ sunt superiori tempore H. 22. & aliquid amplius, debet igitur Luna poni in G. 23. Nam cum nodum sit meridies H. 17.m. 15. in ephemerede est adhuc dies ultimus Ianuarij, in quo luna est grad. 12.50.

Sin autem uolueris id facere ijs horis, quæ ab ortu solis incipiunt accommodata linea fiduciæ (ut supra dictum est) debes accommodare secundam

cundam rotulam cum prima in sinistra parte rotula ad principium primæ horæ (ut dictū est, superius de horis a Solis occasu) deinde pro diei horis utere eadem horarum serie.

Cum autem uolueris inspicere cœli situm, & cum fabricare horis uel a meridie, uel a media nocte, nihil tibi opus erit uti maiori rotula, sed tantum secunda, cum minima, & linea fiduciæ, quæ fit super Solis gradum sita, & cera affixa, ut dictum est, uoluendo illam ad tuam diei horam, ut de reliquis dictum est, & ita eris uoti compos. Hæc haec tenus pro cœlesti themate erigendo.

Quomodo sciri possit quota diei hora sol oriatur, & sit meridies.

Si Venetijs, & alijs locis, ubi incipiunt horæ a solis occasu scire uis, quota diei hora sol oriatur, & quota sit meridies; debes primum linéam fiduciæ ad Solis locum accommodare, & secundum rotulam cum prima, ut dictum est superius: deinde euolue minorem rotulam cum linea fiduciæ sinistrorum, & ita, ut punctus sectionis Zodiaci, & linea fiduciæ cadat super Horizontem, & linea fiducia tibi ostendet in maiori rotula, & in serie numerorum horarum ab occasu Solis, quota hora sol oriatur, ut primo Februarij 1587. qto tempore superius cœli thema erexitur, Sol oritur H. 14.m. 24. eodem die si minorem rotulam euolueris ita, ut linea fiducie cadat super lineam meridiei, quam initium decimæ domus esse diximus in secunda rotula, eadem linea fiduciæ tibi ostendet in serie horarum ab occasu primæ rotulæ quota hora sit meridies, quæ superiori diei erit Ho. 19.m. 12.

Arcum semidiurnum, & seminocturnum inuenire, & Horam mediæ noctis.

Si euolueris rotulam minorem ita, ut linea fiduciæ cadat super linéam mediæ noctis, quæ inscripta est 4. quod sit quartæ domus initium, habebis in maiori rotula horam mediæ noctis, quæ erit superiori die H. 7.m. 12. quæ hora, & arcus seminocturnus est, quem si duplaueris habebis nocturnum arcum, si enumeraueris horas ab ortu solis usque ad meridiem habebis arcum semidiurnum, quem si duplicaueris habebis arcum diurnum.

Alia

Aliaratione arcum semidiurnum, & seminocturnum explorare.

Si in serie horarum, quæ sunt in secunda rotula a meridie numeraueris usque ad Solis occasum, quem tibi ostendit linea fiduciæ cum Zodiaco habebis arcum semidiurnum, & ab occasu solis usque ad lineam mediae noctis habebis arcum seminocturnum utrumque si duplicaueris habebis arcum nocturnum, atque diurnum, idem tandem facere poteris, & horis ab ortu Solis, & a media nocte, ut ipse contemplans cognoscere poteris.

Nadir solis inuenire.

Solis Nadir, i. oppositum (quod veteres heroscopon vocarunt: quod per ipsius aspectum horas inæquales præcipue diurnas designari stauerunt) punctus est: regio Solis in ipso Zodiaco constitutus. Ex quo facilem̄ apparet in quocumque signo, & gradu sol inuenitus fuerit eius Nadir in signo, & gradu diametraliter oppositis inueniri, supputatis igitur septem signis a signo solis inclusuè, & tot gradibus, quot sol distat a principio signi, in quo est Nadir Solis deuenitur, superius exemplum repetatur. Primo die Februarij 1587. sol est in grad. 12. ☽ scio signum ☽ diametraliter opponi signo ♡ statuo igitur Nadir Solis esse in grad. 12. ♡, numero signa hoc modo ☽, 1. X, 2. V, 3. ♀, 4. II. 5. ☽. 6. ♡. 7. igitur est in ♡ & in grad. 12. quod in Grad. 12. ☽ ☽ ☽.

Horas inæquales inuenire per equeales, & eius longitudinem.

CVM uelit Marsilius Ficinus Medicus, & Astrologus, & Theologus præstantissimus, ut cum uelimus in nos Iouiam uirtutem contraherere, corpus nostrum exerceamus die, & hora Iouis, & haec horæ sint, ut omnes astrologi testantur, illæ quæ inæquales, & planetariæ dicuntur, quomodo inueniantur, & quo tempore sint, & quantum temporis perducent docere ex superiori rotula non erit a nostro proposito alienum.

Sciendum igitur est, quod alia ratione interdiu, alia ratione noctu inueniuntur. Nadir enim Solis in die id nobis ostendit: in nocte uero ipse Solis locus nobis indicat; in secunda rotula per illos arcus, qui puncis notati, & descripti sunt. hac ratione in die: pone Solis locum super Horizontem in oriente in sinistra parte linea fiduciæ tibi ostenderet, quota hora Sol orietur, ut dictum est. Nadir uero Solis principium primæ horæ diurnæ indicabit. Fac deinde, ut Sol ascendat uersus meridiæ, quoad eius

eius nadir in dextera parte contingat primum arcum punctis notatum, qui finis primæ horæ inæqualis est, & tunc uide in serie horarum æqualium, quod spaciū intersit inter primum locum, & hunc secundum, & habebis huius horæ longitudinem, sin animaduerteris quota sit hora, scies quoque horologii horam, qua prima hora diei desinet. Exemplum superioris temporis Diē, scilicet 1. Februarij 1587. (ne rotulę moveantur, quas ut fieri debet, semper cera glutinauimus) Sol oritur H. 14. m. 24. eius nadir tunc est in occidente ubi est principium primæ horæ diurnæ, fac ut nadir perueniat ad finem huius primæ horæ, quod erit cum Nadir contigerit primam lineam punctis descriptam, & inscri ptam. 1. uide tunc, quota hora tibi ostendet linea fiduciaæ, & huius horæ longitudinem habebis. Nam in superiori exemplo cum peruenierit nadir ad finem primæ horæ planetariæ, linea fiduciaæ tibi ostendet H. 15. m. 1 2. cum uero ad secundam H. 16. cum ad tertiam H. 16. & m. 48. & ita deinceps & per totum illum diem est longa hora planetaria m. 48. horarum æqualium. Sin uolueris noctis horas scire, loco Solis utere, qui punctus ille est, ut s̄epe dictum est, ubi linea fiduciaæ collocaueris, & cera affixeris: si posueris igitur locum Solis super lineam, que finem primæ horæ planetariæ ostendit, linea fiduciaæ tibi ostendet H. 17. m. 1 2. quod temporis spaciū primæ horæ noctis est cum initium horæ æqualis, & inæqualis idem sit, cum scilicet Sol occidit. Fac eundem locum cadere super lineam secundam, que finem secundæ horæ, & principium tertiae est, & linea fiduciaæ tibi ostendet H. 2. m. 24. quo tempore incipiet tercia hora, & desinet secunda, & ita illa nox habebit horam Planetariam perdurantem H. 1. m. 1 2. ex æqualibus horis. idem facere poteris ceteris horis, si diligenter, & iudicium adhibueris.

Quomodo Planetæ in æqualibus horaris dominantes reperiuntur.

Veteres Astrologi Arabes præsertim existimarent, horas inæquales inter se diuersas naturales qualitates sortitas esse, nō solū ut prima diei hora differt ab ultima, & a meridie, & matutina hora alicuius diei è statis ab hora matutina diei hyemis sed alia quadam ratione Planetarū qui in illis dominaretur. Aqua opinione multi ēt recentiorū nō alieni fuerūt, inter quos Marsilius Ficinus apertissimis uerbis de hac re loquitur. Qui in suis libris de triplici uita, profitetur re ipsa se expertū esse tātū interessē inter medicinas his, & alijs tēporibus accōmodatis cōfectas, & alias quoquis tēpore cōpositas, quantū interest inter aquā, & uinū. Hic tñ ille uir est, qui tū doctrina, tū uita, & morib⁹ dignus, cui penitus assen-

R tia-

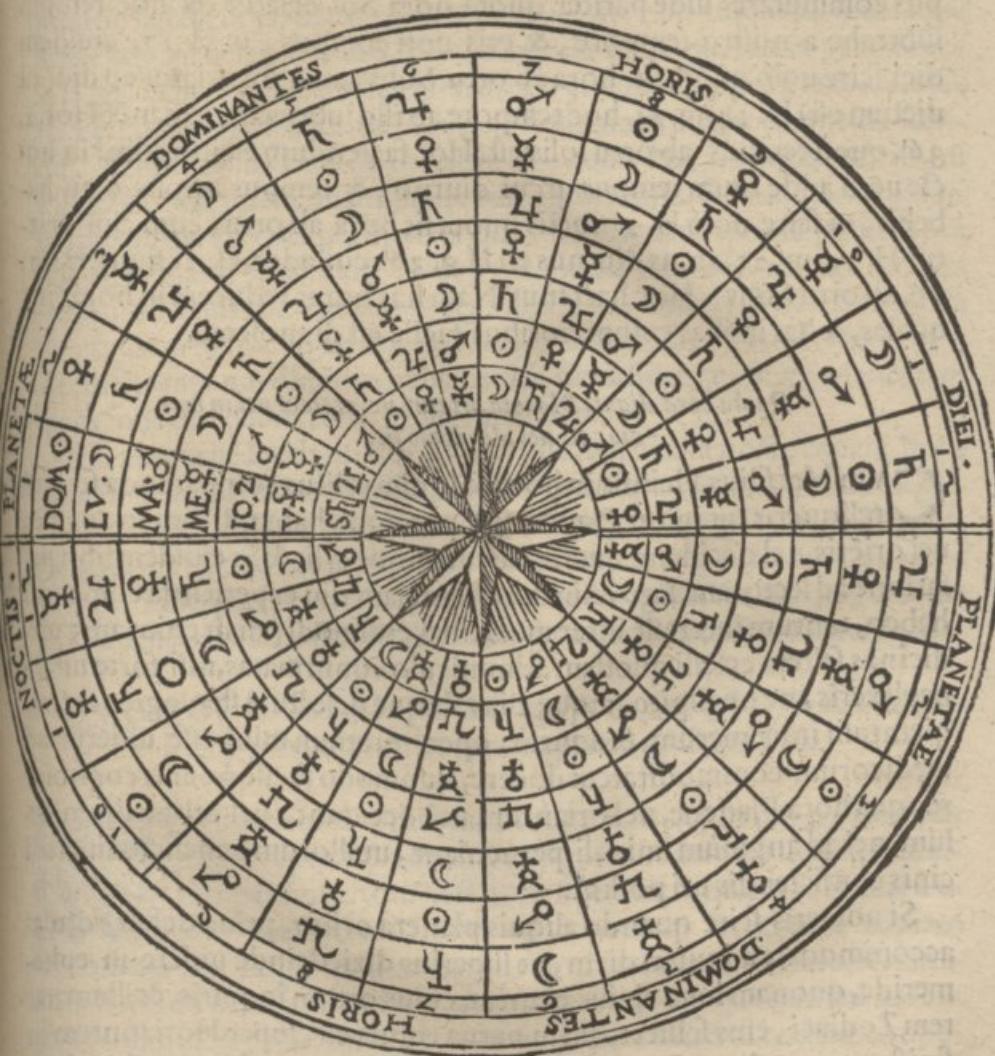
tiamus, & fidē indubitanter prestemus. Vidēdum est igitur qua ratione hī dominatores inueniamus. Quod facile erit, si hoc principium memoria tenueris, quōd Sol est dominus primę horę Dominici diei, Venus secundę, Mercurius tertię, Luna quartę, Saturnus quintę, Iupiter sextā, Mars septimā, Sol iterum octauę, & ita deinceps circulariter diu, noctuque per totam hebdomadam, quod si absque errore feceris, non solum uidebis primę diei dominici horę dominari Solem, sed primę horę diei Martis dominari Martem, & primę Mercurii Mercurium, primę Iouis Iouem, primę Veneris Venerem, & primę Sabbathi Saturnū, ex quo hebdomadę dies suum nomen fortiti sunt. cum igitur didiceris superius rationem inueniendi has horas, nunc hęc figura unico intuitu tibi ostendet, qui planetę singulis horis tum dies tum noctis dominentur, quae omnia cum per se satis nota sint in figura, nihil est, quod plura uerba de hac re faciam.

Horas a media nocte incipientes, aut a meridie reducere in horas ab ortu, uel occasu Solis, & contra.

DIuersum dici, qui ut plurimum naturalis dicitur, uel ciuilis, principium diuersi posuere; cum Romani, & Germani a media nocte. Babylonij a Solis ortu, Athenienses, & Iudæi, & Itali uulgo ab eius occasu. Astrologi, & Arabes a meridie incipient, ob id omnes has horas in superiori figura posuimus, & nunc modum conuertendi has in illas horas ponimus facillimum. Rotulas accommoda (ut superius dictum est) & linea fiduciae tibi omnia ostendet. Primum si uis reducere horas a meridie, uel a media nocte ad nostras horas a Solis occasu; pone super nostram horam lineam fiducię & sub eadem linea in secunda rotula habebis horas a meridie, & a media nocte. Exemplum eodem die primo Februarii 1587. accommodatis rotulis ponc lineam fiducię super H. 18. ex nostris horis, sub eadem linea habebis ex Horis a meridie H. 22.m.48. a media nocte H. 10.48ⁱ. si super H. 22. eiusdē dici ex pomeridianis erunt H. 2.48ⁱ. ex horis a media nocte 14.48ⁱ. si idem facere uolueris cum horis ab ortu solis secunda rotula tibi accommodanda est in parte sinistra, ut dixi de ortu Solis, ut locus Solis cadat super horizontem, & linea fiducię super initium primę horę, & pariter super locum Solis, tunc si posueris lineam fiducię super finem H. 5. ab ortu Solis, sub eadem linea in secunda rotula habebis ex Horis a meridie H. 23.8ⁱ. a media nocte H. 11.8ⁱ. si uolueris commutare Horas ab ortu cum horis ab occasu alia ratione tibi utendum est. uidēndum enim tibi primum est quota hora ex horis ab occasu

DOMINATORES HORARVM IN AE-
QVALIVM DIEI AC NOCTIS PER TOTAM

E B D O M A D A M.

Benedicite lux, & tenebre Domino. Cant. Trium. Puer.

occasu Sol oritur, cui si addideris Horam ab ortu habebis horas ab occasu, ut scire uolo quota hora sit ex nostris cum est hora 5. ab ortu solis eodem die supra dicto inquirio primum quota sit hora cum Sol oritur, & inuenio esse H. 14. 24ⁱ. His addo H. 5. fiunt H. 19. 24ⁱ. quota hora est ex nostris cum est H. 5. ab ortu. si uerò uolueris hoc in illud tempus commutare; uide pariter quota hora Sol oriatur, & hoc tempus subtrahe a nostro tempore, & eris uoti compos, ut H. 17. eiusdem diei scire uolo quota sit hora ab ortu Solis, cum sol oriatur eo die (ut dictum est) H. 14. m. 24. hoc tempore ab illo subtracto remanet Hor. 2. 36ⁱ. quod tempus ab ortu solis est. Hoc faciendum est interdui: in nocte uerò adde tuum tempus arcui diurno, & tempus a Solis ortu habebis, ut scire uolo H. 2. noctis quota sit hora ab ortu, cum Sol oriatur H. 14. m. 24. arcus diurnus est H. 9. 36ⁱ. cui addo H. 2. fiunt H. 11. 36. ab ortu Solis. Hæc hactenus. Nam has horas reducere in horas inquales, & has in illas ex superioribus facile est dignoscere.

Quota hora aliquis Planeta oriatur, uel occidat uel in medio cæli, uel alia domo sit.

CVM Marsilius Ficinus in libello de uita cœlitus comparanda scriptū reliquerit: ut igitur Planetæ sunt potentes, habendi sunt in angulis, uel oriētis, uel occidentis, uel medij utrinque cœli, & in eiusdem libri prefatione ad lectorem. Ego enim frequenti iam diu experientia compertū habeo, tantum iuxtes inter medicinas eiusmodi (dixit enim ante medicinas saltem cœlesti quodam adminiculo confirmatas, nisi forte uitam neglexeris, ne negligito) atque alias absque delectu Astrologico factas, quantum inter merum, & aquam, operes pretium mihi esse uidetur ad medicorum commoditatē docere, quomodo facile possint cognoscere, qua hora Planetæ, uel orientur, uel occidant, uel ad medium celum, uel ad angulum imi cœli perueniant, ut illorum beneficio in medicinis conficiendis uti possint.

Si uolueris scire quando aliquis planeta oritur, prius debes rotulas accommodare ad tuum diem, ut superius dixi, deinde uidere in ephemeride, quonam loco sit ille planeta, cuius ortum inquiris, & illam partem Zodiaci, eius scilicet, qui in parua rotula est, super Horizontem in sinistra parte rite collocare debes, quo facto, linea fiducie tibi ostendet in prima rotula quota hora ille planeta oriatur ex nostris horis, si rotula secunda erit accommodata in dextera parte, si in sinistra ex horis a solis ortu, & eodem tempore Planetariam horam habebis cum Solis Nadir, si erit in dñe, si in nocte cum Solis loco, ut superius dictum est. fin autem

autem scire uolueris, quando ad c. li culmen perueniat, planetæ locum in Zodiaco ad lineam decimæ domus accommoda, si ad occidentis angulum, uel imi cœli, & illam lineam perducito, & fiduciaæ linea, quod quæris tibi indicabit. Die 1. Februarij 1587. scire uolo, quando γ supra nostrum Horizontem oritur, rotulis rite accommodatis uideo in ephemeride γ esse in Grad. 6. (minuta enim hic non curamus) hunc locū super lineam orientis pono, & linea fiduciaæ mihi ostendit in prima rotula H. 22. & m. 35. ab occasu, a meridie H. 3. cum dimidio a media nocte H. 15. cum dimidio, quo tempore γ super nostrum horizontem scandit. Et nadir solis cum sit interdiu tibi dabit H. 11. ex planetarijs, tū scilicet horam undecimam fluere tibi significabit. si eundem locum γ . ad lineam medij cœli perduxeris linea fiduciaæ iam quintā noctis horā tibi significabit a meridie H. 9. 35. a media nocte H. 21. 35. & Solis locus, quod tunc sit nox iam, incepisse H. 5. ex planetarijs tibi demonstrabit: eundem locum γ perduc ad Horizontem, & fac eum occidere duodecim horas cum dimidio habebis sub linea fiduciaæ, & ex planetarijs locus solis tibi dabit, tunc 11. horam fluere.

Sin autem uolueris uti horis a meridie, uel media nocte eadem linea fiduciaæ hoc tibi demonstrabit in secunda rotula penitus prima neglecta, & omissa. Quod dixi de γ idem de ceteris planetis, & de singulis Zodiaci partibus dictum sit, cum nonnumquam opus sit scire, quando signia, & illius partes orientantur, ut medicamenta ritè cōficiātur, uel utiliter adhibeātur. Hęc satis sint studiosis, ut superioris circuli usū intelligant.

QVOMODO VERVM TEMPVS SOLIS ORTVS sciri possis ex omni horarum genere. Cap. III.

Vm superiores rotulæ multis de causis, & p̄sertim p̄p earū par uitatē tēpus solis ortus ad unguē ostēdere nō ualeāt, & multi reperiantur, qui id scire desiderent, & non oēs ēt illarū usum intellecturi fint & ego omnibus satisfacere cupiam sex cōstruxi tabellas, in quibus singulis anni diebus quota hora, & minutis ex horis ab occasu sol oriatur absque labore facile quisque uel rudi in genio cognoscere poterit. cū aūt non omnibus locis Sol eodem tempore oriatur, sed alijs citiùs, alijs seriuſ, ob id, ut multis consulteremus nō unicam, sed sex construximus tabulas, prima quarum est ad lat. Grad. 35. secunda 38. tertia 41. quarta 45. quinta 48. sexta 50. ex quo fit, ut pene omnibus locis in quibus homines literis utuntur feruant. His addidimus ciuitatum catalogum cum sua latitudine, & longitudine,

dine, ut quis facile ex eo cognoscat, quę sit illa rotula, quę suę ciuitati, & aliorum etiam seruiat, in quo catalogo, si forte suus locus non aderit debet aliquem locum uiciniorem inuenire, & illius latitudine uti. Parua enim locorum distantia paruum errorem efficere potest. Sed iam uideamus tabularum usum. Scire uolo Venetiis quota hora sol oriatur die 9. Ianuarij: latitudinem primum huius ciuitatis in catalogo ciuitatum in quiro, quę est Grad. 45. inuenio deinde Tabulam ad latitudinem Grad.

45. in ultimo numerorum ordine in interiori scilicet huius tabule adeſt numerus dierum mensium ab i. usque ad 31. & index uolubilis, hunc indicem euoluo ad diem. 9. cuius

solis ortum scire cupio, ibi indice constituto in
inquiero mensem, qui Ianuarius est, in quo id

scire desidero angulus communis dici

& mensis mihi ostendit eo die

solē oriri H. 15.14¹. primus

enim numerus horas,

secundus minu-

ta signifi-

cat.

cum autem non aderit hic tabula, quę ad unguem

latitudini tui loci respondeat, adhiben-

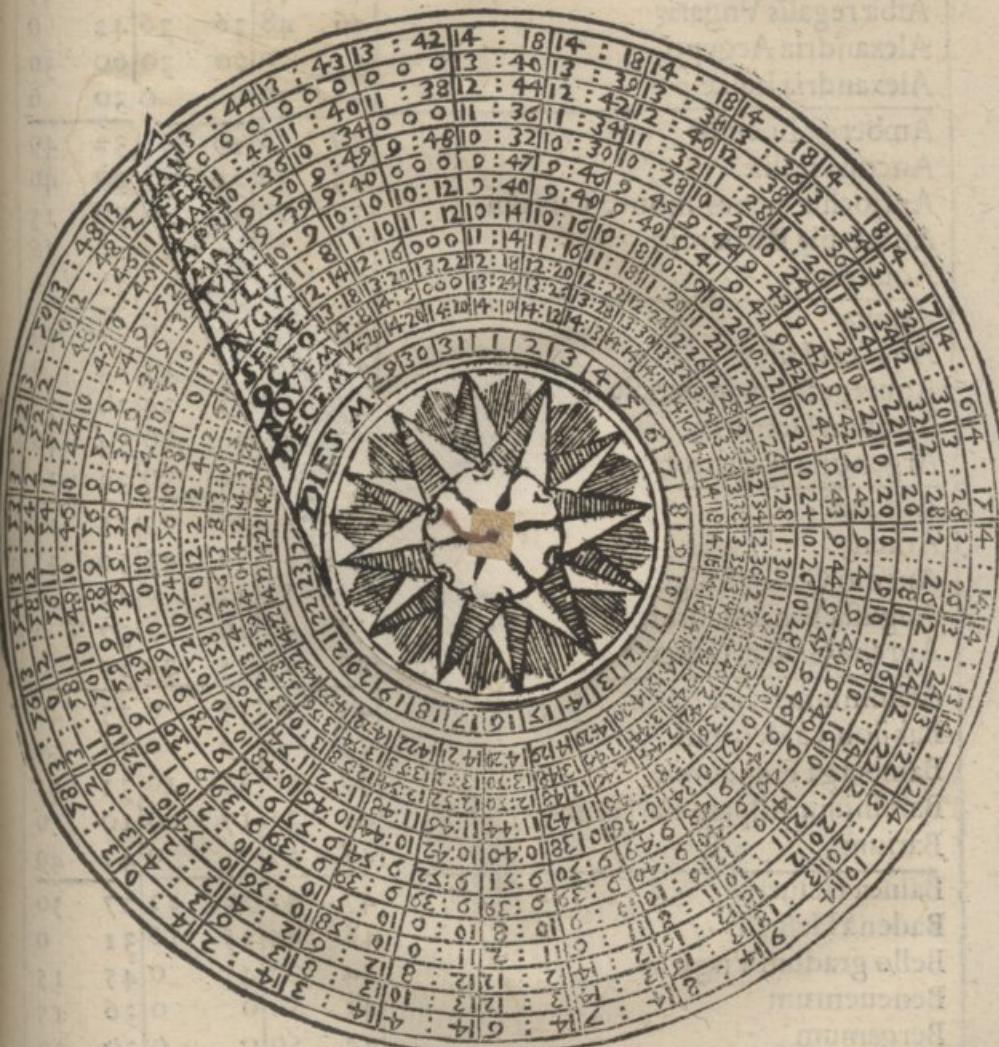
da est pars proportiona-

lis, ut infra doce-

bimus.

TABVLA ORTVS SOLIS AD LAT
GRAD. 35.

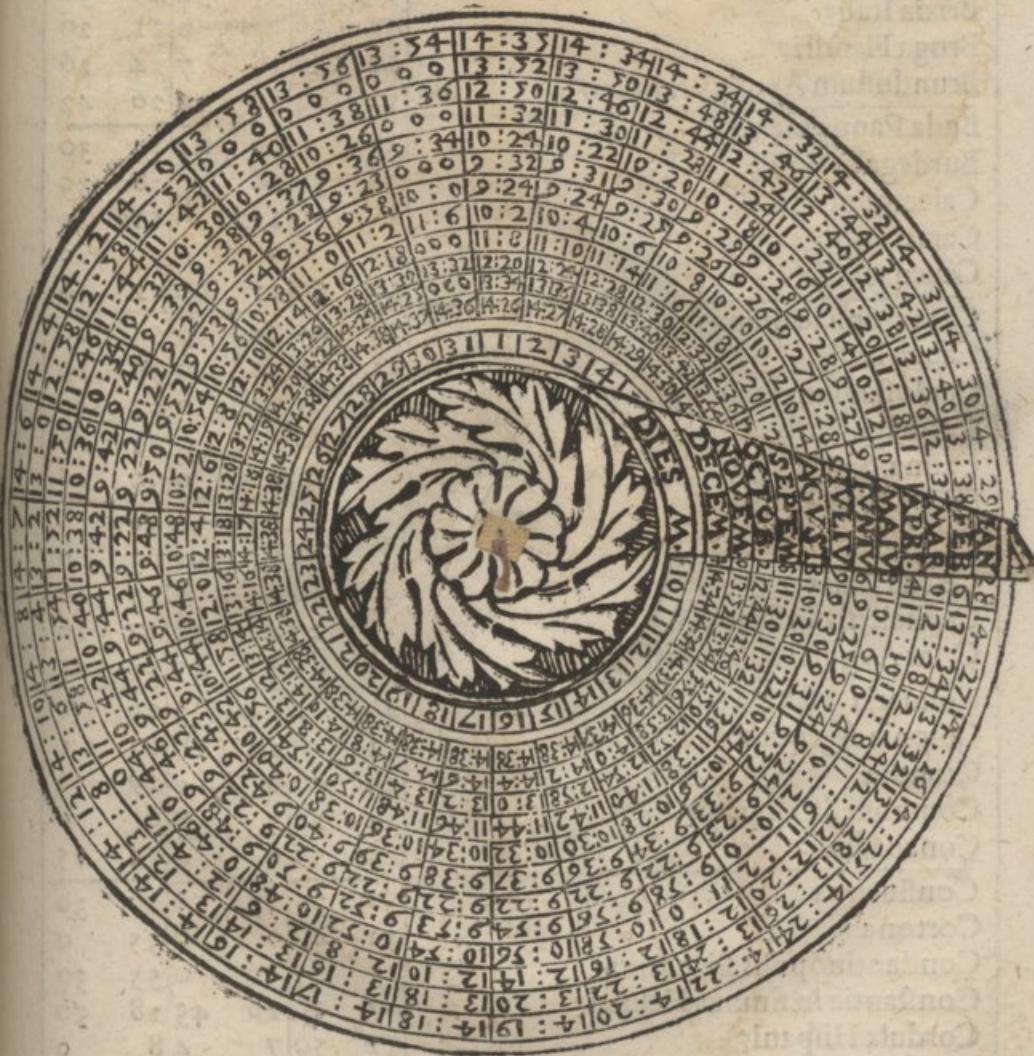
Cogitau dies antiquos, & annos æternos in mente habui.

Psal. 73.

Nominà ciuitatum,& locorum.	Latitu-	Apiani	Aliorū
	do.	ōgitudo	lōgitudo
	G. M.	G. M.	G. M.
Acedum ceneda	45 18	0 0	33 22
Adrianopolis	42 45	0 0	22 45
Alba regalis Vngarię	46 48	36 36	42 0
Alexandria Aegypti	31 0	60 30	60 30
Alexandria Italiae	43 30	0 0	30 0
Amberga Boemiae	49 26	29 3	32 40
Ancona Italiae	43 42	36 30	39 40
Antiochia penes monte Taurum	37 20	70 15	70 15
Antuerpia Barbantiae	51 28	20 16	26 36
Aquinum	41 56	0 0	38 30
Aquila	43 30	0 0	38 20
Aquileia Histrię	45 12	33 15	34 0
Aquis granum imperiale	51 6	22 24	28 52
Aretium Hetrurię	42 45	0 0	34 40
Argentina Argentoratum.	48 45	24 30	28 14
Afisium	42 55	35 52	35 20
Athenę	37 15	52 45	52 45
Auenio Gallię, Auignon	43 52	22 0	22 0
Augusta Vindelicorum	47 42	29 18	37 0
Aurelia Galliae, Orlies	47 13	15 36	19 0
Ariminium Italiae	43 50	35 0	35 40
Babilon caldeorum	35 0	79 0	79 0
Bambergia Franconiae	49 56	28 10	31 45
Barcinium Hispan. Barsalona	41 35	17 0	10 0
Barium.	41 52	0 0	43 40
Batiilea Heluetiae	47 41	24 22	27 50
Badena Heluetiae	48 44	25 16	31 0
Bello gradum Vngariae	44 30	45 0	45 15
Beneuentum	41 50	0 0	36 15
Bergamum	44 50	0 0	30 30
Berlinum Mar. Bramdemb.	52 50	31 36	36 30
Berna Heluetiae	46 25	24 18	29 45
Bethiehem	31 50	0 0	65 45
Bosantium Gallię Belazon	47 36	22 20	25 40

Beno-

TABVLA ORTVS SOLIS AD LAT.
GRAD. 38.

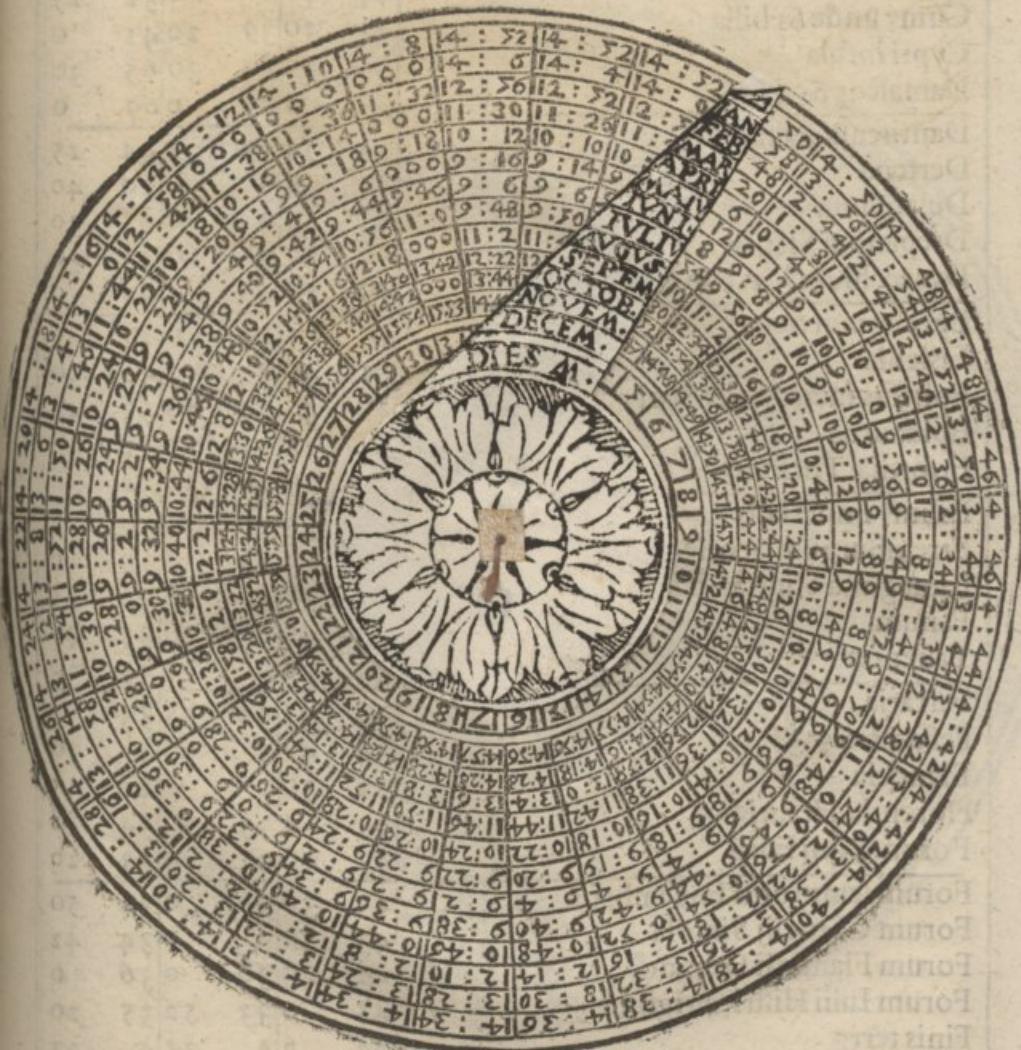

Dies mei sicut umbra declinauerunt, & ego sicut fenum
arui. Psal. 101.

Nomina ciuitatum, & locorum.				Latitu-	Apiani	Aliorū	
	do.	lōgitudo	lōgitudo	G.	M.	G.	M.
Bononia Italiæ	43	54	32	5	33	5	
Branderburgum	52	36	30	35	35	30	
Brixia Italiæ	44	36	0	0	31	20	
Bruga Flandriæ	51	30	18	7	24	26	
Brundusium Apulie Brandizo	51	24	20	16	26	42	
Buda Pannoniæ	47	0	36	44	44	30	
Burdegalla Galliæ	45	30	18	0	18	30	
Calecutum Indiae	5	0	112	0	116	0	
Camerinum	43	0	0	0	36	0	
Capena Frisiæ	52	50	21	46	21	46	
Candi insula olim creta	34	45	54	0	54	10	
Capua Italiæ	41	0	40	0	39	10	
Caulostadium Franconia	50	50	0	0	27	40	
Carthago Barbariæ	31	50	0	0	31	48	
Catina Siciliæ	37	40	0	0	39	46	
Caſchouia Vngariæ	48	20	40	36	46	0	
Cayrum uel noua Babylonia	29	50	61	50	63	0	
Cefena Italiæ	43	40	0	0	34	40	
Cephalenia Insula	37	10	47	40	47	10	
Cesar Augusta Aragoniæ	41	45	13	45	14	15	
Colmaria Afaltiæ	48	12	24	3	26	0	
Colonia Agripina	51	0	23	28	29	0	
Comum	44	40	0	0	29	56	
Compostella Hispaniæ	44	13	5	8	6	0	
Concordia	44	55	0	0	33	15	
Confluentia	50	25	23	56	27	30	
Cortona	42	40	0	0	35	0	
Constantinopolis Bizantium	43	5	56	0	55	30	
Constantia in finibus Heluetiæ	47	30	26	43	28	30	
Cordula Hispaniæ	37	50	7	4	8	0	
Corfinium uulgo Corfu	38	45	45	40	45	10	
Corsice insulæ medium	40	50	29	20	31	0	
Cosentia Calabriæ	40	15	0	0	43	12	
Carcouia Poloniæ	50	12	37	50	45	30	

Crema

TABVLA ORTVS SOLIS AD LAT.
GRAD. 41.

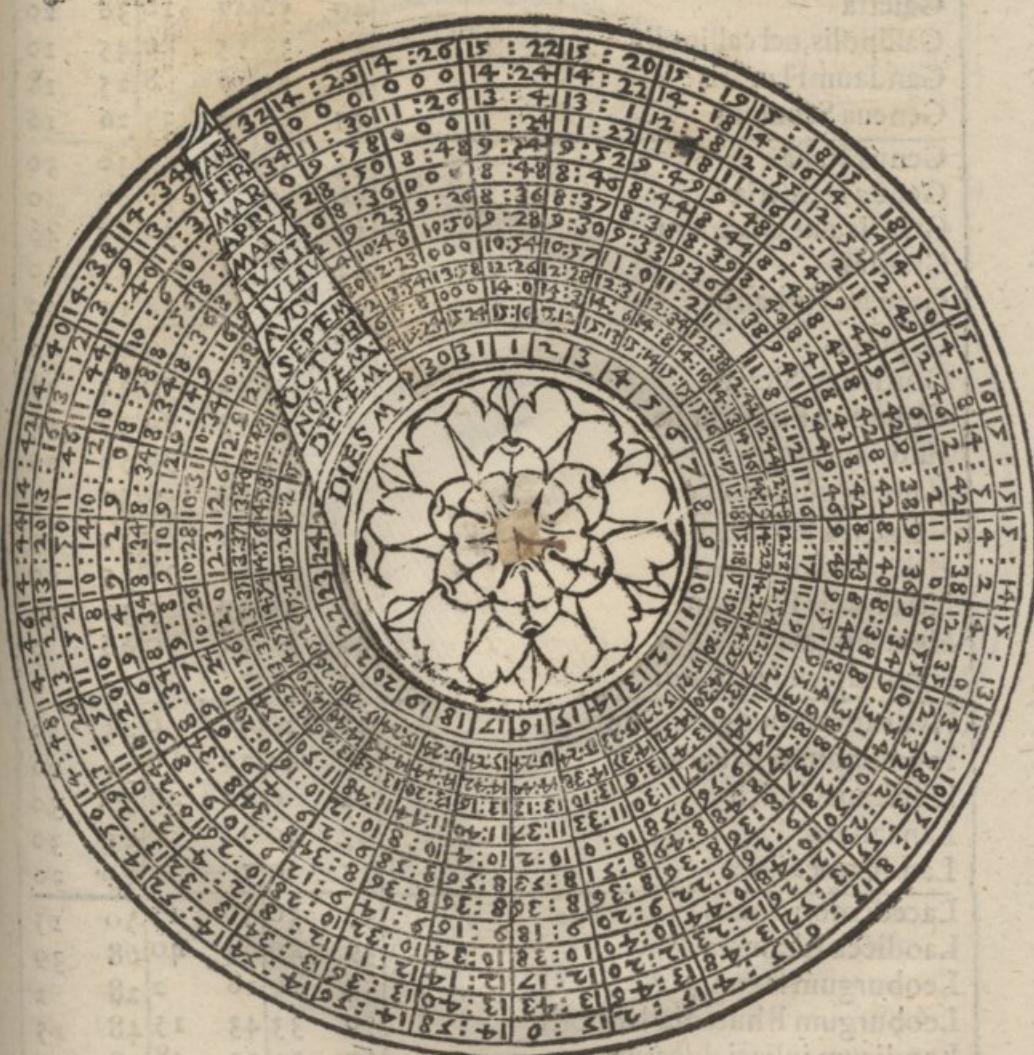

Sicut umbra dies nostri sunt super terram.
Job. 8.

Nomina ciuitatum, & locorum.	Latitudo		Apiani lōgitudo		Aliorum lōgitudo	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.
Crema	44	20	0	31	15	
Cremona Italiæ	44	40	0	32	25	
Cumē unde Sybilla	41	30	39	20	41	0
Cypri insula	35	30	65	30	65	30
Damascns Syriæ	33	0	69	0	69	0
Dantiscum Prufiæ	54	54	39	2	44	15
Dertena	44	00	0	30	40	
Dulciguum	43	00	0	43	30	
Drepanum Siciliæ	36	20	0	0	37	0
Dyracchium Macedoniæ	40	50	45	0	45	0
Eporaceum Scotiæ	57	0	18	0	17	46
Eislebia	51	46	0	0	32	30
Ephesus metropolis Ioniæ	37	40	67	40	57	40
Epidaurus	36	25	51	5	51	45
Erfordiaæ Turingiæ	51	10	28	30	34	0
Eslinſ imperialis	48	35	26	33	30	0
Ettemburgum Scotiæ	57	13	19	18	19	0
Famagusta olim salamis	35	10	66	20	66	45
Fanum	43	40	0	0	35	40
Fauentia	43	30	0	0	35	20
Ferraria	44	23	32	15	33	5
Fessa Africæ	34	40	5	0	5	30
Flandria	52	30	0	0	22	45
Florentia Heturiæ	43	4	33	30	34	30
Forum Liuij Forli	43	40	0	0	33	20
Forum sempronii Fossembron	43	30	0	0	34	50
Forum Cornelij Simola	43	30	0	0	34	42
Forum Flaminii Foligno.	42	40	36	0	36	0
Forum Iulii Histriæ Frigoli	45	0	33	52	35	20
Finis terræ	44	24	23	4	23	
Fransfordia Germaniæ empo	50	12	25	38	30	30
Fransfordia ad oderam	52	33	32	34	37	30
Friburgum Alisniæ	50	58	30	39	30	39
Friburgum Heluetiæ	47	45	24	18	28	12

Fri-

**TABVLA ORTVS SOLIS AD LAT.
GRAD. 45.**

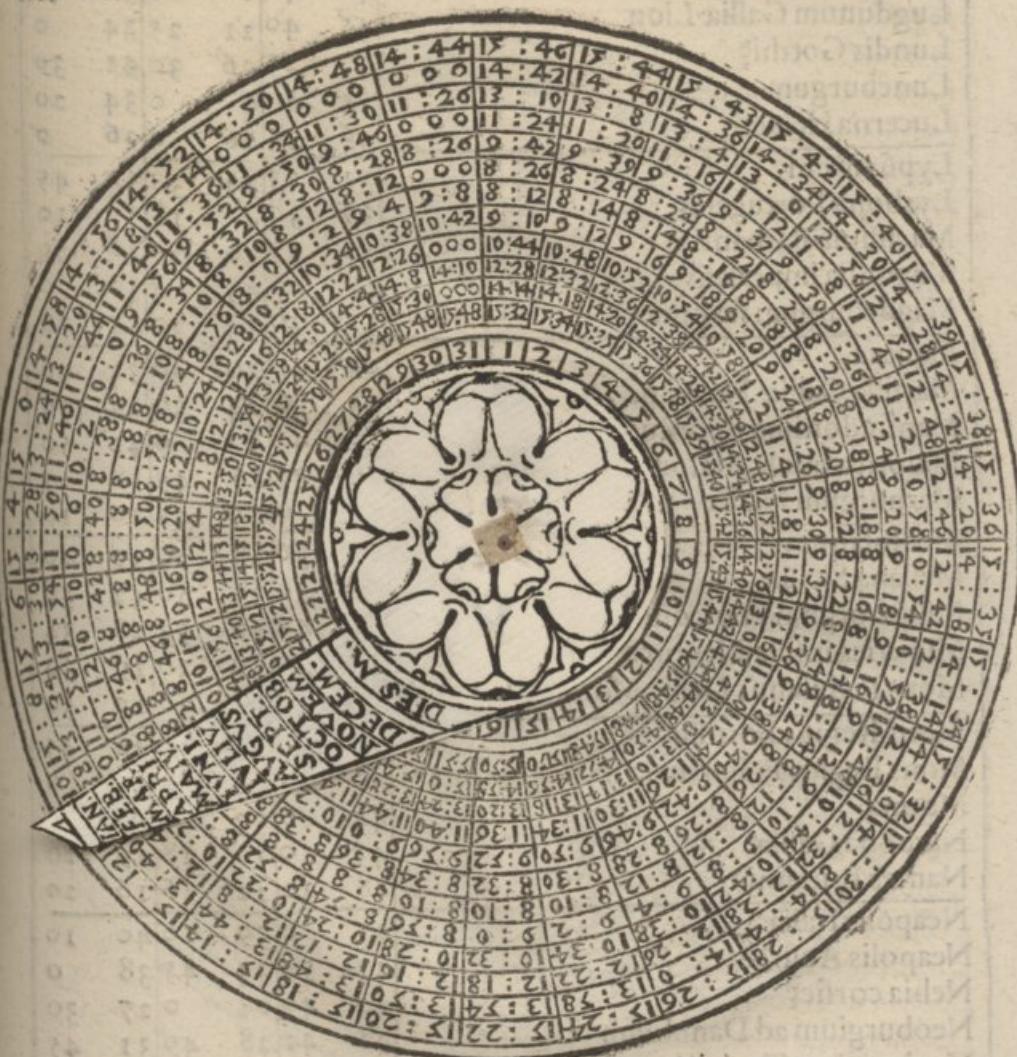
Dies mei uelociores fuerunt cursore, fugerunt, & non uiderunt bonum. Job.9.

Nomina ciuitatum, & locorum.		Latitudo		Apiani lōgitudo		Aliorum lōgitudo	
G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
Friburgum Brasgeæ Rhetiæ		48	15	24	38	28	0
Gaietta		40	50	41	10	38	20
Gallipolis, uel callipolis		41	30	55	0	45	10
Gandaum Flandriæ		51	24	19	8	25	18
Geneua Sabaudiæ		45	30	24	35	26	16
Genua Italiæ		43	50	28	20	30	30
Genua Heluetiæ		46	00	0	23	0	
Geldria, aut Ghelderæ		52	20	22	33	27	40
Grauina		41	15	0	0	43	10
Granata Hispaniæ		37	50	8	34	10	50
Gepinga		49	37	0	0	30	0
Gorlicium Slesiaæ		51	0	32	30	34	45
Golmona Pomeraniæ		54	6	33	54	33	54
Hadrianopolis		42	45	52	30	52	20
Hamburgum Holsariæ		54	24	27	0	30	15
Harmaria Horuegiæ		60	0	32	0	31	45
Halbestadium saxoniiæ		52	11	28	38	35	20
Herbipolis Franconiæ		49	58	27	3	30	30
Hyerosolima		31	40	66	0	66	0
Hiberniæ seu Horlandiæ medium		57	0	7	30	12	0
Hydruntum, uulgo ottrant		41	26	40	6	45	20
Ingolstadium Bauariæ		48	42	26	6	31	20
Iciliacum Gulich		52	0	22	44	27	30
Lanzanum		47	40	0	0	35	30
Landiæ medium		57	0	7	30	7	30
Lacedemon Spart.		35	30	50	15	50	15
Laodicea Rhamata		39	40	64	40	68	39
Leoburgum saxoniiæ		54	10	28	2	28	2
Leoburgum Rhuteniæ leopolis		50	33	43	15	48	15
Leodicum iuliaci ducatus		50	51	21	48	28	0
Liburnus liuorno		42	12	0	0	33	10
Londino Angliæ, Londra		52	30	13	20	19	15
Louanium Barbantiæ		51	0	20	36	26	45
Lubecum saxoniiæ		54	48	28	20	34	0

Lucca

TABVLA ORTVS SOLIS AD LAT.

GRAD. 48.

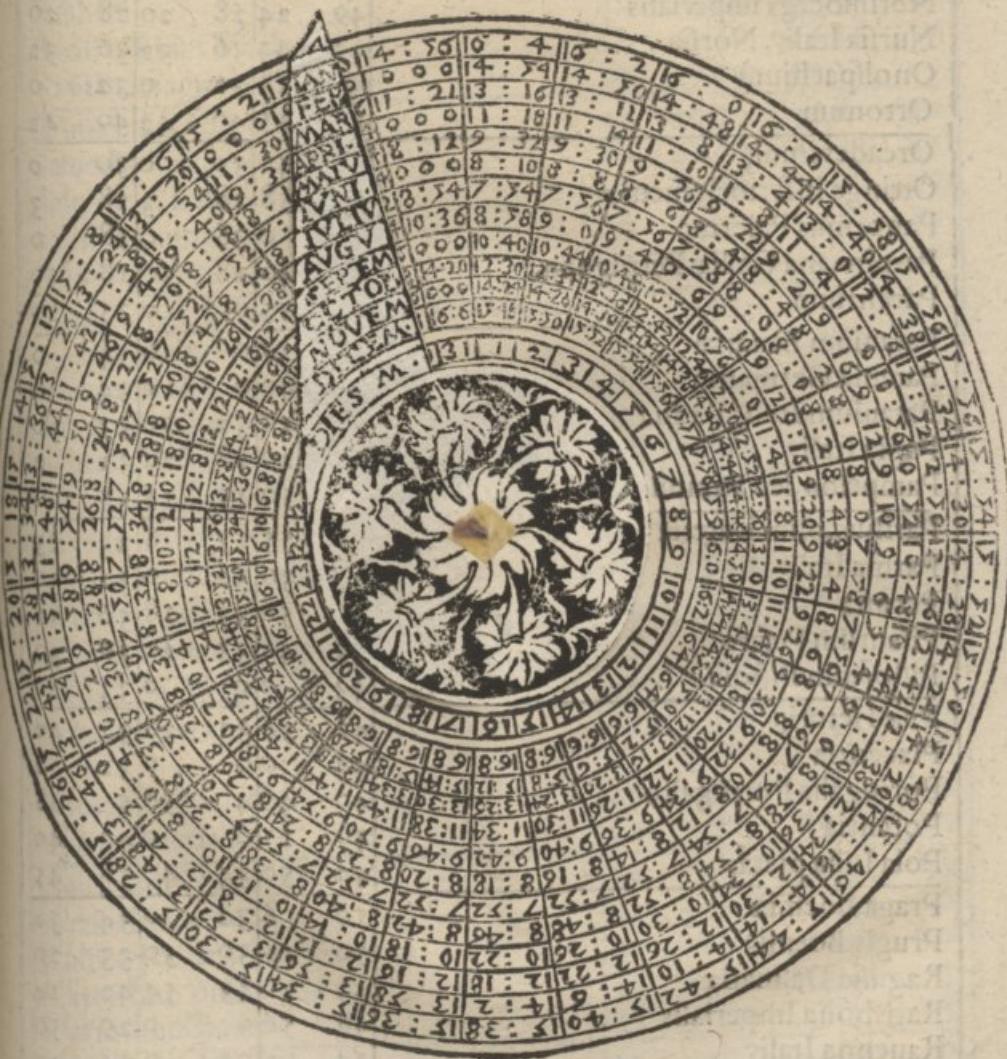
Nunquid sicut dies hominis dies tui, & annus tui sicut humana sunt tempora? Job. 10.

Nomina ciuitatum,& locorum.	Latitu-		Apiani		Aliorū	
	do.		lōgitudo	lōgitudo	G.	M.
	G.	M.	G.	M.	G.	M.
Lucca	42	40	0	0	32	40
Lugdunum Galliæ Lion	45	40	21	25	24	0
Lundis Gothiæ	57	23	36	30	41	30
Luneburgum	54	40	0	0	34	20
Lucerna Heluetiæ	46	34	26	0	26	0
Lypſis Misniæ	51	25	34	30	34	45
Lysbona Portugaliæ	39	38	4	18	5	10
Machlinia Barbantiæ	51	15	20	20	26	50
Magunsia imperialis	50	8	25	4	30	0
Magdeburgum saxoniam	52	20	34	30	34	30
Mantua	44	30	30	40	32	20
Marsilia Galliæ Narbon.	43	6	24	30	24	30
Manfredonium siphontus	40	45	0	0	42	50
Maiorica insula, Malorca	39	35	16	45	18	25
Marpurgum Nassiæ	51	0	25	45	30	10
Mediolanum	44	36	28	20	30	20
Messana Siciliæ	38	50	39	50	42	46
Mildeburgum Franconiaæ	49	44	26	34	26	34
Minorica insula, Menorca	40	10	17	30	19	30
Mons Pessulanus Galliæ, Monpolier	43	25	20	46	20	30
Mons Regius Borussiæ	54	17	41	16	46	45
Mons Regius Frâc. Patria Io. Regiomontani	50	16	28	4	31	0
Mutina	44	0	33	0	32	40
Narbona Galliæ	43	0	19	18	19	20
Nantes Britanniæ	48	12	12	6	16	20
Neapolis Italiaæ	41	0	39	10	40	10
Neapolis Austriæ	47	54	34	45	38	0
Nebia corsicæ	40	40	0	0	27	30
Neoburgium ad Danubium	48	42	28	49	31	45
Neoburgium Turingiæ	51	20	29	13	32	0
Nola campaniæ	40	45	40	15	40	15
Nouariaæ	44	30	0	0	30	30
Nicea ubi concilium celebratum	41	40	57	0	57	0
Nidrosia Nouergiæ	60	50	20	56	39	45

Nigro-

TABVLA ORTVS SOLIS AD LAT.

GRAD. 50.

Paucitas dierum meorum finietur breui. Job.10.

T

Nomina cititatum,& locorum.	Latitu-		Apiani		Aliorū	
	do.		G.	M.	G.	M.
Nigroponti insula	38	15	53	40	53	40
Norimberga imperialis	49	24	28	20	28	20
Nursia Italiæ. Norsia	42	44	36	32	36	32
Onolspachium	49	33	32	0	32	0
Ortonum	43	15	40	42	40	42
Orcades insulæ	61	40	30	0	30	0
Ottinga inferioris Sueviae	48	58	28	3	28	3
Panormns Palermo	30	0	38	0	38	0
Parpineana Galliæ Perpignan.	42	40	18	30	18	30
Parentium	44	55	0	0	35	20
Patauium Beuariæ	48	28	0	0	34	0
Patauia Germaniæ	47	40	0	0	34	0
Patauium Italiæ Padua	45	10	32	50	33	30
Papia Italiæ	44	20	28	22	31	0
Pampelon, seu Pampilona	42	50	13	15	15	0
Parisius, olim Lutetia	48	55	17	8	23	15
Parma Italiæ	43	30	32	0	32	30
Perufia	42	56	35	18	36	50
Pisaurum Pefaro	43	45	35	20	36	30
Pistorium Pistoia	43	0	0	0	33	20
Piæ Heturiæ	42	38	31	28	32	40
Placentia	44	0	0	0	31	50
Portugalla Portugallo	40	45	4	56	5	48
Potentia	40	15	0	0	40	40
Pola Iulia pietas	44	50	34	40	36	45
Praga Boemæ	50	6	32	0	34	30
Prugis Boemæ	50	18	30	50	33	20
Ragusia Dalmatiæ	43	30	43	54	42	14
Ratisbona Imperialis	48	56	0	0	29	50
Rauenna Italiæ	44	2	33	0	34	40
Rhecanatum	43	22	36	40	40	0
Regium Iulium calabriæ	38	15	39	50	43	10
Regiam lepidi Lombard iæ	43	30	0	0	32	30
Riga Liuoniæ	50	0	50	0	53	45

Rodes

Nomina ciuitatum, & locorum.	Latitudo		Apiani lōgitudo		Aliorum lōgitudo	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.
Rodes Franciæ segoudnum	45	15	18	30 22	0	
Remis Galliæ	48	45	18	55 22	15	
ROMA	42	436	40	40 20		
Rroſtochium Mech.ducat.	54	36	30	14 34	0	
Rrothomagus Normandiæ	49	0	15	50 21	15	
Salmantica Hispaniæ	41	20	7	39 8	32	
Saluedia Tur.	50	46	33	45 33	45	
Salernum Italiæ	40	50	36	10 40	20	
Salisburgium Boiariæ	47	44	31	0 35	15	
Saloniana Dalmatiæ	44	30	45	0 39	50	
Saloum, uel Salodium Patria mea oppidū celeberrimum ad Benacum.	45	0	0	6 32	0	
Sardiniæ insulæ medium	30	0	30	0 31	0	
Sauona Italiæ	43	30	27	50 29	10	
Scutara Dalmatiæ	44	0	45	30 40	20	
Scotiaæ insulæ medium	37	0	20	0 18	0	
Segnia illiriæ	44	45	0	0 37	45	
Seleſtadium Halsatiæ	48	22	24	6 24	6	
Seni Heturiæ Siena	42	50	34	18 35	30	
Sibilla Hispaniæ Hispalis	37	0	5	42 6	36	
Sibinicum Dalmatiæ	44	20	43	0 38	42	
Siracusa, Saragoſa	37	15	39	30 40	30	
Sora	41	40	0	0 38	20	
Spoletum Italiæ	43	15	36	30 39	45	
Spira imperialis	49	20	25	36 28	40	
Sterinum Pemerianæ	54	0	33	20 37	45	
Sueſſa Italiæ. ſeſſa	41	30	38	40 42	0	
Sulmo Italiæ. unde Ouidius	40	0	40	30 43	50	
Tarentum uulgo Taranto	41	15	41	15 43	15	
Taruſium Italiæ	45	30	32	28 33	35	
Tibur Italiæ Tiuoli	42	0	36	50 40	30	
Toletum Hispaniæ	41	0	9	4 10	30	
Tholosa Galliæ	43	30	17	0 18	0	
Thyle insula	63	0	33	0 33	0	

T 2 Taurinum

Nomina ciuitatum, & locorum.	Latitudō		Apiani lōgitudo		Aliorum lōgitudo	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.
Taurinum Pedemontii	44	40	30	40	29	30
Tergestum colonia. Triest.	45	14	33	30	35	16
Tigurum Heluetiæ	46	48	26	36	26	36
Thebæ Africæ	29	30	62	30	62	30
Thunetum, seu Tunissa	32	30	33	0	33	0
Tubinga Vuittemb. Ducatus	48	38	26	23	29	45
Turonia	47	20	0	0	16	45
Traiectum Hislandiæ	52	16	20	52	27	34
Treueris	49	55	28	0	28	0
Tridentum, uulgo Trento	45	18	30	30	31	42
Trutauia Franconiæ	49	46	28	18	28	18
Valentia Hispaniæ	36	10	11	30	12	40
Valis Oletana. Valladolit	42	20	10	10	9	0
Velitium	41	0	0	0	35	0
Venetiæ omni laudū genere cumulatissime.	45	0	32	30	34	30
Verona	45	16	31	16	32	45
Vercelle	44	12	30	0	29	50
Vicentia	44	55	32	10	33	0
Vienna Galliæ	45	12	21	25	22	30
Vienna Austriæ	47	42	0	0	38	0
Vienna Pannoniæ	48	22	35	8	38	0
Viterbiuim Italiae	42	18	35	43	39	0
Vlma inferioris sueviæ	48	25	27	30	30	20
Volaterra Italij. Volterra	42	40	33	30	33	50
Vrbinum	43	40	0	34	30	
Vratislauia Slesiæ	51	10	34	34	38	15
Vtinum seu Vtinis	46	30	0	0	35	0
Vuittemberga Saxoniam	51	50	30	30	35	0
Vuormaria Imperialis	49	44	25	15	28	3

Qua ratione conuertatur tempus ab occasu in tempus ab ortu.

Velim, ut hoc loco eruditiores uiri mihi ignoscant, si quodam nimis uulgata hic persequor, & prolixior sum, quam ipsa res postulare uidetur. Omnibus enim quoad eius fieri potest consultum uolo, ob id qui huc intelligunt, ne legant quidem, qui enim uel penitus ignorari sunt, uel crassiori Minerua huiusmodi doctrinā postulant, quod non de his solū dictum sit; quæ hoc loco tradimus, sed de alijs etiam, quæ huius generis alii locis scripsimus. His igitur omisssis nostrum propositum persequamur. Licet de ratione permutationis temporum inter se superius tractauerimus; hic tamen iterum sed exquisitius acturi sumus. Datum igitur aliquod tempus a solis occasu, quod in tempus a Solis ortu conuertere uelis; duo tibi prius consideranda sunt: primum quo tempore Sol oritur, deinde num illud datum tempus sit diurnum, an nocturnum, si diurnum subduc tempus ortus Solis a tempore ab occasu, & reliquum erit tempus ab ortu, ut die primo Februarij scire uelim, quota hora sit ab ortu Solis, cum est H. 18. ab occasu. Primum video Solem oriri in sua rotula ad lat. Grad. 45. H. 14. 24¹ hoc tempus subduco ab H. 18. & reliquum est H. 3. 36¹. qui significant tempus illius diei ab ortu, & hic Venetijs ab ortu Solis: sin autem id scire uolueris H. 5. noctis, has horas iunge cum arcu diurno, qui hoc modo reperiendus est hoc loco ex H. 24. subduci-
to solis ortum, & residuum erit arcus diurnus, cui adde Horam noctis.

H. 24.

Solis ortus H. 14. 24¹.

Arcus diur.	H. 9	36
Hora noct.	H. 5	

Temp. ab ortu H. 14. 36. qñ sunt H. 5. noctis die primo Februarij Venetiis

Horas ab ortu in horas ab occasu conuertere.

Sin habueris horas ab ortu certas, & scire uolueris horam ab occasu: illicis respondentem, sic agendum est. Vide primum quota hora Sol oritur, cui adde horam ab ortu Solis: si horæ collectæ non excedunt H. 24. & illa summa erit quæstū tēpus, sin excedit, ab illa summa subducas 24. & reliquum erit, quod queris. Ut Venetijs scire uolo cum est hora 5. ab ortu Solis, quota sit hora ab occasu, idque die primo Februarii, quo die Sol oritur H. 14. 24¹. quibus addo H. 5. que est hora ab ortu Solis, & fuit H. 19. 24¹. sin idem scire uolueris H. 16. ab ortu sumo has cum illis horis quibus

quibus Sol oritur, & conficiunt H. 30. 24ⁱ. a quibus subduco H. 24. & reliquum est H. 6. 24ⁱ, ab occasu Solis.

Tempus ab occasu in tempus a meridie uertere.

Hoc quidem tempus apud Astrologos maxime in usu est, ob id maxime etiam animaduertendum est. Horam igitur ab occasu in horam a meridie sic conuertere debes. Primum uide quota hora Sol oritur, quae subducatur ex horis 24. ut arcus diurnus habeatur, hunc autem in duas aequas partes diuide, & semiarcum diurnum habebis, quo sic tibi utendum est, ut infra: hoc enim primum aliquo exemplo illustrandum est. Sol oritur Venetiis, ut in sua tabula cernitur, die primo Februarii H. 14. 24ⁱ. hoc tempus subduco ex 24. relinquitur H. 9. 36ⁱ, hoc tempus dividuo in duas aequas partes, & altera pars est H. 4. 48ⁱ. quod tempus semidiurnus arcus est, hoc est illud temporis spaciū, quod est a meridie ad Solis occasum. Quod tempus si tuis horis ab occasu addideris, eris uoti compos. Illud sit in exemplum. Die primo Februarij scire uolo Venetiis quota hora sit cum post meridiē est H. 18. ab occasu. His addo arcum semidiurnum, & summa est H. 22. 48ⁱ, quod tempus erit superioris diei. Nam cum horum duorum temporum summa non excedit 24, est superioris diei, si excedit est eiusdem diei, & ex summa abiiciendae sunt 24 horae, & reliquum est tempus quæsitum. Ut si hoc scire uolo H. 22. ab occasu, His addo arcum semidiurnum, qui est H. 4. 48ⁱ, & conficio H. 26. 48ⁱ. a quibus si demo H. 24. reliquum est H. 2. 48ⁱ. quod tempus est a meridie eiusdem diei.

Tempus a meridie ad tempus ab occasu reducere.

Tempus a meridie si uolueris ad nostras horas reducere semidiurnus arcus pariter tibi notus esse debet. Nam si hunc arcum ab illis horis subduxeris, tibi notum fiet quæsitum tempus, & si subtractio fieri nequeat illic adde 24. hoc modo. Die primo Februarij 1587. fuit * σ ad Lunam H. 15. 56. quod tempus cum sit a meridie, scire uolo, quo tempore ab occasu ille sextilis fuit. Eo die arcus semidiurnus est H. 4. 48ⁱ. quo tempore subducto ex illis Horis 15. 56ⁱ. residuum est H. 11. 8ⁱ. quod tempus a Solis occasu est. Quod si acciderit, ut subtractio fieri nequeat, adde 24. & residuum erit tempus quæsitum, ut die 7. Februarii 1587. est σ ☽ & ☽ H. 2. 44ⁱ. scire uolo quota hora ab occasu sit: id tempus subduco ex illo tempore ad ditis prius 24. & residuum est H. 22. 1ⁱ. arcus enim semidiurnus est 4. 48 ob id cum subtractio fieri nequeat tempori s' addo 24. & summa fit H. 26 48ⁱ. a quibus subducto arcu semidiurno, residuum est H. 22. 1ⁱ. ab occasu cum scilicet fuit ☽ & ☽. σ. Tempus H.

Tempus ab occasu in tempus a media nocte conuertere.

Si quando contigerit, ut tempus ab occasu in tempus a media nocte tibi uertendum sit, debes arcum seminocturnum ex horis ab occasu subducere, si fieri potest subtractio, et si non potest, addere 24. & residuum ex subductione erit tempus a media nocte. Illud in exemplum sit. scire uolo die 1. Februarii Hora quarta noctis quota hora sit ex horis a media nocte. Primum inueniendus est arcus seminocturnus. Quod fit hoc modo, video in tabula ortus Solis ad Venetiarum latitudinem solem eo die oriri H. 14. 24ⁱ arcus igitur seminocturnus est H. 7. 12ⁱ. sed cum hoc non possit subduci ex horis 4. addo 24. & consurgunt 28. horae, ex quibus subduco arcum seminocturnum, reliquum fit H. 20. 48. quod a media nocte tempus est.

Tempus a meridie in tempus a Solis ortu conuertere.

Si tempori a meridie addideris arcum seminocturnū tempus a Solis ortu habebis; sed illa cautio adhibenda est, ut cum summa excedit 24 Horae 24. abiiciantur. Ut eodem die primo Februarii H. 5. a meridie sci- re uolo quota sit hora a Solis ortu. His quinque horis addo semidiurnū arcum, qui est eo die H. 4.48. fiunt H. 9.48ⁱ. si hoc scire uolueris H. 22. His addo pariter H. 4.48ⁱ. fiunt H. 26.48ⁱ. a quibus detraho 24. residuum est H. 2.48. quod tempus a solis ortu est.

Tempus a meridie in tempus a medianocte mutare, & contra.

Si ab horis a meridie demeris H. 11. reliquum erit tempus a media nocte: hac tamen cautione adhibita, ut cum subtractio fieri nequit addatur 24 illud sit exemplum. Die 3. Februarii 1587 H. 20.55ⁱ. accidit &c, quero quota hora fuit a media nocte, ex his horis abiicio 12. residuum est H. 8.55. quod tempus a media nocte est. item eodem die H. 4.18. fuit 15, quero horam huius temporis a media nocte: cum ex his horis non possint subduci 12. illis addo 24. & fiunt H. 28.18ⁱ. a quibus minuo, 12 residuum est H. 16.18ⁱ. quod tempus a media nocte est. Sin autem contra uolueris conuertere tempus a media nocte in tempus a meridie, tempori a media nocte adde H. 12. & 24 reiice si summa excedit 24. & habebis tempus optatum. Quod sine exemplis per se, uel ex superioribus notum est.

Tempus a media nocte in tempus ab occasu uertere.

Tempori a media nocte si arcum seminocturnum addideris habebis tempus ab occasu, si summa est maior, quam H. 24. abiicio 24. & residuum

residuum erit tempus quod situm. Ut H. 6. a media nocte scire uolo, quota hora sit ab occasu, idque die primo Februarii, quo seminocturnus arcet H. 4. 11. hoc tempus illis sex horis addo, & consurgunt H. 13. 11. id est uolueris scire H. 21. his pariter adde seminocturnum arcum H. 7. 11. fiunt H. 28. 11. a quibus detraho 24. residuum est H. 4. 11. quod tempus ab occasu est.

Tempus a media nocte in tempus ab ortu uertere.

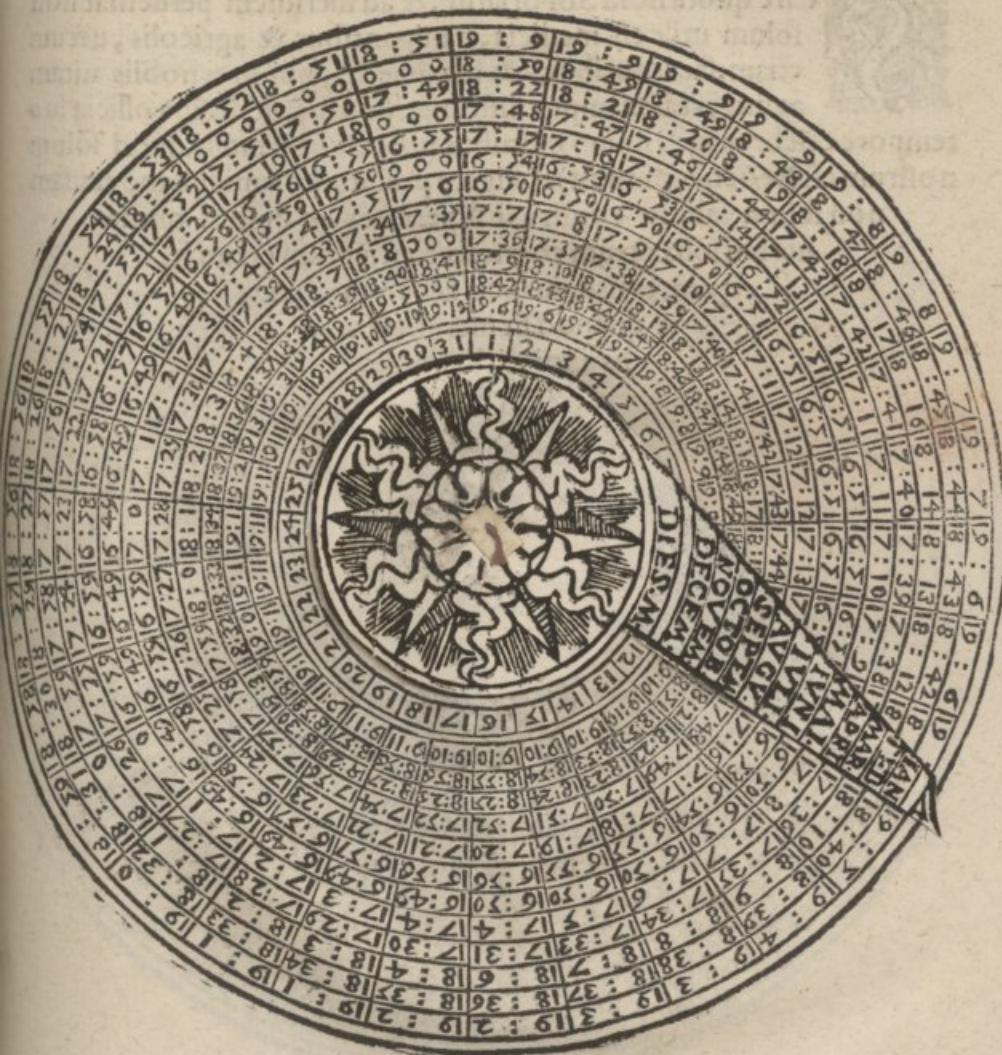
A Tempore a media nocte subduc seminocturnum arcum, & residuum erit tempus ab ortu, si subtractio fieri nequit, addo 24. Ut scire uolo H. 10. a media nocte quota hora sit ab ortu, die primo Februarii, ab hoc tempore subduco arcum seminocturnum, qui est H. 7. 11. reliquum est H. 2. 49. quod tempus est ab ortu. item H. 2 a media nocte, quota hora erit ab ortu, cum ab hoc tempore seminocturnus arcus subduci non possit addo 24. & cōsurgit tempus H. 26. ab his subducto seminocturnum arcum qui est H. 7. 11. residuum est H. 18. 49. & hoc temp-

pus ab ortu est. Ad hęc omnia superiores tabule, quę solis ortum indicant maxime conducunt. Qua uero ratione hęc omnia tempora in horas planetarias, & hęc in illa comutentur tempora, infra suo loco exposituri sumus.

QVA

TABVLA MERIDIEI AD LATITVDINEM.
GRAD. 35.

Breues anni transunt.

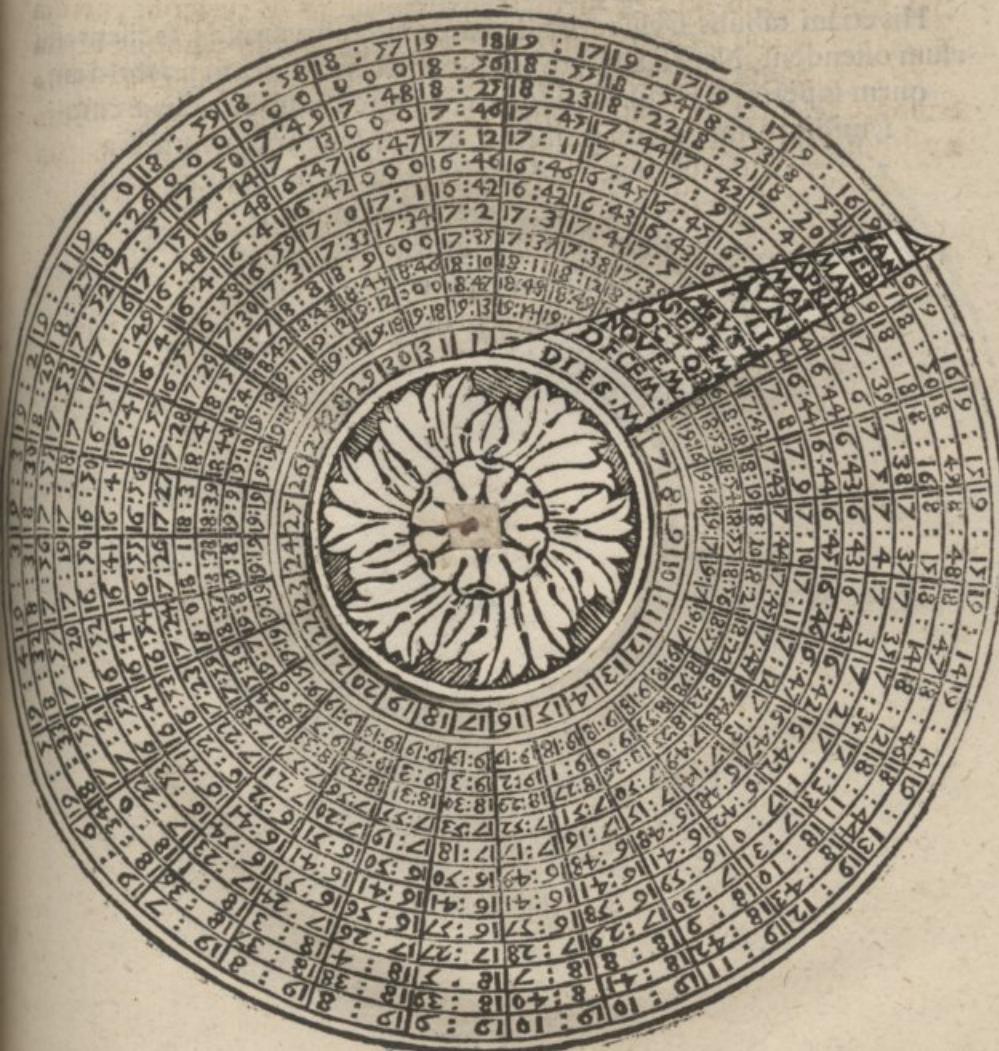
Job. 16.

QVA RATIONE VERA MERIDIEI, ET SOLIS OR-
tus hora cognoscatur. Cap. IIII.

Scire quata hora Sol oriatur, & ad meridiem perueniat non solum utile est medicis, nauigantibus & agricolis, uerum etiam sacerdotibus, & maxime iis, qui in cœnobiiis uitam agunt, vt ita tempus distribuere sciant, ut diuinâ officia suotempore celebrentur, immo omnibus utile est, ut tempus quod solum nostrum est (vt Seneca inquit) colligere possimus. Propter hanc causam non solum tabulas construxi superiores ex quibus omnes uerum solis ortum cognoscerent, uerum etiam se quentes iisdem locis accommodatas, vt quando fit meridies singulis anni diebus nullo labore quisq; in illis cerne re pos sit.

TABVLA MERIDIEI AD LATITUDINEM
G R A D . 38.

Mille anni ante oculos tuos tamquam dies hesterna, quæ
 præteriit. Psal. 89.

Vsus harum tabularum est idem cum vsu superiorum: interior enim numerorum ordo mensium dies tibi indicat, index volubilis in medio menses, quem indicem debes ponere super diem, cuius meridiem quæris & index mensem, & angulus communis mensis, & diei meridiem, quem quæris, tibi ostendet.

His etiam tabulis si vsus eris ad tempora commutanda facilem tibi vsum ostendent. Nam si ab hora meridie demeris arcum nocturnum,

quem superiores rotulae solis ortus tibi ostendunt, habebis arcum semidiurnum, arcus is tibi dat arcum seminocturnum si a

12.eum subduxeris, & multas alias opportunita-
tes tibi dabit ad tempus commutan-

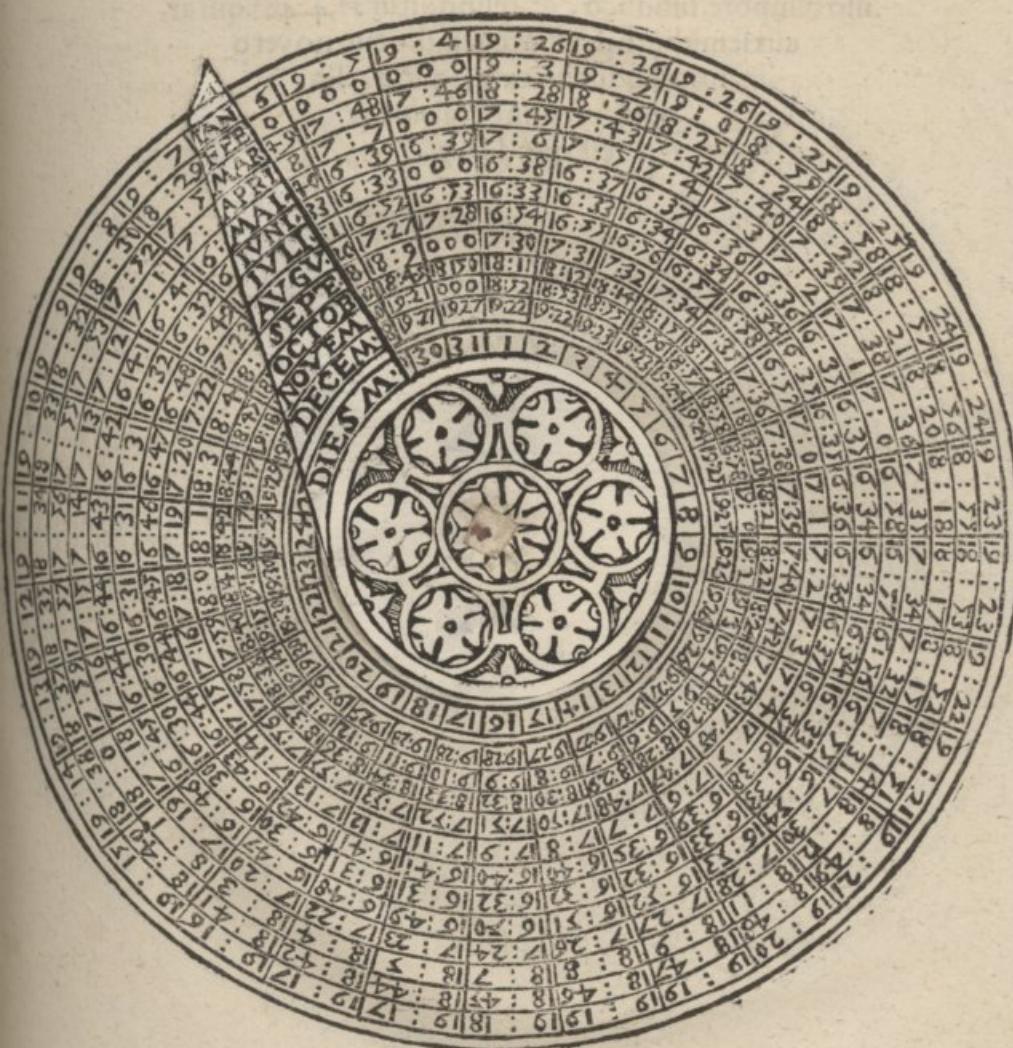
dum, ut nihil futurum sit

amplius, quod in

hanc rem de-
sideres.

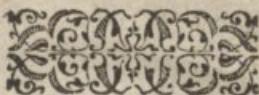

TABVLA MERIDIEI AD LATITVDINEM
G R A D . 41.

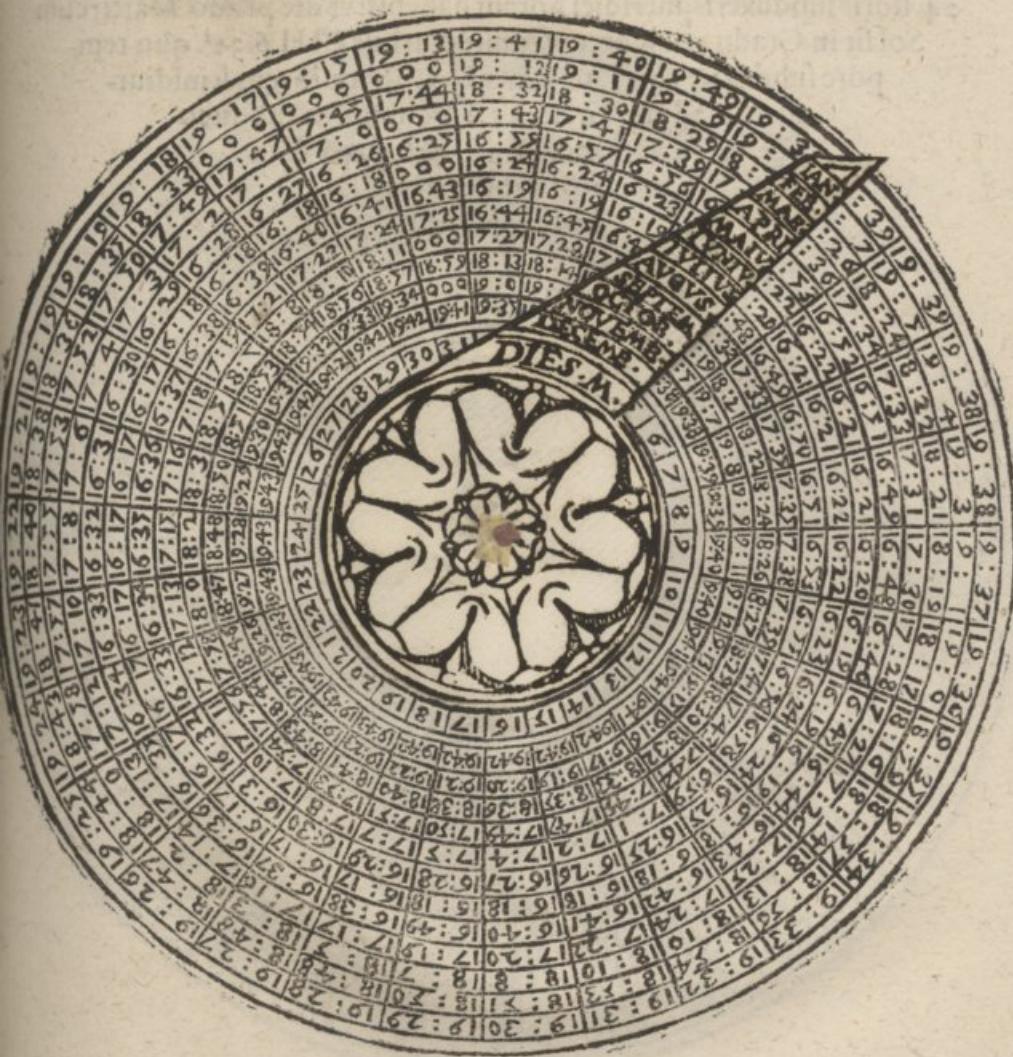
Dies nostri defecerunt. Psal. 89.

Illud sit tibi in exemplum pro arcu semidiurno , & seminocturno
inueniendo. die prima Februarij arcum semidiurnum scire uolo, inqui-
ro primum quota hora sit meridies, & video in rotula esse H. 19. 12*i.*
deinde quota hora Sol oriatur, & video horiri H. 14. 24. hoc ab
illo tempore subduco , & relinquitur H. 4. 48*i.* qui ar-
cus semidiurnus est pro seminocturno vero
hoc subducito ex 12. quod relin-
quitur seminocturnus ar-
cus, quod H. 7.

12*i.*

TABVLA MERIDIEI AD LATITVDINEM

GRAD. 45.

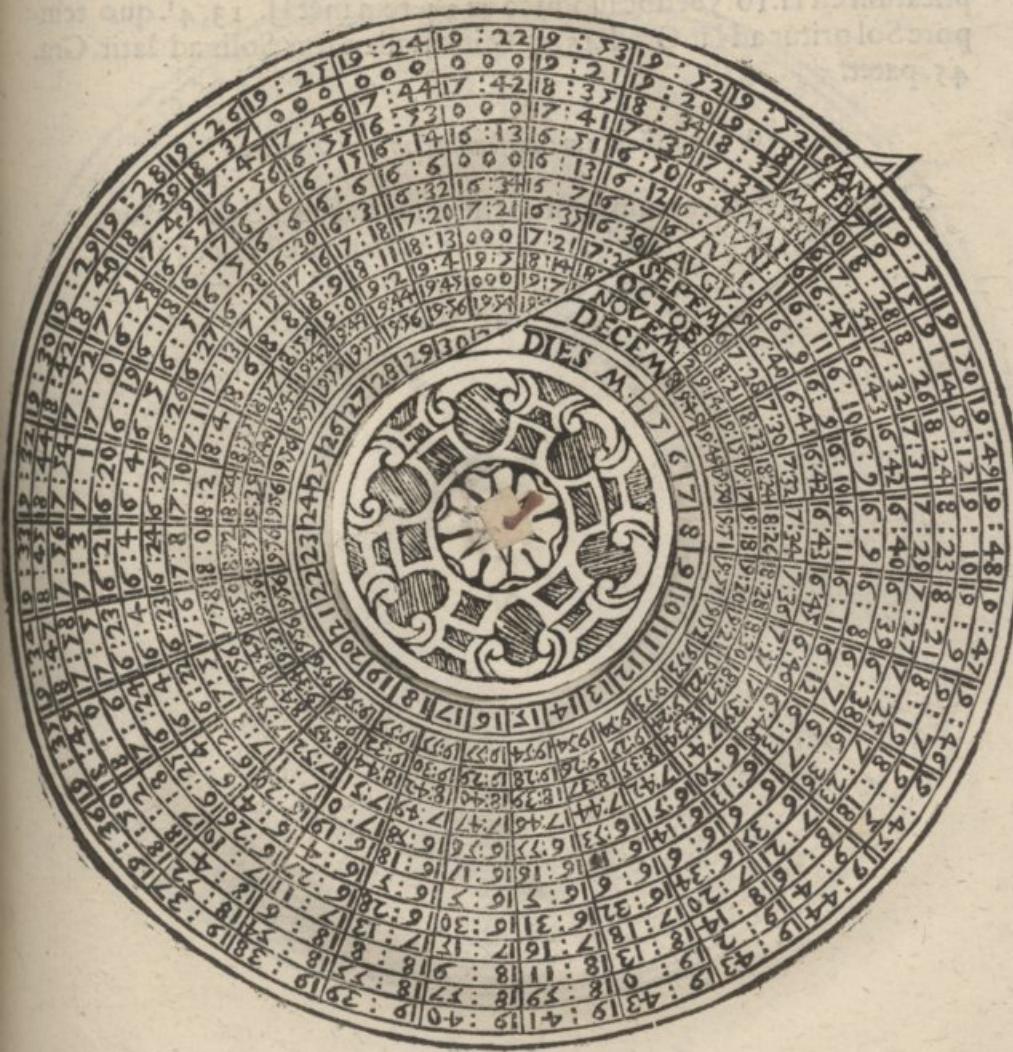
In multo tempore prudentia est. Job. 12.

Horam meridiei ex arcu semidiurno innenire.

SI arcum diurnum inuenieris, vel ex tabulis, quæ in ephemeridibus sunt, vel iis rōnibus, quibus illæ tabulæ conscriptæ sunt, & illum ex 24. horis subduxeris, meridiei horam habebis: vt die primo Martij cum Sol sit in Gradu 10. X arcus seminocturnus est H. 6. 3²¹. quo tempore subducto ex 12. remanet H. 5. 28¹. qui arcus semidiurnus est ad lat. Grad. 45. Hoc tempus subduco ex 24. remanet H. 18. 32¹. quod & in superiori tabula nullo labore reperitur.

TABVLA MERIDIEI AD LATITVDIN EM
G R A D . 48.

Quasi meridianus fulgor consurget tibi ad uesperam, & cū
te consumptum putaueris orieris, ut lucifer. Job.ii.

Ortum Solis inuenire per arcum diurnum.

Vbi inuenieris arcum semidiurnum quomodo supradictum est . illū, si duplicaueris,& ex 24. Horis subduxeris Solis ortum habebis , ut primo die Martij ut dictum est arcus semidiurnus est H. 5.28. quod duplicatum est H. 10.56. hoc subduco ex 24. remanet H. 13.4ⁱ. quo tempore Sol oritur ad lat. Grad.45. ut & in tabula ortus Solis ad latit. Gra. 45. patet.

Ortum Solis per arcum seminocturnum inuenire.

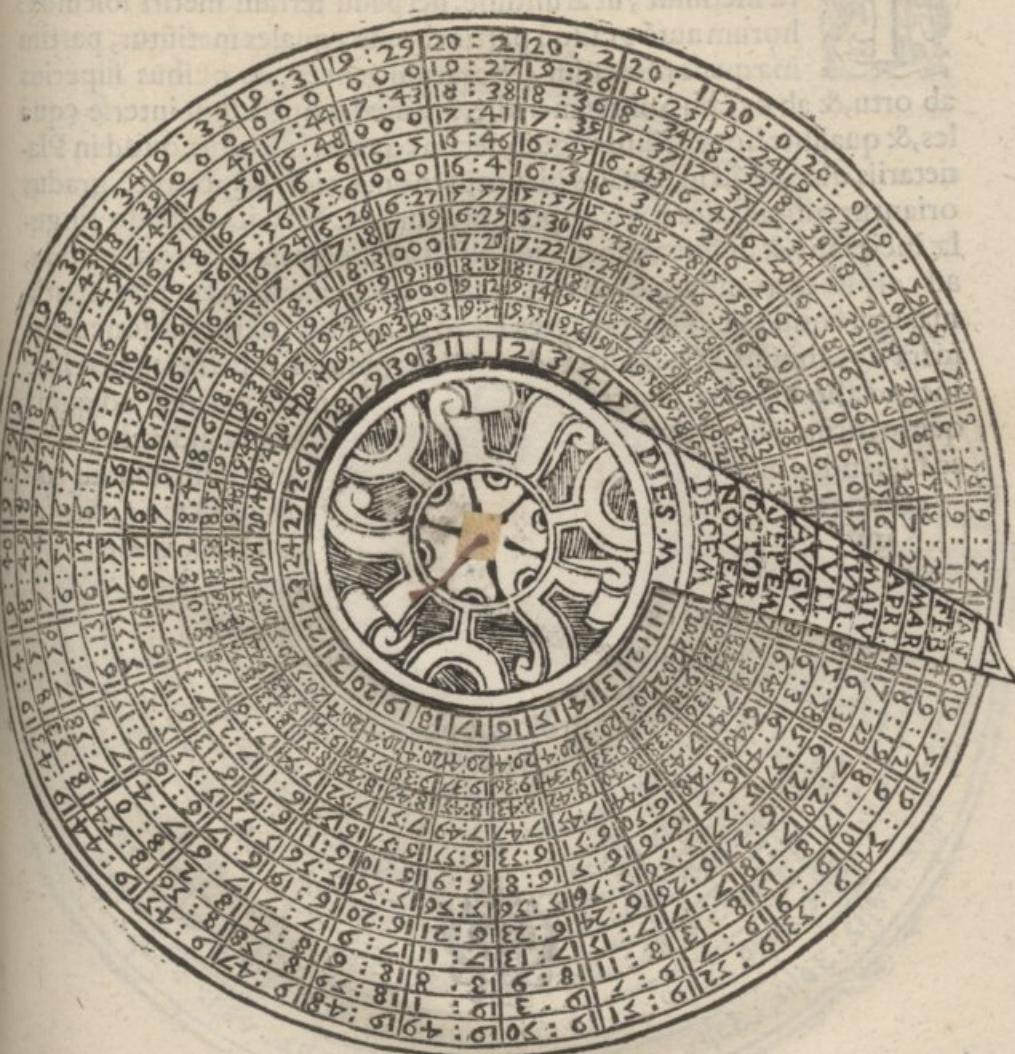
SI duplicaueris arcum seminocturnum habebis Solis ortum vt die primo Februarij arcus seminocturnus est H. 6.32ⁱ. quo duplicato conficitur tempus H. 13.4ⁱ. hoc igitur tempore Sol orietur pri mo die Martij.idem facito & in alijs diebus.

n. H. 32. 24
ali. Sec. 11.

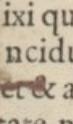
TABVLA MERIDIEI AD LATITUDINEM

GRAD. 50.

Cunctis diebus terre sementis, & messis, frigus, & estus, estas,
& hyems, nox & dies, non requiescent. Gen. 8.

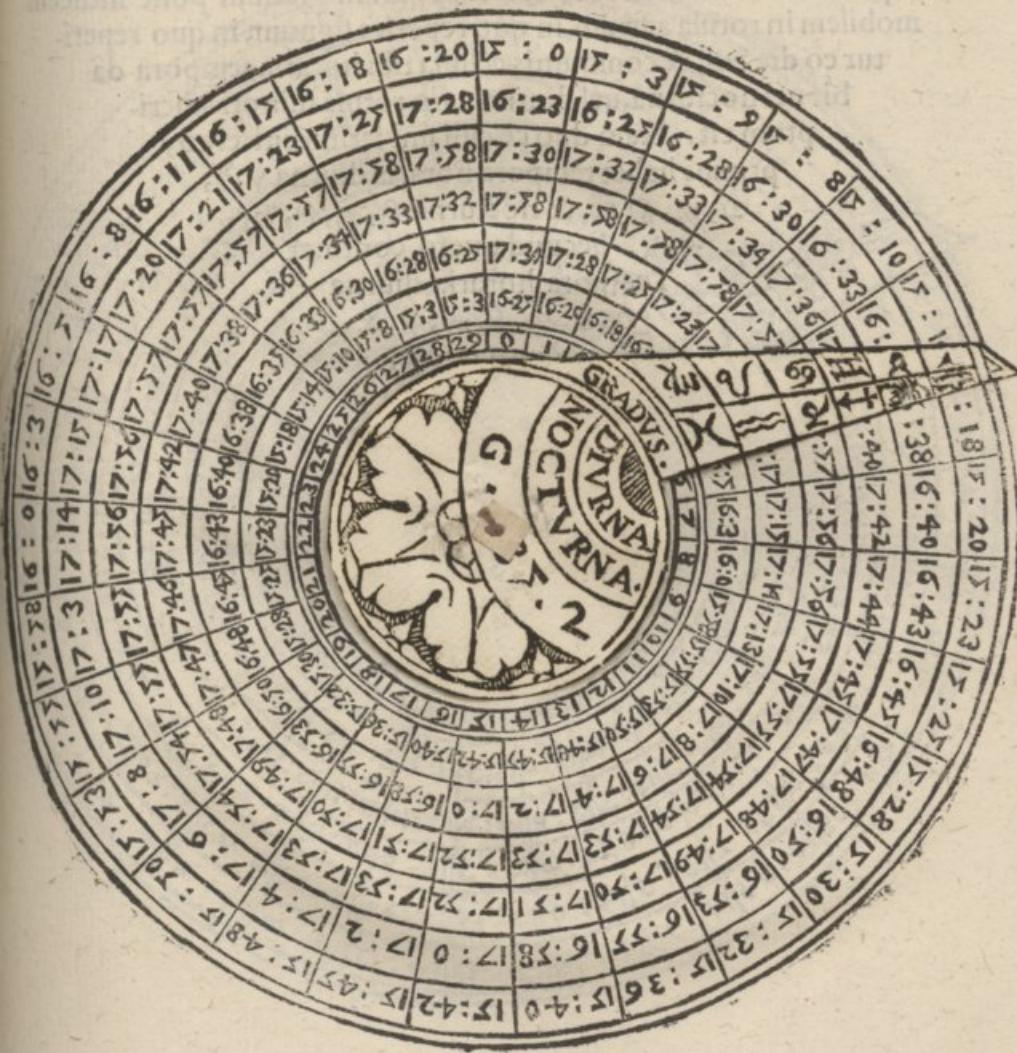
DE TEMPORIBVS HORARIIS, ET CONVERSIO NE
horum temporum in alia tempora. Cap.V.

HEmpora horaria sunt & equatoris gradus, quibus omnia tempora metimur, ut arundine, uel passu terram metiri solemus: horum autem graduū partim horas æquales metiuntur, partim inæquales. Ea enim 4. horarum genera, de quibus superius ab ortu, & ab occasu Solis, a meridie, & a media nocte sunt inter se æquales, & qualibet hora oriuntur quindecim æquatoris gradus, quod in Planetarijs quæ, ob id inæquales dicuntur; non accidit. Quot autem gradus orientantur singulis horis scire operæ pretium est. Nam ita quando singulari incipiunt, & desinant horæ scies, quod ad medicamenta conficienda, ad corpus exercendum, & ad cetera ad bonam ualetudinem pertinentia maximè conductit. Vtile præterea est ad temporum permutationem, ut infra docebimus. Quod licet id omne sit traditum superius tamen hoc loco id alio quodammodo tradetur. Vtile etiam est uel maximè ad quinque locorum hilegialium directiones, quod tum ad præuidendus tum ad fugiendos morbos, qui celorum ui hominibus accident, tum ad curandos maxime conductit. Ixi qui celorum ui accident, quod in multos morbos incident homines, quod uolunt cruditate scilicet & aliis de causis, que penitus ex illorum uoluntate pendent, de quibus nihil neque præuide re, neq; prædicere Astrologus potest.

Cumq; dñe ipsas iecit in conuictu m. 28. a. 1528. in uita sua. 28. a. 1528. in uita sua.

TABVLA HORARIORVM TEMPORVM
PRIMA AD LATIT. GRAD. 35.

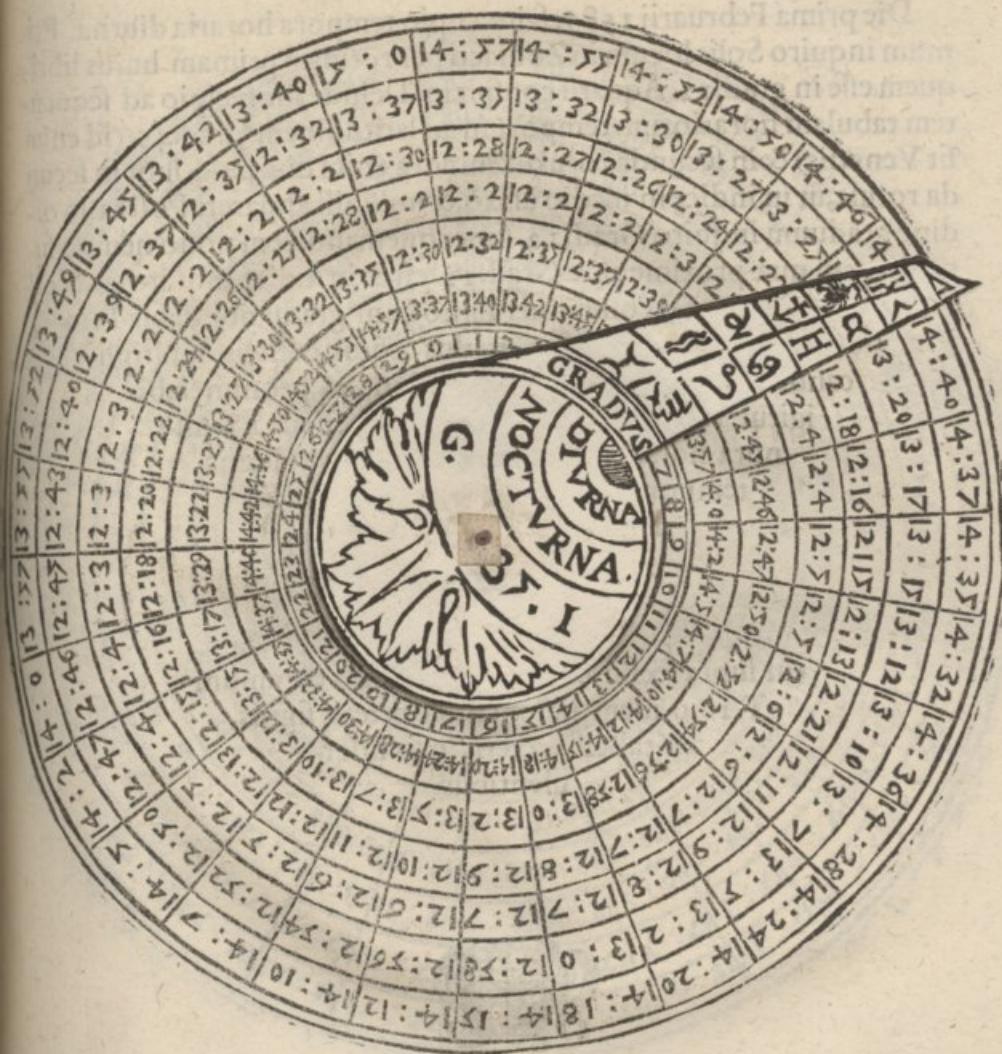
Nonne duodecim horæ sunt diei. Ioan.ii.

Vsus harum tabellarum.

VT harum tabularum usum intelligas primum tibi uidendum est quo Zodiaci gradu sit Sol illo die, quo tempora horaria scire cupis, quod ex rotula sita in primo capite huius libri (ut dictum est) facere poteris. Hunc autem gradum quare in serie numerorum ab i. usque ad 30. qui interiores sunt in rotula, & super illum gradum pone indicem mobilem in rotula affixum, in quo reperies signum, in quo reperiatur eo die Sol, & communis cellula tibi horaria tempora dabit uel nocturna, uel diurna ut in rotula minori adscriptum est. Nam duo circuli uni latitudini seruit, primus habet tempora horaria diurna $\nu, \delta,$ $\pi, \sigma, \Omega, \wp,$ & nocturna $\square, \bowtie, +, \bowtie, \wp,$ $\bowtie, \chi.$ Secunda uero continet Tempora horaria diurna $\square, \bowtie, +, \wp, \bowtie, \chi, \&$ nocturna $\nu, \delta,$ $\square \bowtie \Omega \wp.$ ut in indice affixo uidere licet.

ET TEMPORIS LIB. III.
TABELLA TEMPORVM HORARIO-
RVM SECVNDA AD LAT. GRAD. 35.

In sapientia ambulate ad eos, qui foris sunt tempus redi-
 mentes. Paul.ad coll.4.

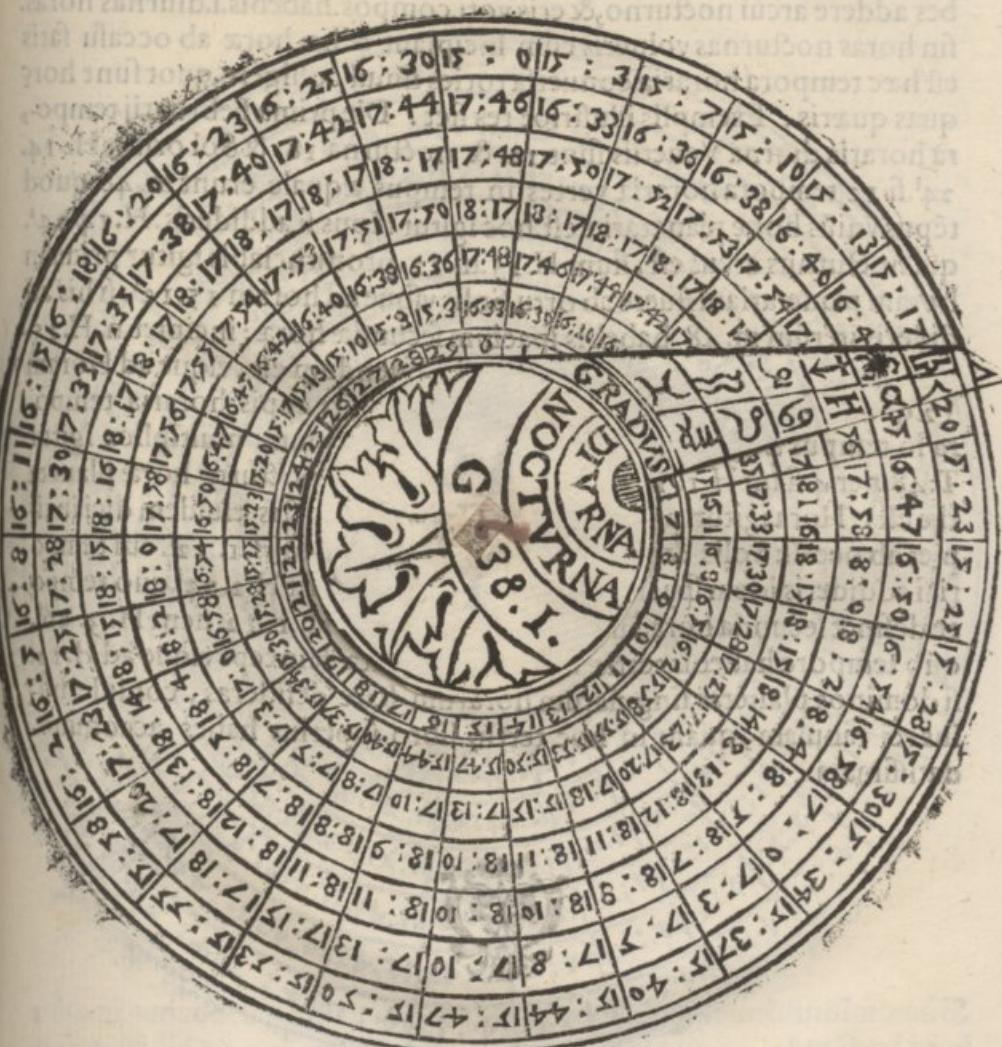
Primi numeri in cellulis inuenti gradus significant, & secundi minuta, & quilibet grad. 4. minuta temporis tibi dant, & quodlibet minutum dant 4. secunda temporis, ut quindecim minuta in tabulis reddunt unū minutum temporis horarum æqualium, quæ omnia exemplis illustriora fient.

Die prima Februarij 1587. scire cupio tempora horaria diurna. Primum inquiero Solis locum in Zodiaco per rotulam primam huius libri, quem esse in grad. 12. Aquarii conspicio. Deinde me recipio ad sequentem tabulam horariorum temporum ad latitudinem Grad. 45. (id enim fit Venetiis) & in secunda rotula: tempora enim diurna sunt in secunda rotula, ut in indice in medio affixo, & uolubili appetat. Postea in ordine graduum inquiero Grad. 12. super quem indicem pono nempe super lineam quæ proxime ante Grad. 12. est & in indice inquiero, & cedula ibi proxima uel communis signo cum gradu tibi dabit Tempora 12. o. qui cum sint gradus æquinoctialis multiplicandi sunt p 4. (ut dictum est) & fiunt 48. pronunciabis igitur Horam planetariam illius diei esse 48. minuta horæ equalis. Sin autem scire uolueris tempora noctu*m* rna eiusdem diei ingredere tabulam primam cum gradu, & signo (ut supra fecisti) & habebis in cellula communi T. 18. o. idem dictum sit de ceteris signis, & tabellis ceteris locis inferuentibus.

TABVLA TEMPORVM HORARIORVM

PRIMA AD LATITUDINEM GRAD. 38.

A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini.
Psal. 111.

Y

Horas

Horas planetarias ad tempus ab occasu reducere.

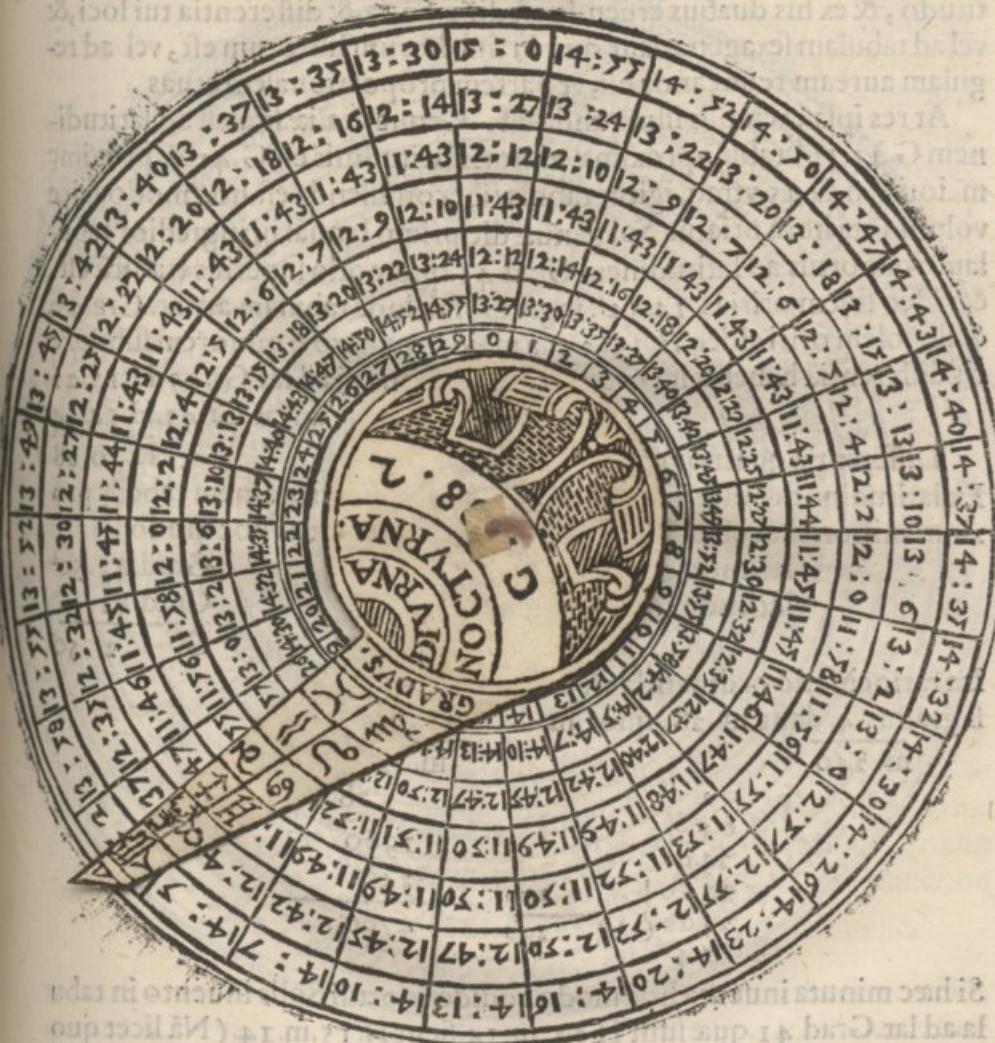
Quod si volueris has planetarias, siue inæquales horas ad tempus ab occasu reducere, tempora horaria in horas, & minuta conuersa debes addere arcui nocturno, & eris voti compos. habebis. s. diurnas horas. si horas nocturnas volueris cum incipient & hæ horæ ab occasu satis est hæc tempora horaria conuersa toties simul colligere, quot sunt horæ quas quæris. Exemplis illustrior res fiet. Die prima Februarij tempora horaria diurna Venetiis sunt 12. & nocturna 18. & Sol oritur H. 14. 24ⁱ. si 12. tempora horaria vertes in tempus æquale erunt m. 48. quod tempus vnius horæ planetariæ est. hoc igitur tempus si addideris. H. 14. 24ⁱ. qui nocturnus arcus est. fiunt H. 15. m. 12. pronunciabis igitur primam horam planetariam fluere ab ortu Solis usque ad horam 15. 12ⁱ. si his addideris iterum m. 48. habebis spaciū secundæ horæ: incipiet. n. H. 15. m. 12. & definet H. 16. & sic deinceps tibi agendum est, usque ad Horam 12. quæ ultima diei hora est. si horas noctis scire cupis horaria tempora in tempus æquale conuertere, ut supra docuimus. multiplica igitur T. 48. per 4. fiunt H. 1. 12. quod spaciū nocturnæ horæ planetariæ est. Hora igitur planetaria prima noctis eiusdem diei incipiet ab occasu Solis & perdura bit usque ad H. 1. 12ⁱ. cui tempore si addideris idem spaciū vnius horæ summa erit H. 2. 24ⁱ. quo tempore definet secunda hora, rursus si huic addideris H. 1. 12. fiunt H. 3. 36ⁱ. quo tempore habebis tertiam horæ finem, & ita deinceps usque ad H. 12. si dominos planetas singularum horarum scire desideras, consule huius rei tabulam, quam in hoc tertio libro superius habes accomodatissimam.

A loris oritur die ab occasu in usus planetarum dominorum
P. et. 11. 11.

TABVLA TEMPORVM HORARIORVM

SECVnda ad latitudinem gra. 38.

Nunquid perducis Luciferum in tempore suo, & vesperum
super filios terræ confusare facis. Job 38.

AT

2 Y

Quo-

Quomodo adhibenda sit pars proportionalis tum in his, tum in superioribus & sequentibus tabulis.

CVm tibi acciderit scire velle vel solis ortum, vel meridiem, vel horaria tempora aliquius loci, ad cuius latitudinem nullam tabellam propriam habeas, tibi consulenda est proximè maior, & proximè minor latitudo, & ex his duabus eruenda est differentia, & differentia tui loci, & vel ad tabulam sexagenariam, quæ in fine horum librorum est, vel ad regulam auream reuocanda est, vt partem proportionalem eruas.

At res ipsa exemplis illustranda est. Genua Italæ sita est ad latitudinem G. 43. 50ⁱ. tabula proximæ minoris latitudinis est G. 41. & proximæ majoris est G. 45. utraq. igitur tabula tibi consulenda est. hoc modo scire volo, quanta hora o. iatur Sol genuæ die primo Ianuarij, ingredior tabulam Solis ortus ad latitudinem Grad. 41. quomodo superius traditum est. & video solem oriri H. 14. 54ⁱ. ingredior deinde tabulam ad lat. G. 45. & ibi solem oriri video H. 15. 22ⁱ. a maiori numero si minorem subduxeris differentiam habebis ita ortus solis D. L. Ianuarij ad lat. Gr. 45. H. 15. 22 ad lat. Gr. 41. H. 14. 54

Differentia quatuor graduū H. 0.28

Ex latitudine deinde tui loci, subducas latitudinem tabellæ proximæ minoris. vt tuiloci differen-

tiam habeas hoc modo.

latitudo genuæ est

Grad. 43. 50ⁱ

latitudo tabellæ proximæ minoris:

Grad. 41.

differentia.

G. 2. 50

Ita ratiocinatio ordinanda est per auream regulam:
si gradus 4. dant m. 28. quot m. dabunt G. 2. m. 50.

m. 240

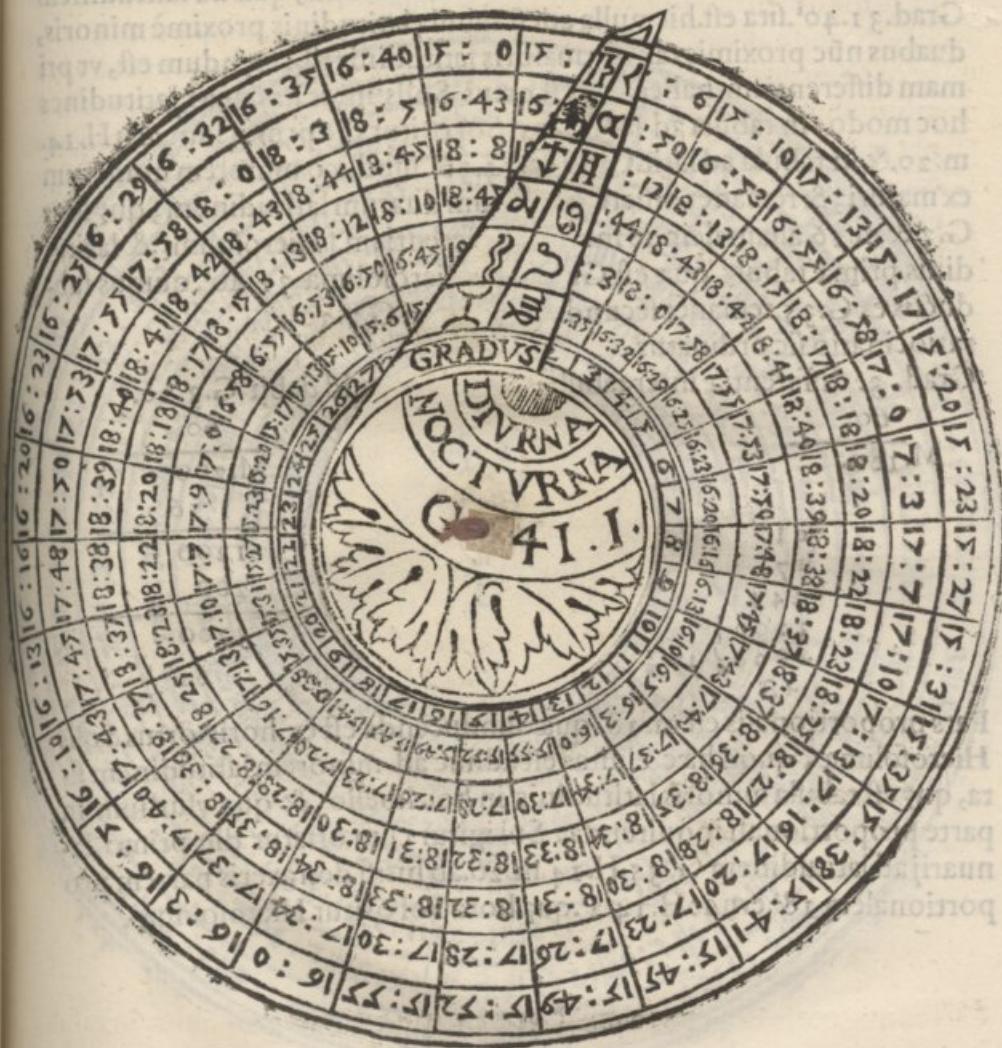
m. 170

2	28
0 F	1360
23.0	340
4760	4760
2400 19 240	
24	

Si hæc minuta inuenta hoc modo addideris ortui Solis inuento in tabula ad lat. Grad. 41. quæ sunt H. 14. m. 54 fient H. 15. m. 14. (Nā licet quotiens numerus sit tantum 19. integer, tamen si quod superest animaduerteris uidebis pene unum integrum esse) pronunciabis igitur Genuæ Italæ Solem oriri primo Ianuarij H. 15. m. 14ⁱ. Eodem modo tibi procedendum est & in tabulis meridiei, & in tabulis horariorum temporum, cū tē exquisitā habere cupis. ubi tabulæ proximæ maiores, & minores adsūt.

TA-

TABVLA HORARIORVM TEMPORVM
PRIMA AD LATIT. GRAD. 41.

Fecit solem in potestate diei, & terram, & stellas in potestatem
noctis, quoniam in æternum misericordia eius.

Psal. 135.

AT

Sin

Sin quando tibi acciderit scire velle hanc proportionalem partem, vbi tabulæ ad latitudinem proximè minorem, & proximè maiorem non est, vt accidit nonnullis locis apud primam, & vltimam tabulam collocatis: sic tibi operandum est. vt in sequentibus exemplis apparet.

Scire uolo quota hora Sol oriatur Hierosolimæ, quæ ad latitudinem Grad. 31.40ⁱ. sita est. hic nulla adest tabula latitudinis proximè minoris, duabus nūc proximis tabulis maioris latitudinis tibi vtendum est, vt pri-
mam differentiam habeas, idest ortus Solis inter has duas latitudines hoc modo: in tabula ad lat. Gr. 35. Sol oritur die primo Ianuarij H. 14.
m. 20. & in tabula ad latit. G. 38. H. 14. 36ⁱ. subduco minorem numerum ex maiori, & remanet differentia harum duarum latitudinum, quæ sunt G. 3. & m. 16. aliam deinde inquiero differentiam. I. Hierosolimæ, & latitu-
dinis primæ tabulæ, quæ est Gra. 35. & Hierosolimæ 31.40ⁱ. quibus sub-
ducitis ex G. 35. remanet secunda differentia G. 3. 20ⁱ.
ratiocinatio sic ordinatur.

Grad. 3. differentiæ inter tabulas sunt m. 16. quid dabit G. 3. 20.

60.
M. 180.

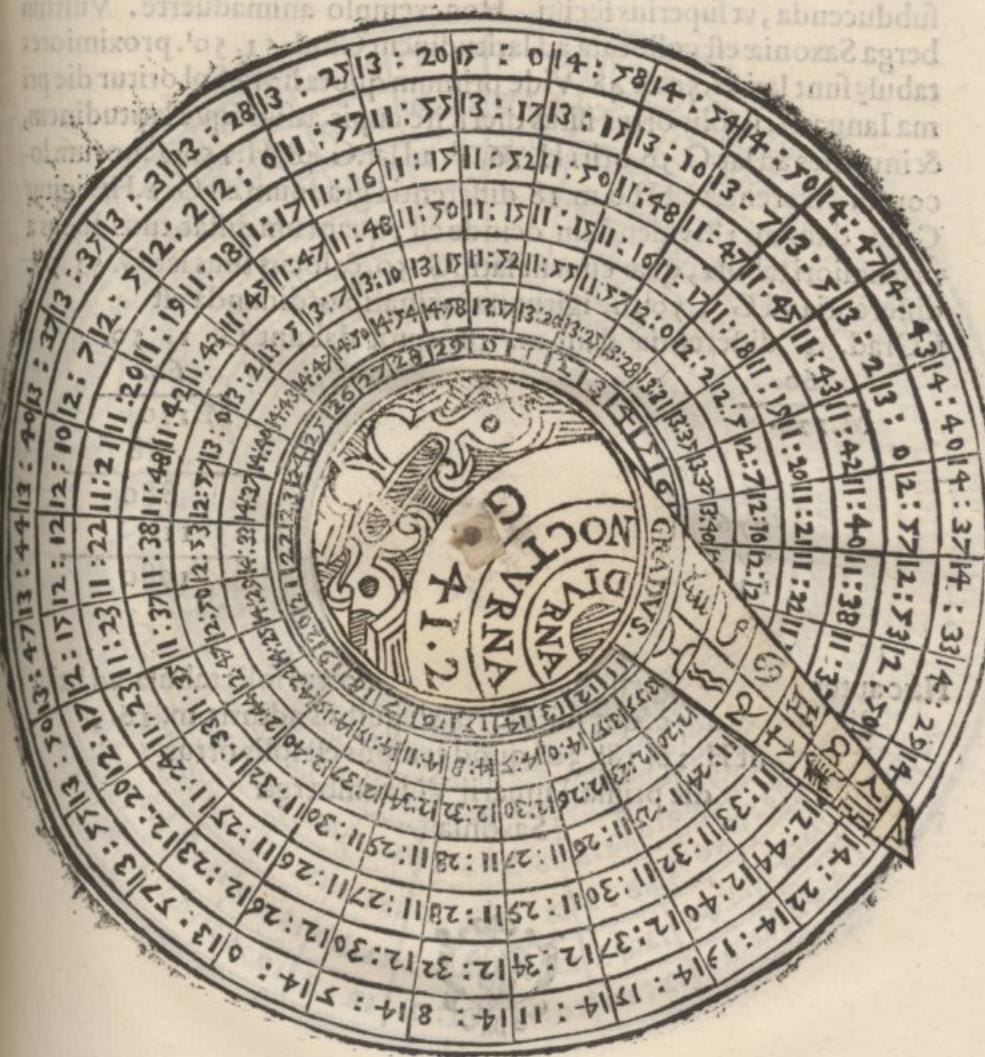
* 1
* 7
244
3200 |
* 800 { 17 7
* 8

60.
M. 200
16
1200
200
3200

Pars proportionalis est m. 18. quæ subducenda est ex horis ortus Solis Hierosolimæ, quòd hæc ciuitas est adhuc ad minorem latitudinem si-
ta, quæ est tabula minoris latitudinis in hoc libello, & qua usus sum in
parte proportionali inquirenda. Sol igitur cum oriatur die primo Ia-
nuarij ad latitudinem G. 35. H. 14. m. 20. ab his: si detraxeris partem pro-
portionalem 18ⁱ. erunt H. 14. 2ⁱ. qua hora Sol oritur Hierosolimæ.

TABVLA HORARIORVM TEMPORVM SECVNDA AD LATIT. GRAD. 41.

Dies ultionis in corde meo semper.
Isa. 53.

TABVLA

Sin

Sin autem scire volueris quota hora sol oriatur, uel ad meridiem perueniat, vel quot sint tempora horaria in his locis, quæ sunt ad maiorem latitudinem, quam est latitudo maior harum tabularum, sic tibi agendum est, ut in his, quæ sunt ad minorem, sed pars proportionalis est addenda horis inuentis in tabula tuo loco vicinioris latitudinis, non autem subducenda, ut superius fecisti. Hoc exemplo animaduerte. Vuitim berga Saxoniae est collocata ad latitudinem Grad. 51. 50°. proximiores tabule sunt lati. G. 50. & 48. Vide primum quota hora Sol oritur die prima Ianuarij, si solis ortus illius dicis scire cupis, ad utramque latitudinem, & inuenies ad lat. G. 50. orti H. 16. 2°. ad lat. G. 48. H. 15. 42°. horum locorum differentia est H. o. m. 18. differentia graduum est G. 2. His igitur Grad. dant m. 18. videndum deinde est, quantum distat tuus locus a proximiiori tabula, quæ cum sit latit. G. 50. & locus tuus lat. G. 51. 50°. differentia est G. 1. 50°. sic igitur ratiocinatio ordinanda est si Grad. 2. differentiae dant m. 18. quot dabunt G. 1. 50.

60.

M. 120.

4	
976	
*980	
1100	16 $\frac{1}{2}$
12	

60.

M. 110

18

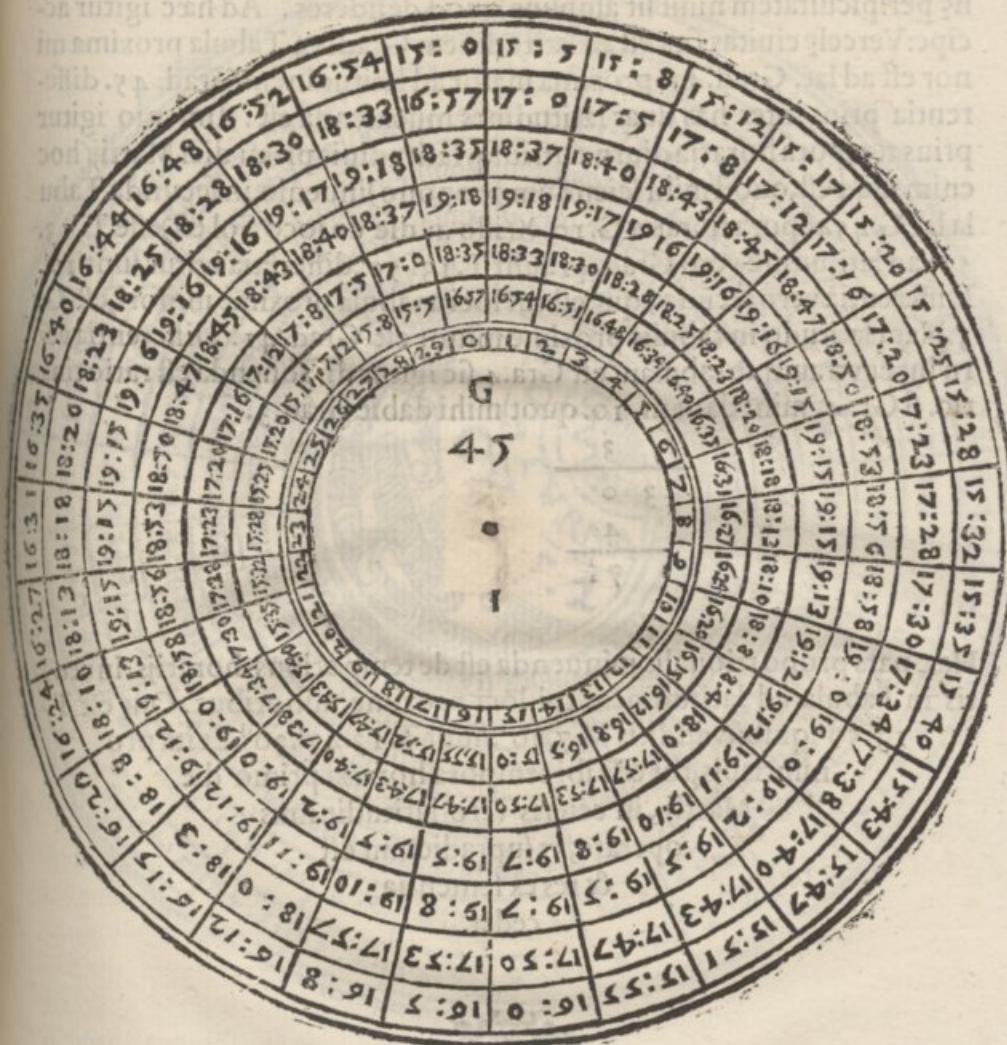
8801101980

Hæc autem pars proportionalis addenda est ortui solis tabule ad latitudinem Grad. 50. quæ fuit H. 16. 2°. quibus additis m. 16. 2°. fiunt H. 16. 18°. 30^m quod tempus est solis ortus die prima Ianuarij Vuictembergæ Saxonie.

TABVLA

**TABVLA PRIMA TEMPORVM
HORARIORVM AD LATIT. GRAD. 45.**

Omnis potentatus breuis uita.
Ecclesiast. 10.

Z Etsi

INDEX.

INDEX.

Etsi ex ijs, quæ dicta, sunt facile perspici potest, quomodo pars proportionalis eruatur, & uerum tempus ortus Solis, & meridiei cuiuscunque loci cognoscatur vna cum horarijs temporibus: nō alienum tamen mihi visum est hoc loco aliquod exemplum afferre, ut rationem eruendi in temporibus horarijs partem portionalem habeas, vt ad huius doctri næ perspicuitatem nihil sit amplius, quod desideres. Ad hæc igitur accipe: Vercelæ ciuitas sita est ad latitudinem Grad. 44. Tabula proxima minor est ad lat. Grad. 41. proxima maior ad latitudinem Grad. 45. differentia prius inter has duas latitudines inuenienda est. Inuenio igitur prius tempora horaria diurna utriusq; latitudinis primi diei Martij (hoc enim illud est, quod mihi sciendum propono) inuenio in secunda Tabula lat. G. 45. tēpora horaria G. 10. X (illo n. die eo loco Sol est) esse T. 13. 50'. ad latitudinem vero Grad. 41. sunt T. 13. 50'. differentia igitur sunt 10'. Differentia vero secūda, quæ est tui loci a tabula proxime minori, est G. 3. Nam latitudo in tabulis proxime minor est Grad. 41. Differentia vero inter utramque tabulam est Gra. 4. sic igitur disponenda est ratiocinatio. si Gr. 4. mihi dant m. 10. quot mihi dabit Grad. 3.

$$\begin{array}{r}
 3 \\
 \hline
 3\ 0 \\
 \hline
 4 \\
 \hline
 7\ \frac{1}{2}
 \end{array}$$

Hæc pars proportionalis minuenda est de temporibus horarijs inuenientis in Tabula ad latitudinem tui loci proxime minoribus. Quæ est T.

13. 50'. quibus additis M. 7. 30' fiunt T. 13. 47. 30'. Et ita prou-

nuntiabis, tot esse ibi tempora horaria primo die

Martij, in ceteris vero latitudinibus

operare, vt supradictum est.

& res ex sententia

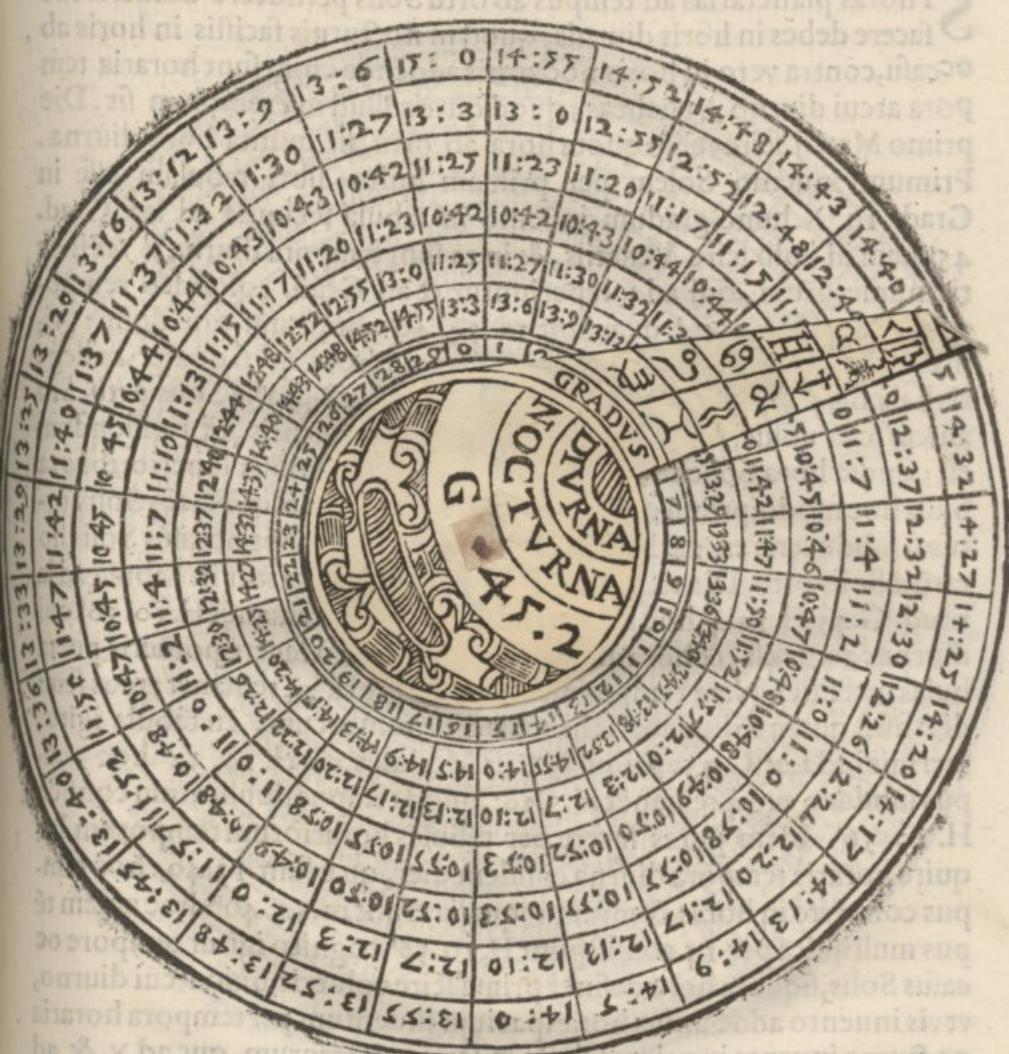
cedet.

Omnine locis huius mundi prout possunt.

Ecclesiast. 10.

**TABVLA TEMPORVM HORARIORVM
SECVNDA AD LATITUDINEM GRA. 45.**

A manevsque ad vesperam immutabitur tempus, & hæc omnia
citata in oculis eius. Eccl. 18.

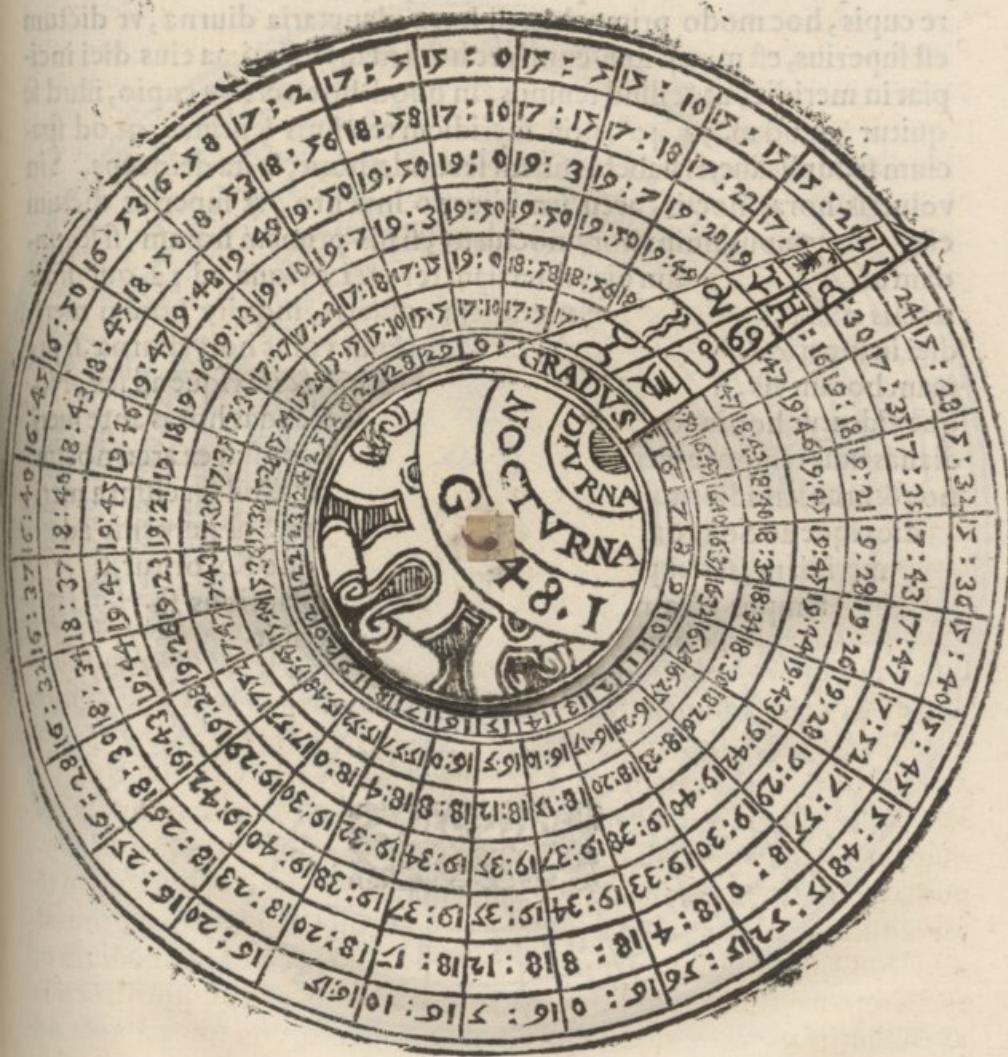
TABVLATVR HORA RVM

Horaria tempora ad tempus ab ortu Solis reducere.

Si horas planetarias ad tempus ab ortu Solis perducere uolueris idē facere debes in horis diurnis, quod in nocturnis facisti in horis ab occasu, contra vero in horis nocturnis addenda enim sunt horaria tempora arcui diurno, ut habeas, quod queris: illud in exemplum sit. Die primo Martij scire velim quota hora ab ortu sit quinta hora diurna. Primum inuenio Solem per primam huius libri tabulam esse in Grad. 10. X. hunc gradum inuenio in tabula secunda ad lat. Grad. 45. nam id uolo scire Venetijs, & in ea sunt tempora diurna x) et in serie numerorum, qui ad x reperiuntur & ad Grad. 10. video tempora horaria esse 13. 40ⁱ: quæ sunt m. 54. 40ⁱⁱ. horarum æqualium: prima igitur hora definit m. 54 40ⁱⁱ. a Solis ortu: hoc tēp^o si quater collegis habebis principium quintæ horæ esse H. 3. 38ⁱⁱ 40ⁱⁱ. a Solis ortu. Sin autem scire uolueris horam quintam noctis sequentis, tibi uidendum est, quota hora Sol occidat, quod fieri potest omnibus superioribus tabulis hoc modo: primū ex tabulis ab ortu Solis. Nam tempus Solis ortus si subduxeris ex 24. habebis in reliquo tempore occasus Solis horarū à Solis ortu. Die n. primo Martij Sol oritur in Tabula ad latitud. G. 45. H. 13. 4ⁱ. hoc tempus subduco ex 24. remanet H. 10. 56ⁱ. qui diurnus arcus est, & hora ab ortu Solis: Id etiam facere potueris per tabulas meridiei, Nam tempus meridiei subduc ex 24 remanet arcus semidiurnus, quem si duplaueris habebis diurnum arcum. In tabula igitur meridiei ad Lat. G. 45. primo Martij Meridies est H. 18. 32ⁱ. hoc tempus subduco ex 24. remanet H. 5. 28ⁱ. quod tempus duplicatum confici H. 10. 56ⁱ. Idem potes facere per tabulas horiorum temporum. Inquire horaria tempora diurna eiusdem diei, quæ sunt 13. 40ⁱ. hoc tempus converte in horas, & minuta æqualia erunt m. 54. 40ⁱⁱ. hoc autem tempus multiplica per 12. consurgunt H. 10. 56ⁱ. cognito igitur tempore occasus Solis, si quota hora definit prima scire volueris, huic arcui diurno, ut vis inuenio adde unius horæ spacium inuentum per tempora horaria nocturna inuenta in prima tabula in serie numerorum, que ad x. & ad 10. eiusdem signi gradum est & eris voti compos: sunt enim tempora horaria T. 16. 20ⁱ. que versa in horas, et minuta æqualia conficiunt H. 1. 5ⁱ. 20ⁱⁱ. H. c adde arcui diurno superius inuento, qui est H. 10. 56ⁱ. conficiunt H. 12. 1ⁱ. 20ⁱⁱ. adde iterum habebis secundæ horæ finem H. 13. 6ⁱ. 40ⁱⁱ. adde iterum habebis finem tertiaræ, et ita deinceps, usq; ad duodecimam horā.

TABVLA

**TABVLA PRMA TEMPORVM HO-
RARIORVM AD LAT. GRA. 48.**

Omnia in tempore suo comprobabuntur.

Eccl. 40.

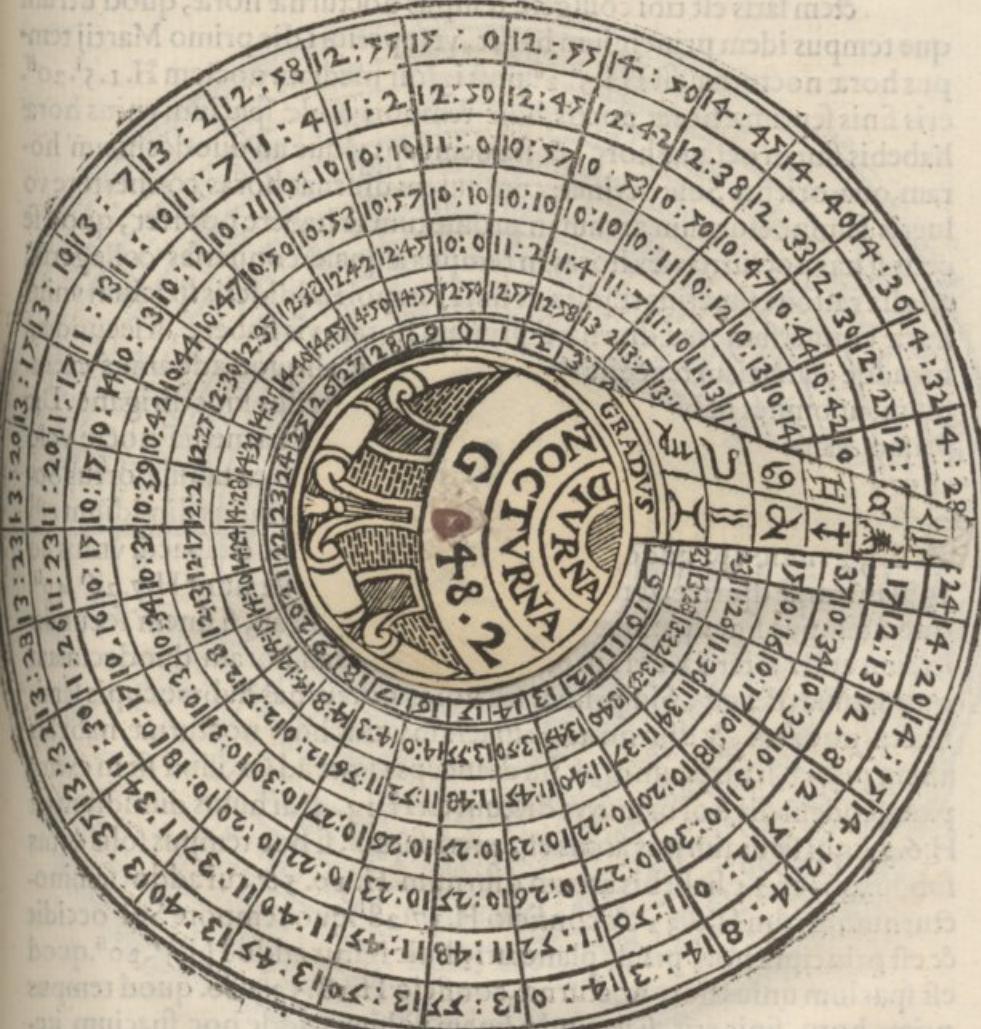
Tempora

Tempora horaria in horas a meridie conuertere.

SI diurnas horas habere volueris post meridiem satis est colligere toties spacium vnius horæ planetariæ , quot sunt horæ , cuius finem scire cupis , hoc modo primo Martij hora planetaria diurna , ut dictum est superius , est m. 54. 40ⁱⁱ. cum hæc hora nempe septima eius diei incipiat in meridie , ut & illud tempus , in quod hoc vertere cupio , illud se quitur , quod m. 54. 40ⁱⁱ. post meridiem erit finis septimæ : quod spaciū si duplicaueris habebis finem secundæ horæ , & ita deinceps . Sin volueris horas noctis , arcu semidiurno inuento , vt superius dictum est , adde tempus uninshoræ nocturnæ , si uis primam horam , si secundam adde illud spaciū bis , si tertiam ter , & ita usque ad 12. que finis noctis est . Sin sex horas ante meridiem volueris , inquire horam meridiei in superioribus Tabulis & huic adde tēpus vnius horæ diurnæ , si primam horam vis , si duas , adde illud spaciū bis , & ita usque ad sex . Neque videatur hoc inconueniens , quod ad inueniendas horas ante meridianas utar tempore meridiei : Hoc enim tempus constat ex arcu nocturno , & arcu semidiurno , quibus constat , & illud spaciū a meridie usque ad Solis ortū , cadē enim hora Sol peruenit ad meridiem , si tempus ab occasione est , quo Sol oritur , si tempus est a meridie , ut hæc contemplantibus facile patebit . Hic exempla prætermittere mihi visum est .

TABVLA HORARIORVM TEMPORVM
SECVND A AD LATIT. GRAD.48.

Festina tempus, & memento finis.
Eccl. 36.

AVRAT

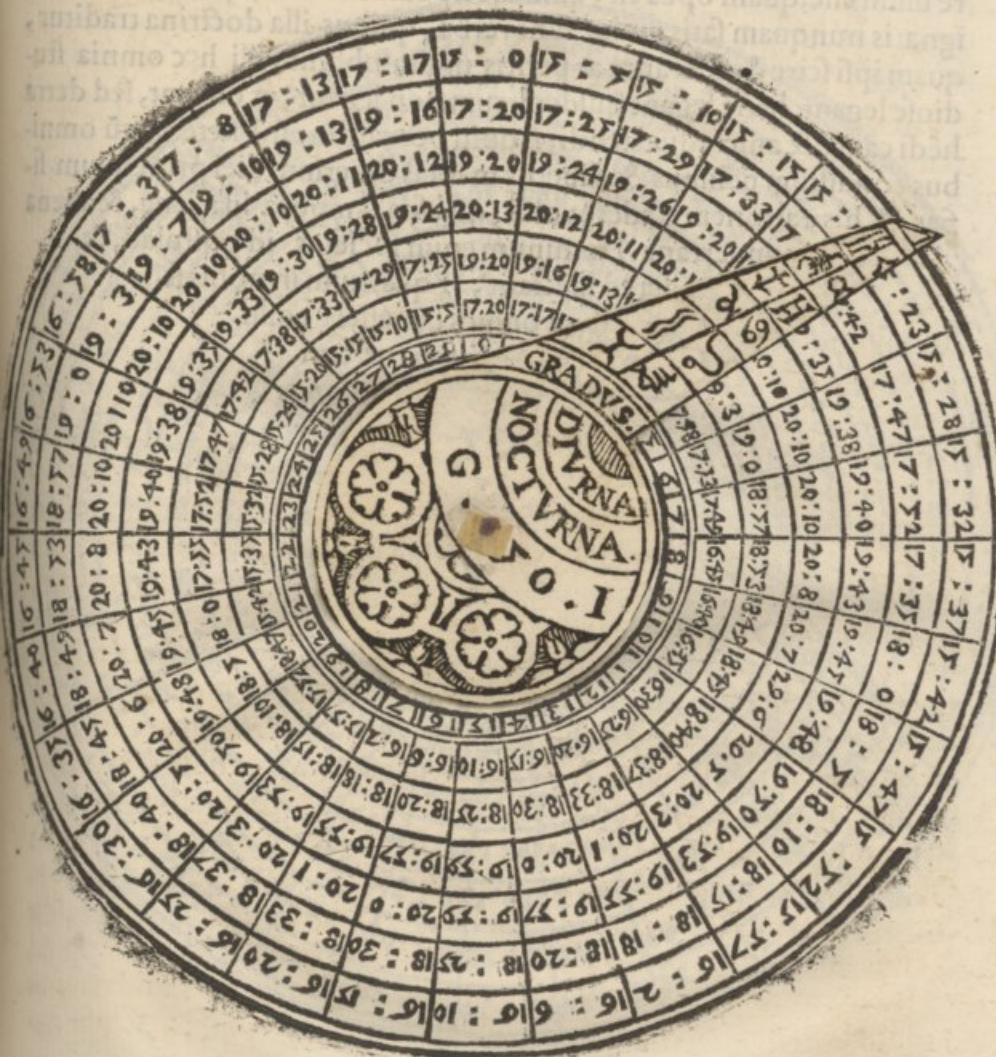
Tempora

Tempora horaria in tempus a media nocte conuertere.

Quod si volueris tempora horaria in tempus a media nocte conuertere, sic procedendum est. Si uis scire sex horas post medium noctem satis est tibi colligere tempus nocturnæ horæ, quod utrumque tempus idem principium habet, ut superiori die primo Martij tempus horæ nocturnæ est H.i. 5ⁱ. 2ⁱⁱ. post igitur medium noctem H. 1. 5ⁱ. 20ⁱⁱ. eris finis septimæ horæ noctis, huic temporis adde spaciū vnius horæ habebis finem octauæ horæ, & ita deinceps usque ad duodecimam horam, quæ oriente Sole detinet: cum autem diurnas horas conuertere volueris, seminocturnum arcum in promptum te habere oportet, quod sceris si has nocturnas sex horas in tempus æquale conuersas collegeris, vel alia ratione superius tradita, & huic temporis addideris spaciū vnius horæ conuersum, sed diurnæ si primam horam vis habere, si secundam bis adde, si tertiam ter & ita deinceps. Et hic aliquod addamus exemplum, ut omnes habeant aliquod lumen, quod gressus suos dirigant. Die primo Martij horas planetarias in tempus æquale a media nocte volo conuertere. Quero prius seminocturnū arcū ex tabula ortus Solis ad latitudinem G. 45. & video oriri h[orae] 13.4ⁱⁱ: huius dimidium est, H. 6. 32ⁱ. huic t[empore]pi addo m. 54.ⁱⁱ (nā hoc est spaciū vnius horæ planetariæ diurnæ, ut toties superius dictum est) & fiunt H. 7. 26ⁱ. 40ⁱⁱ, quod tempus finem primæ horæ diurnæ tibi indicat, si finem secundæ iterum adde, si tertiac iterum etiam, & ita usque ad horam duodecimam quæ ultima diei est. Sin primas sex horas nocturnas habere cupis seminocturno arcui, & diurno adde spaciū vnius horæ nocturnæ habebis finem primæ, si bis secundæ, & ita deinceps usque ad sex, illud sit in exemplum, eodem die Sol oritur, ut dictum est H. 13. 4ⁱⁱ: si huius dimidium est H. 6. 32 qui semidiurnus arcus est, quem seruo, si hoc tempus solis ortus subduxeris ex 24. habebis arcum diurnum H. 10. 56ⁱ. cui addo seminocturnum arcum H. 6. 32ⁱ. & conficio H. 17. 28ⁱ. quo tempore Sol occidit & est principiū horæ primæ planetariæ huic igitur addo H.i. 5ⁱ. 20ⁱⁱ. quod est spaciū unius horæ nocturnæ, conficio H. 18. 53ⁱⁱ. 20. quod tempus primæ horæ, finis erit, si secundæ finem volueris, adde hoc spaciū iterum, & ita deinceps usque ad sex.

TABVLA HORARIORVM TEMPORVM

PRIMA AD LATIT. GRAD. 30.

Gloria magna est sequi Dominum : longitudo enim die-
rum assumetur ab eo. Eccl. 23.

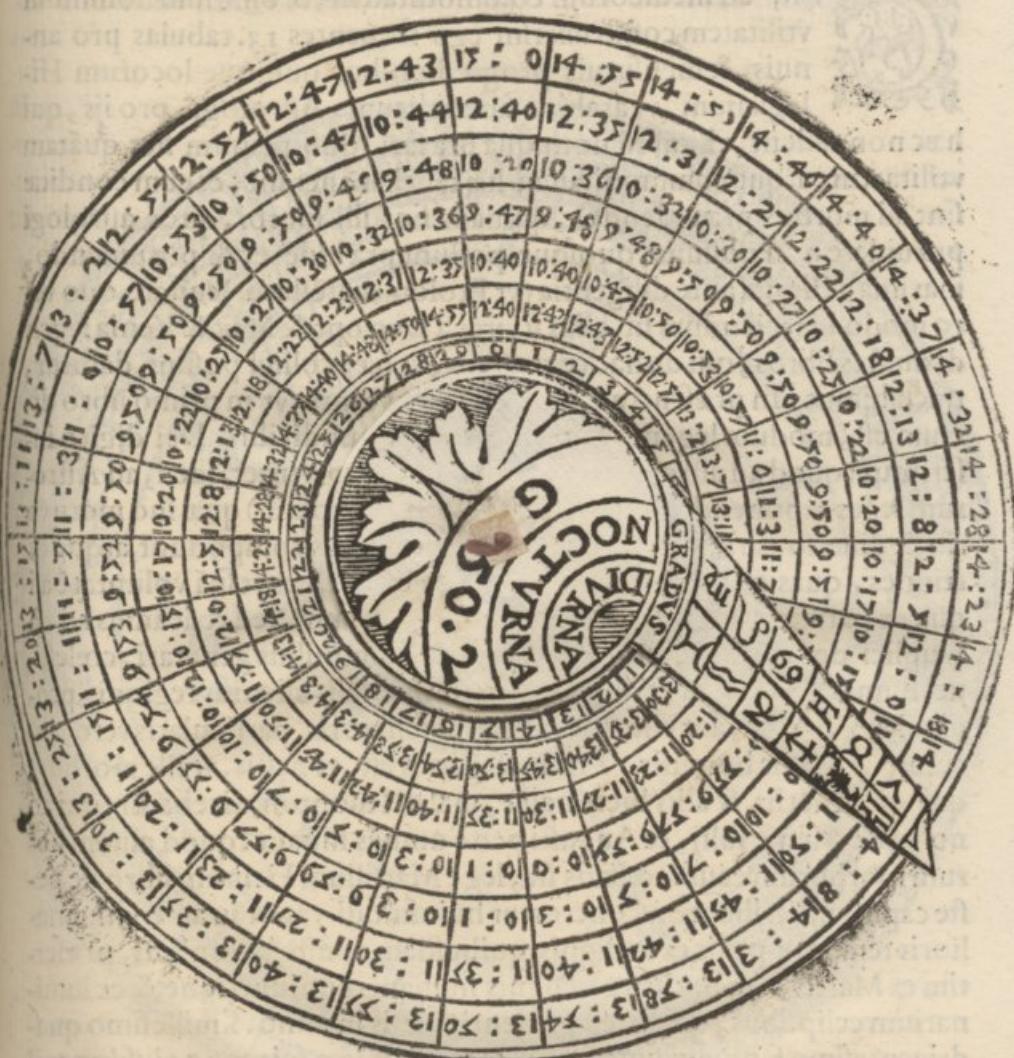
Aa Non

Non me latet quidem posse, & alia ratio ne hæc tempora conuerti^c
at illam secutus sum ego, quæ mihi videtur tironibus accommodior,
cum eodem tempore rem, & rei causam quodammodo doceam, neque
illud me fugit, multos esse futuros, qui dicant me pluribus verbis in hac
re usum esse, quam opus est, quibus responsum velim, quod rudibus, &
ignaris nunquam satis multa sunt verba, quibus illa doctrina traditur,
quam ipsi scire desiderant, at peritis multa obsunt, illi hæc omnia stu-
diose legant, hi ne legant quidem, cum non legant, ut discant, sed detra-
hedi causa, & animaduertendi, si quid peccatum est. Præterea cū omni-
bus consultum uelimus, & diuersis in locis diuersum dici principium fi-
fiat, & his rationem tradere volui, qua sua tempora in aliena, & aliena
in sua conuertant. Hominum enim societas id postulat, &
nostra studia eò spectant, vt quantum in nobis si-
tum est, apud omnes beneficia collo-
cemus. Hac igitur parte con-
fecta ad cetera per
gamus.

Georgius Agricola de Re Metallica: longioribus suis die-
bus saltem et pro. Terciæ.

**TABVLA TEMPORVM HORARIORVM
SECVNDA AD LATITUDINEM GRA. 50.**

Fili conserua tempus, & deuita a malo:
Eccl. 4.

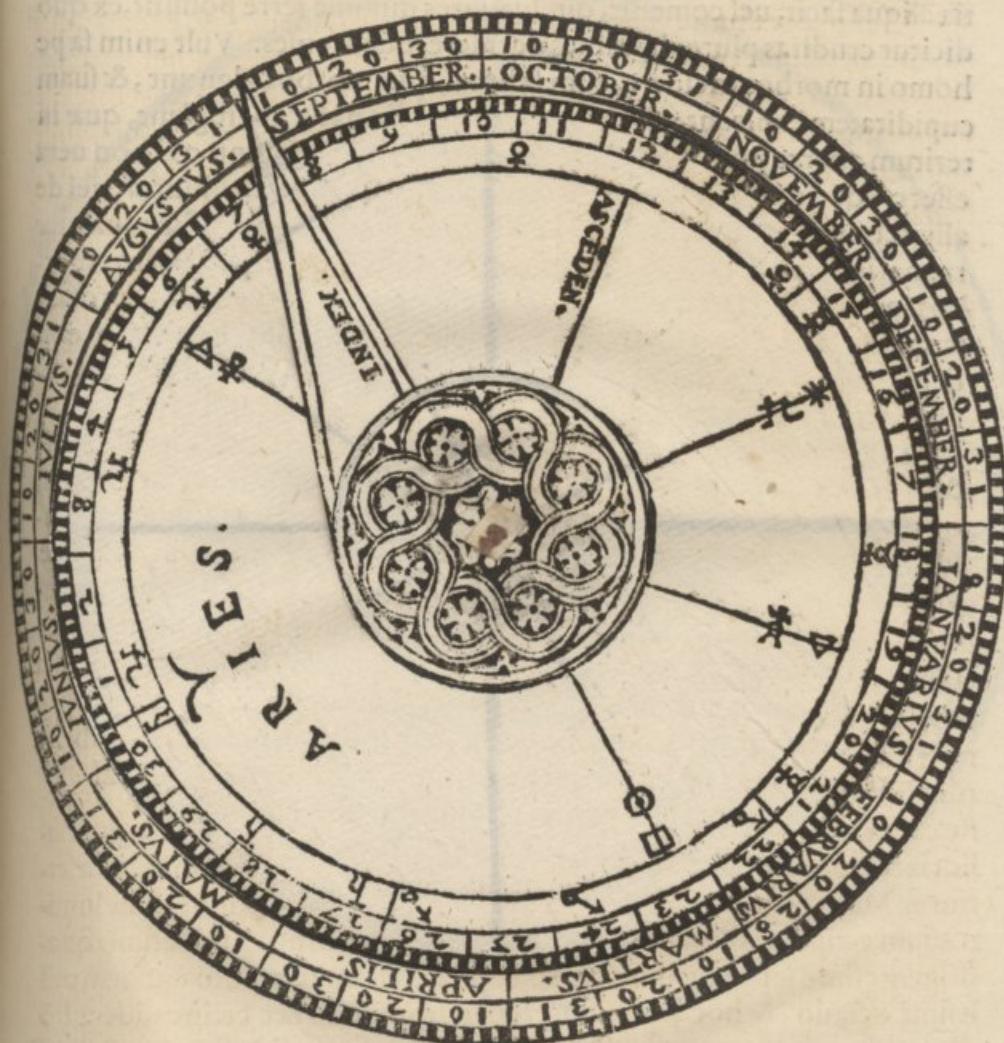
MUSICO DE ANNIS PROGRESSIONIBVS.

Cap. VI.

VM ad medicorum commoditatem, & omnium hominum
 utilitatem construxerim ego sequentes 13. tabulas pro an-
 nis, & mensuruis progressionibus quinque locorum Hi-
 legialium, vt arabica uoce dicunt, Astrologi, pro ijs, qui
 hæc non callent, visum est nonnulla præfari, quo planum fiet quātam
 utilitatem, atque commoditatem hæ tabellæ afferant, & cum conditæ
 sint ad morbos præuidendos, quinam sint illi morbi, quos astrologi
 præuidere non possunt, quoque possunt præuidere, & præuidendo,
 maxima adhibita ante diligentia (vt Ptolomeus testatur) euitare, quo ve-
 ro modo id faciendum sit. alijs si vires a Deo opt. & Max. & Venia legen-
 di omnes libros, qui de hac re tractant, vt hæc colligi possint, dabitur,
 tractabimus: In præsenti autem docebimus tantū, vt in primo libro di-
 cetur, modum legendi litteras in huius mundi libro Dei digito in-
 scriptus (quod ad astronomiam tantummodo pertinet, idest, ad Astro-
 rum leges exponendas, quas ille Deus posuit) quæ suo motu va-
 rio, & diuerso varias, & diuer-
 sas syllabas componunt, atque di-
 ctiones, quas nobis legendas
 apponit, Deus ut suā voluntatē ali-
 qua ex parte, ea. s. quæ ad nos pertinet, cognoscam? Sed redeamus ad ré.
 Duplici de causa exissimo morbos oēs in hominibus generari. cœlesti,
 uel humana, cœlestis ēt duplex est, vel vniuersalis alicuius regionis, pro-
 uinciae, ciuitatis, aut climatis, aut anni temporis, particularisverò, ali-
 cuius singularis hominis. Primum genus est, vt pestis, vt ille morbus,
 qui hic Venetiis, & aliis locis Italiæ, mal del mownton dicebatur, qui an-
 no 1580. Mense Iulij, & Augusti pene omnes inuasit. quod autem ho-
 rum morborum causa cœlestis sit, lege Marsilium Ficinum libro de pe-
 sti cap. 2. ita scribentem: concreatur huiusmodi vapor in aere vniuersa-
 lioris tempore pestis ex malignis quibusdam constellationibus, præser-
 tim ex Martis cum Saturno in signis humanis coniunctione, & ex lumi-
 narium eclipsibus, qualis est præsentis pestis in anno. s. millesimo qua-
 drigentesimo septuagesimo nono, & qualis etiam fuit anno eiusdem mil-
 lesimi octauo, & hoc potissimum laedit homines. Hæc Ficinus, idem Po-
 tanus affirmativa cum tota Astrologorum familia, Ea dictum est illud
 iam proverbio coniunctio Saturni & Martis in coelis pestis in terris. Nō
 tamen omnis pestis ex cœlesti causa oritur, cum uel terremotu, nel mul-
 torum corporum corruptione, uel frequeti usu eorū, quæ in nostris cor-
 poribus

**QVINQUE LOCORVM HILEGIALIVM
ANNVAE PROFECTIONES.**

Planetæ, & radiationes in Arictis do decatemorio.

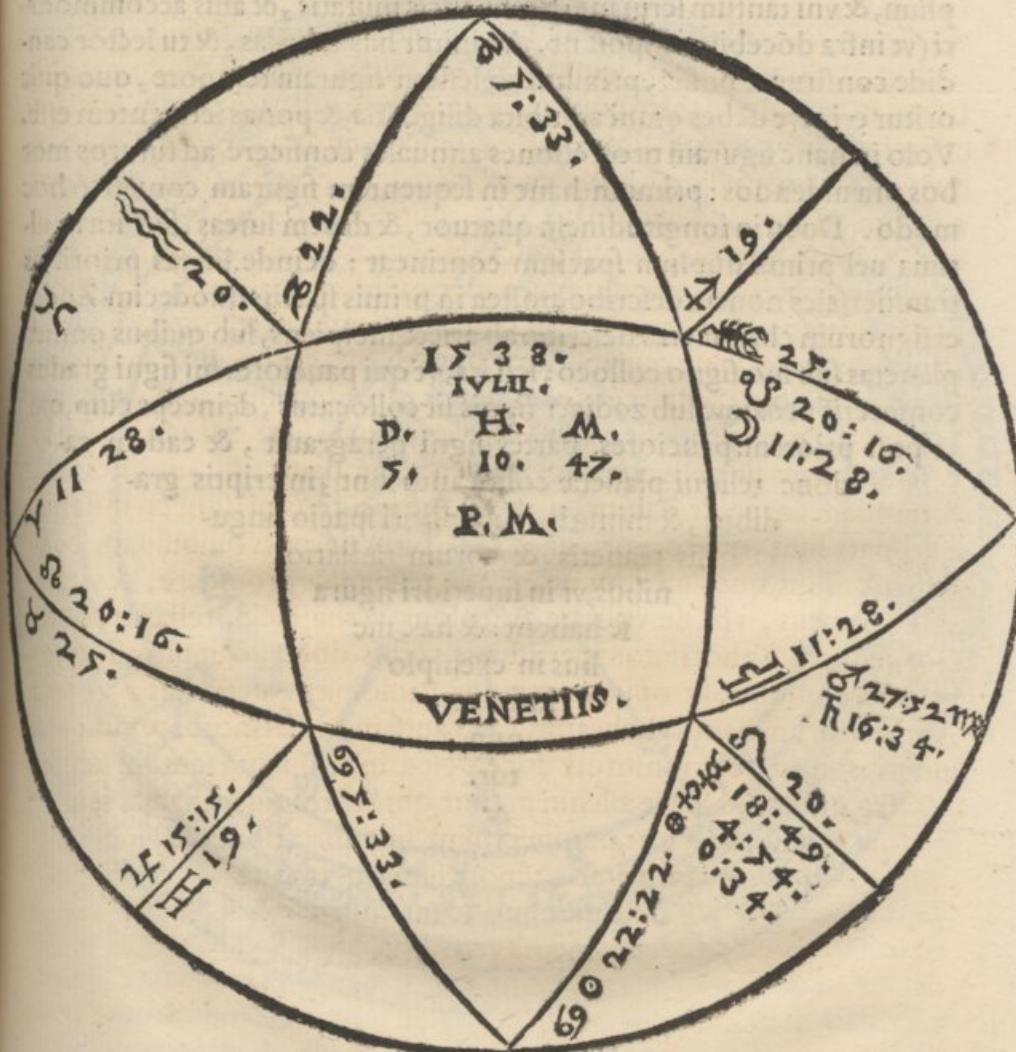

Attenuati sunt oculi mei suspicentes in cœlum.

Isa. 38.

poribus malos succos, & venena gignunt, nisi quis & hæc a cœlesti causa
sieri cootendat: obscurior tamen est, vel etiam diuina ira, vt in Bibliis le-
gitur, quæ ob id dira pestis sape dicitur a bonis scriptoribus, quod di-
uina ira mittatur. cum tamen hæc coniunctio H , & C , vel luminarium
accidet, futurum tempus ne pestiferum sit verendum est. Humana ve-
ro morbi causa est, cum homo aliqua vel cupiditate, vel intemperan-
tia aliqua facit, uel comedit, quæ suæ vires minime ferre possunt, ex quo
dicitur cruditas plures homines occidere, quam enses. Vult enim læpe
homo in morbos incidere, cum velit ea, quæ morbos gignunt, & suam
cupiditatem expleant: licet omnes homines natura ea fugiant, quæ in-
teritum afferre possunt. Multi enim adeo dementes sunt, qui non uera
esset credūt, quæ de alimentorū facultatibus a medicis traduntur, uel de
alijs rebus nō naturalibus Quid dicā de mercatoribus? Quām multa ter-
ra, marique patiuntur, ut diuites euadāt, quibus deinde in multos mor-
bos incident? Hæc autem omnia alibera hominum voluntate profici-
scuntur propter hanc causam Astrologus de his morbis ne verbum qui-
dem facere potest, scilicet eos non potest preuidere, licet ad illorum cu-
rationē nō parū prodesse possit. Alij vero morbi sunt, qui certis diebus
& temporibus singulis contingere solent, quodam cursu uitę illorum,
& quodam corporis habitu, q[uodam] ē ipsi cōsecuti sunt eo instanti,
quo nati sunt, qui corporis ha-
bitus fit certis quibusdam con-
stellationibus, quos morbos po-
tentia est sapiēs prouidere, & vitare
ut Ptolomeus, vbi de utilitate Astrologi verba facit, testatur, & au-
tor centorū Aphorismorū apertissimis verbis docet, & multi alijs, quos
recensere minime fit opus cum solius Ptolomai Auctoritas pro tota
Astrologorum Schola habeatur. Quo autē modo hi morbi possint prae-
dicti, non est nostri instituti docere, sed instrumenta tantum fabrica-
re, quibus id facile aſsequi possint, qui Astrologiam hanc cal-
lent, licet haec parum possint sine direktione, ad
quam horaria tēpora superius tradita
maxime conducunt: instru-
menta vero hæc
sunt.

**EXEMPLVM VNDE DVCVNTVR
PROFECTIONES ANVVAE.**

Non defrauderis a die bono, et particula bona dicit non te
prætereat. Ecclesiast. 14

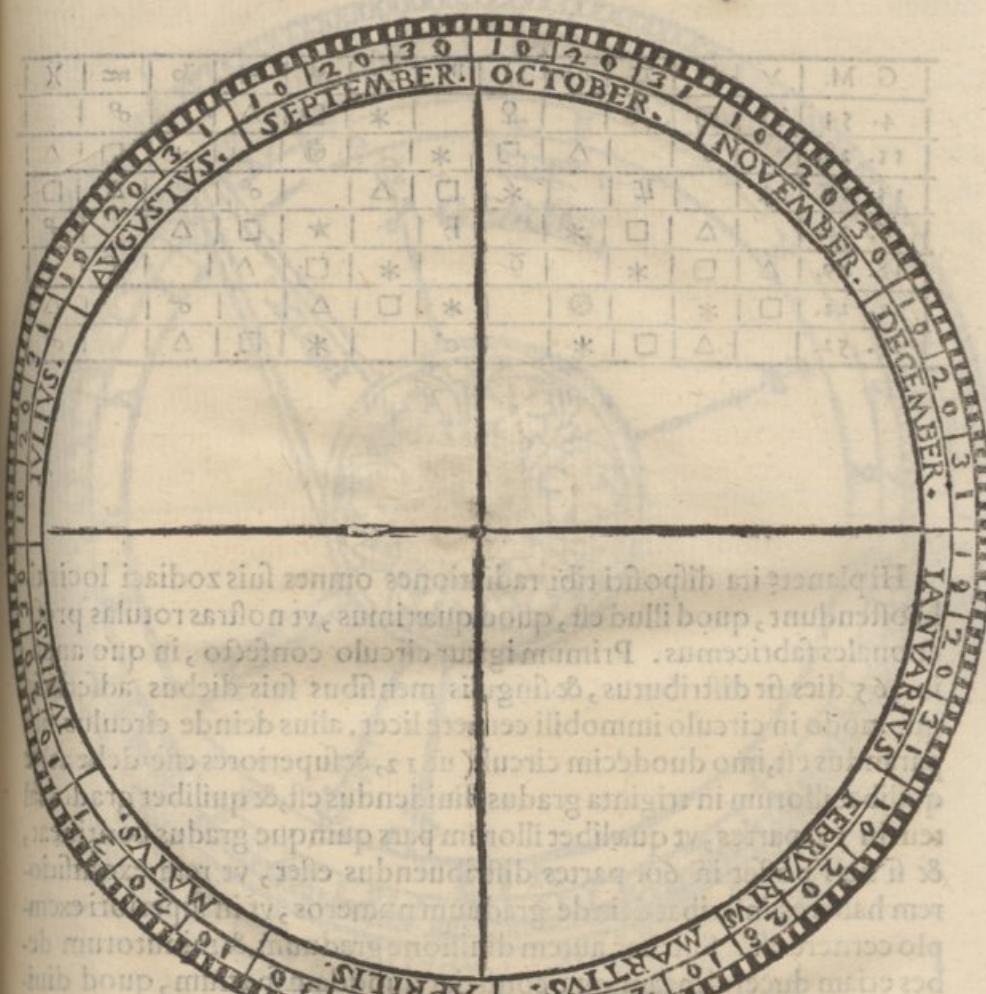
Has

Has rotulas construere.

ANequā harum rotularum usum tradam, earum constructionem docere operae pretium fore existimo, sine quo parum utilitatis afferunt, cum hæc tredecim sequentes tabulae sint tantummodo in exemplum, & vni tantum seruant: licet paucis mutatis, & aliis accommodari (vt infra docebimus) possint. Ut igitur has tabellas, & tu lector candide construere possis, primum cœlestem figuram tempore, quo quis oritur erigere debes omni adhibita diligentia, & ponas sequentem esse. Volo in hanc figuram profectiones annuales confidere ad futuros menses præuidendos: primum hanc in sequentem figuram conuerto hoc modo. Doco in longitudinem quatuor, & decem lineas. sed ita ut ultima uel prima duplum spaciū contineat: deinde lineas prioribus transuersales nouem describo, postea in primis spaciis duodecim Zodiaci signorum characteres describo ab ariete incipiens, sub quibus omnes planetas sub suo signo colloco, sed ita, vt qui pauciores sui signi gradus confecerit proxime sub zodiaci signis sit collocatus, deinceps eum, qui post priorem, pauciores partes signi peragrauit, & eadem ratione reliqui planetæ collocandi sunt, inscriptis gradibus, & minutis in ampliori spacio singulis planetis, & eorum radiario-nibus, vt in superiori figura se habent: & hæc mensura in exemplo infra cernuntur.

TABVLA

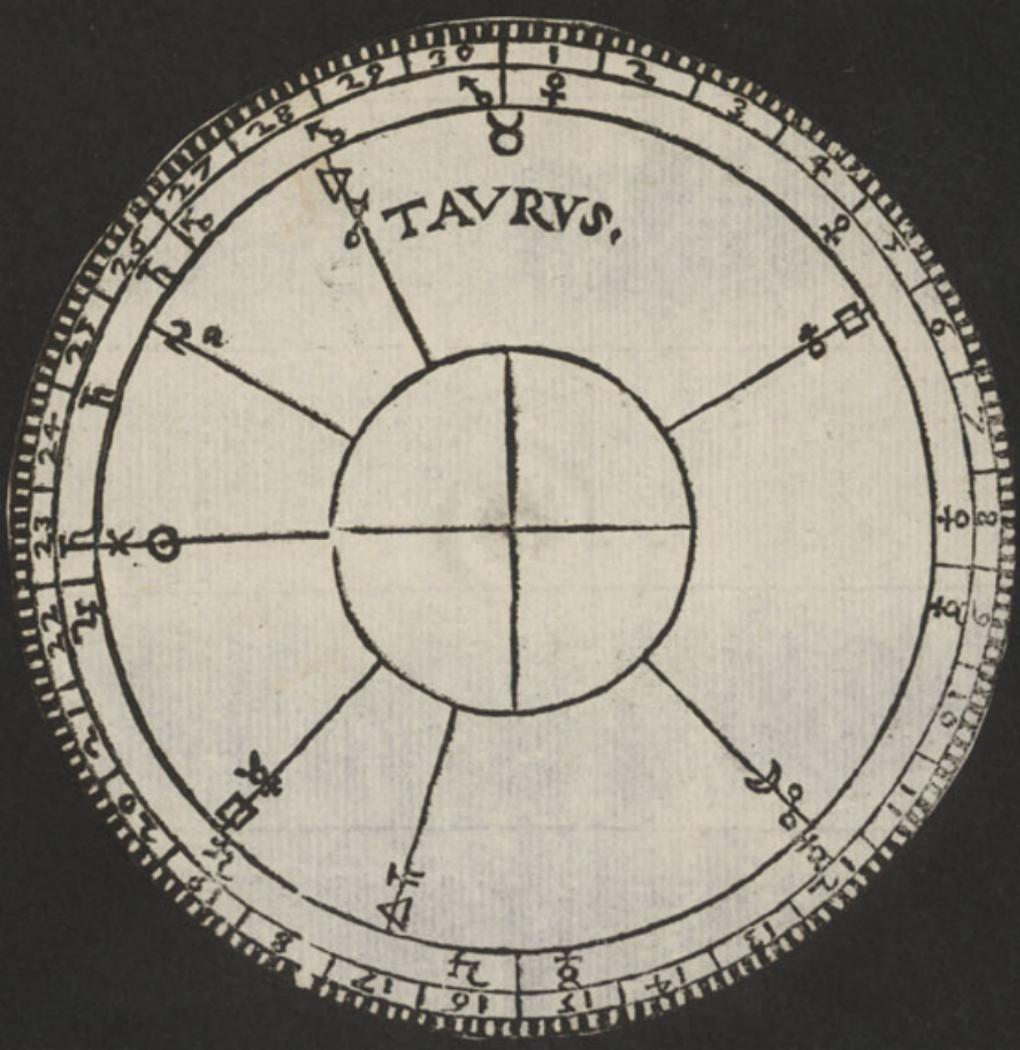
LANETAE ET PLANETARVM RADIATIONES
IN TAVRI DODECATEMORIO.

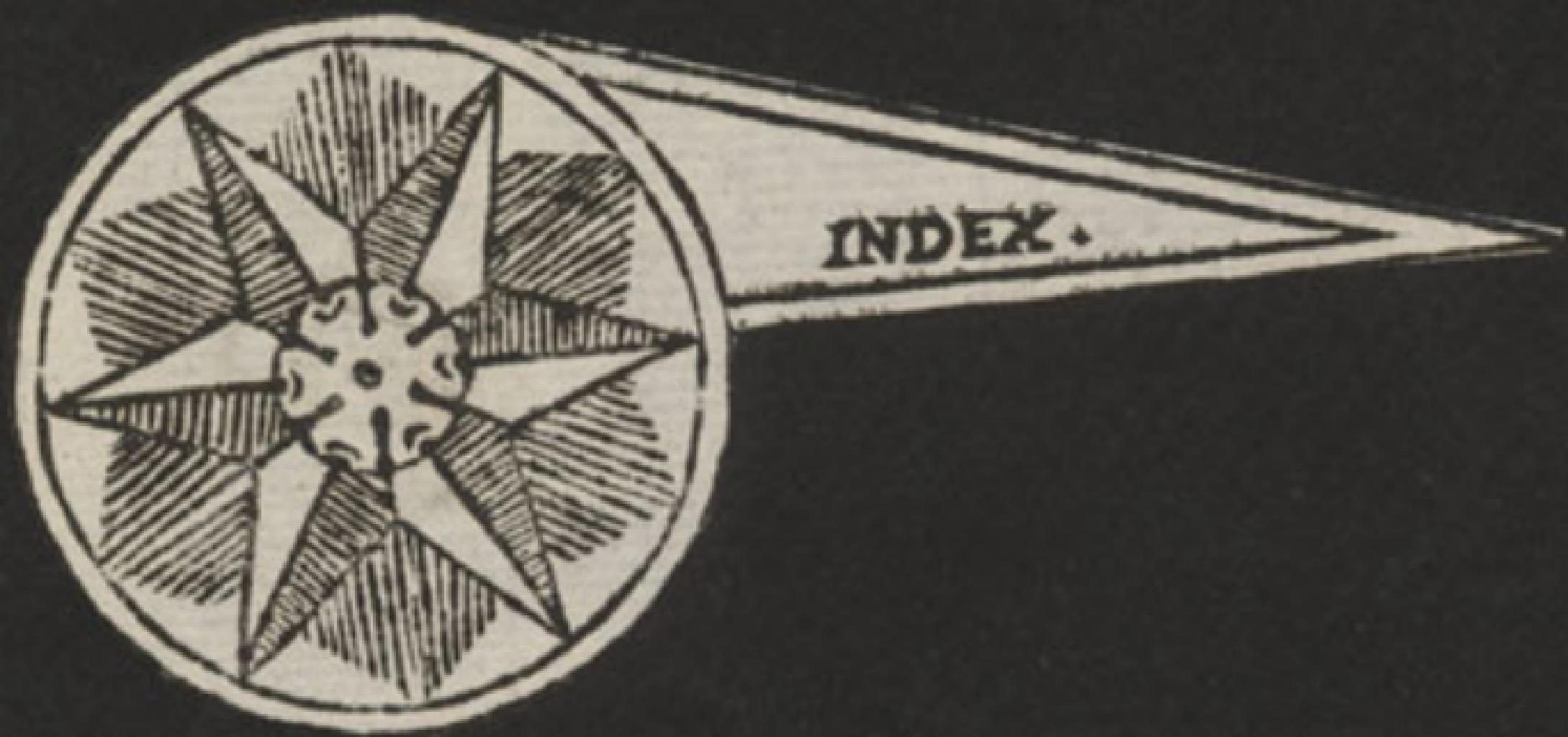

Lingua constituitur in membris nostris, quæ maculat totum corpus, & inflamat rotam natuitatis nostræ inflamata gehenna. Ep. can. Iacob. iii.

glosses

Bb De

INDEX.

**Tabella inserviens ad 13. rotulas sequentes
conficiendas.**

G. M.	V	ꝝ	ꝑ	ꝕ	ꝗ	ꝙ	Ꝙ	ꝛ	Ꝝ	Ꝛ	Ꝓ	X
4. 54.	△	□	★		♀		*	□	△		♂	
11. 28.		♂		△	□	*		○		*	□	△
15. 15.	*		ꝝ		*	□	△		♂		△	□
16. 34.		△	□	*		᷇		★	□	△		♂
18. 49.	△	□	*		ꝙ		*	□	△		♂	
22. 22.	□	*		○		*	□	△		♂		△
27. 52.		△	□	*		♂		*	□	△		♂

Hi planetę ita dispositi tibi radiationes omnes suis zodiaci locis tibi ostendunt, quod illud est, quod quærimus, vt nostras rotulas profectionales fabricemus. Primum igitur circulo confecto, in quo annū in 365. dies sit distributus, & singulis mensibus suis diebus adscriptis quomodo in circulo immobili cernere licet. alius deinde circulus tibi parandus est, imo duodecim circuli (ut 12, & superiores esse debent) & quilibet illorum in triginta gradus dividendus est, & quilibet gradus saltem in 12. partes, vt quilibet illorum pars quinque gradus contineat, & si fieri posset in 60. partes distribuendus esset, vt rem exquisitiorē haberes: inscribat deinde graduum numeros, vt in superiori exemplo cernere est. Sub hac autem divisione graduum, & minutorum debes etiam ducere lineam, quae conficiat quoddam spacium, quod dividas ita, vt quinque planetis tribuas suam partem, vt in tabula dignitatū essentialium in secundo libro tributum est nomine terminorū, vt uno intuitu habeas non solum quod signo, gradu, & minuto planetæ, & suę radiationes sint, verum etiam quo termino. 12. ita tabulis distributis in singulis debes inscribere nomina signorum zodiaci, vel suo caractere, vel suis nominibus, ut in prima in scribatur V. in secunda ꝝ, & ta deinceps. Postremo in tabula Arietis inscribe planetas, & radiationes